

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Handlingsprogram 2022-2025

Budsjett 2022, Økonomiplan 2022-2025

Rådmannens forslag

Innholdsfortegnelse

KRISTIANSUND KOMMUNE.....	5
Rådmannens kommentar	5
Om Kristiansund kommune.....	7
Organisering	8
Politisk struktur.....	8
Administrativ struktur	9
Virksomhetsstyring	10
Verdigrunnlag og etikk.....	10
Styring og kontroll.....	11
Styringssystemet.....	11
Plansystemet	12
Statlige tilsyn	15
Egenkontroll	15
Læring og forbedring	15
Kommunens satsingsområder	16
Den varme byen	17
Den kloke byen	18
Den smarte byen	19
Den modige byen.....	20
Menneskelige ressurser	20
Økonomi	21
Økonomiske rammer.....	22
Spareprosjektet.....	22
Statlige rammebetingelser	22
Befolkningsutvikling og demografikostnader	23
Befolkningsutvikling.....	23
Demografikostnader	24
Økonomiske konsekvenser av koronapandemien	27
Driftsbudsjett.....	28
Driftsinntekter.....	28
Driftsutgifter	30
Finansposter	31
Driftsresultat.....	32
Tilskudd	34
Investeringsbudsjett.....	35
Finansieringsbehov.....	35
Finansiering	36
Klimabudsjett.....	38
HANDLINGSDEL – TJENESTEOMRÅDENE.....	40
Felles for tjenesteområdene	40
Organisatoriske endringer	40
POLITIKK OG ADMINISTRASJON	42
Status og utfordringer	42
Slik vil vi ha det	43
Prioriteringer i perioden	43
POLITISK STYRING	44
Beskrivelse av rammeområdet	44
Styringsdata	44
Driftsbudsjett.....	44
Investeringsbudsjett.....	45
SENTRALADMINISTRASJON	46
Beskrivelse av rammeområdet	46

Styringsdata	46
Driftsbudsjett	47
Investeringsbudsjett	47
FELLES AVSETNINGER	48
Beskrivelse av rammeområdet	48
Driftsbudsjett	48
EKSTERNE ENHETER	49
Beskrivelse av rammeområdet	49
Driftsbudsjett	49
Investeringsbudsjett	49
OPPVEKST	50
Status og utfordringer	50
Slik vil vi ha det	51
Prioriteringer i perioden	51
PP-TJENESTEN	51
Beskrivelse av rammeområdet	51
Styringsdata	52
Driftsbudsjett	52
Investeringsbudsjett	52
GRUNNSKOLER	53
Beskrivelse av rammeområdet	53
Styringsdata	53
Driftsbudsjett	53
Investeringsbudsjett	54
BARNEHAGER	55
Beskrivelse av rammeområdet	55
Styringsdata	55
Driftsbudsjett	55
Investeringsbudsjett	56
BARN - FAMILIE - HELSE	57
Beskrivelse av rammeområdet	57
Styringsdata	57
Driftsbudsjett	57
Investeringsbudsjett	58
HELSE OG OMSORG	59
Status og utfordringer	59
Slik vil vi ha det	59
Prioriteringer i perioden	60
FELLESTJENESTER HELSE OG OMSORG	61
Beskrivelse av rammeområdet	61
Driftsbudsjett	61
Investeringsbudsjett	62
SYKEHJEM	63
Beskrivelse av rammeområdet	63
Styringsdata	63
Driftsbudsjett	63
Investeringsbudsjett	64
HJEMMETJENESTER	65
Beskrivelse av rammeområdet	65
Styringsdata	65
Driftsbudsjett	65
Investeringsbudsjett	66
PSYKISK HELSE OG RUS	67
Beskrivelse av rammeområdet	67
Styringsdata	67
Driftsbudsjett	67
Investeringsbudsjett	67
VELFERD	68
Beskrivelse av rammeområdet	68
Styringsdata	68
Driftsbudsjett	68

Investeringsbudsjett.....	69
BO OG HABILITERING.....	70
Beskrivelse av rammeområdet	70
Styringsdata	70
Driftsbudsjett.....	70
Investeringsbudsjett.....	70
STORHAUGEN HELSEHUS.....	72
Beskrivelse av rammeområdet	72
Styringsdata	72
Driftsbudsjett.....	72
Investeringsbudsjett.....	73
TEKNISK OG KULTUR.....	74
Status og utfordringer	74
Slik vil vi ha det	75
Prioriteringer i perioden	75
KULTUR.....	76
Beskrivelse av rammeområdet	76
Styringsdata	76
Driftsbudsjett.....	76
Investeringsbudsjett.....	76
KOMMUNALTEKNIKK	78
Beskrivelse av rammeområdet	78
Styringsdata KT	78
Driftsbudsjett.....	78
Investeringsbudsjett.....	79
PLAN OG BYGGESAK	80
Beskrivelse av rammeområdet	80
Styringsdata	80
Driftsbudsjett.....	80
Investeringsbudsjett.....	80
EIENDOMSDRIFT	81
Beskrivelse av rammeområdet	81
Styringsdata	81
Driftsbudsjett.....	81
Investeringsbudsjett.....	82
BRANN OG REDNING	83
Beskrivelse av rammeområdet	83
Styringsdata	83
Driftsbudsjett.....	83
Investeringsbudsjett.....	84

KRISTIANSUND KOMMUNE

Rådmannens kommentar

Etter vårt kortvarige opphold på ROBEK i 2016 har vi fokusert på stabilisering av økonomien samtidig som vi har startet utvikling av en del kommuneinterne prosesser som for eksempel digitalisering. For å skape ytterligere handlingsrom har vi i perioden 2017 til i dag kjørt med stadig strammere budsjetter. I budsjettet for 2019 ble det vedtatt en innstramming av kommunale tjenester på omtrent 5 %, etter å hatt samme krav også i 2018. I den anledning gjennomførte rådmannen ansettelsesstopp og satte ned en ansettelseskommité for å sikre at man klarte å gjennomføre innsparingen. Utfordringen videre inn i 2020 og 2021 var overraskende nok en pandemi, men vi har klart å holde skuten på forholdsvis stø kurs også i slikt urolig farvann.

Spareprosjektet fra 2019 har isolert sett vært vellykket og vi ser at Kristiansund gjør det betydelig bedre på de fleste undersøkelser som omhandler kommuners levedyktighet. Vi ligger nå helt i toppen i Møre og Romsdal på alle undersøkelser av tjenestekvalitet og andre indikatorer som reflekterer en kommunes bærekraft.

Sykefraværet var lavt i 2020, men har økt i 2021. Dette kan i verste fall utfordre realiseringen av investeringsprosjekter da vi ikke vil ha den nødvendige handlingsrommet om vi må planlegge med dyrere driftsmodeller. Videre engasjement og fokus på lavt sykefravær vil være et fortsatt fokus.

Kommunens økonomiske handlingsrom er fortsatt under press. Dette presset skapes i hovedsak av begrenset finansiell evne til nyskaping og utvikling, en aktiv investeringsvilje, samt at rammevilkår og forventede statlige innstramminger vil medføre strammere budsjetter inn mot slutten av budsjettperioden i denne økonomiplanen. Spesielt statens reformarbeider har spist mye av vårt handlingsrom. Mens man fra regjeringskontorene kaller barnevernreformen for tidenes løft for oppvoksende barn og flagger for en finansiering på 2,1 milliarder, ser vi at bortfall av refusjoner fra staten og økte egenandeler til staten spiser 1,7 milliarder. Å løfte hele oppvekstsektoren med 400 millioner på deling er bare ikke mulig. Da står vi igjen foran å redusere tjenestenivået for å implementere nok en underfinansiert reform.

Å redusere tjenestenivået, som viser stadig økende behov, til de faktiske økonomiske rammer, har vist seg utfordrende over flere år, men vi er nærmere enn på lenge til tross for stadig utfordringer fra statlige overføringer der kompensasjonen ikke står i forhold til ansvaret.

Store deler av merforbruket de siste årene dreier seg om utgifter delvis utenfor vår kontroll, som sosialstønad, refusjoner til private og våre egne refusjoner for ekstra krevende brukere, hvor innslagspunktet nok en gang oversteg lønns- og prisveksten.

Heldigvis har vi en kontinuerlig bedring i den underliggende driften og ikke en vedvarende negativ trend slik vi fryktet ved utgangen av 2018. Med sparevedtakene fra 2019, og oppfølgingen av dette i 2020 er vi ganske nær en vedvarende sunn kommuneøkonomi.

Tjenestene vi leverer er noe redusert, men må fortsatt reduseres i kvalitet eller omfang for å være tilpasset våre økonomiske rammer, og gi handlingsrom for viktige satsinger innenfor både helse, omsorg og oppvekst. Å lykkes med dette krever effektivisering, stramme prioriteringer og en gjennomgående handlekraftig organisasjon, fra bystyret til den enkelte ansatte.

Vi står nå foran tidenes investeringsløft i Kristiansund kommune, både i forhold til vår egen tjenesteproduksjon og samfunnet for øvrig. Vedtatte strukturelle endringer vil medføre investeringer og realisering av to skoler, et sykehjem, Normoria, Campus, Havparken, ny brannstasjon med mer. I tillegg ser det ut til at sykehuset vil ha en større dimensjonering i Kristiansund enn først fryktet.

I år er første året hvor det blir synlig at finansieringen av tjenester dreier fra oppvekst til eldreomsorg. Dette vil allikevel sette de områdene som står overfor den største økningen i forventet tjenesteproduksjon under mer press enn de tjenestene som forventer nedgang i tjenesteproduksjonen. Den lille dreiningen av økonomien i forhold til demografien er bare starten, men i motsetning til de aller fleste kommuner i Norge har Kristiansund i alle fall startet denne dreiningen. Strukturelle grep for at områdene skal drive mer effektivt er en nødvendighet uavhengig av om man trekkes ned eller tilføres i budsjettet.

Samtidig ser vi at rammer og kvalitet ikke alltid henger sammen. Kristiansund har de samme lovpålagte krav som andre kommuner. Vi skal levere kultur-, oppvekst-, helse- og tekniske tjenester til våre innbyggere. Selv som ROBEK-kommune i 2015 greide vi å skinne på alle disse områdene. Selv med begrensede midler til nyskaping og vekst er det mulig å være god! I 2019 ble vi kåret til nest beste by i Europa innen innovasjon i offentlig administrasjon. Vårt prosjekt dreide seg om en ny teknisk infrastruktur som aldri er utprøvd i det offentlige før. Det er på denne (nå prisvinnende) infrastrukturen vi skal bli Norges mest effektive kommune for digital tjenesteinnovasjon. Pandemiårene 2020 og 2021 viste oss at dette fungerer i praksis, og over 500 000 innbyggere i Norge benytter nå våre løsninger for egenkontroll, prøvebestilling og pasientoppfølging for sine covid-19 brukere. Vi må fortsette introduksjonen av teknologiske hjelpemidler i tjenesteproduksjonen for å være i stand til å møte kravene til økt omfang i tjenestene. De siste årene er det tatt i bruk gode og moderne verktøy innen de aller fleste tjenesteområdene. Dette gjelder også innenfor politisk styring med nytt saksbehandlingssystem og nytt virksomhetsstyringssystem. Vår teknologiske gjeld vil være nedbetalt i løpet av denne økonomiperioden. Bystyrets beslutning om investering i digitalisering og tjenesteinnovasjon i 2016 har vært vellykket.

I 2018 valgte vi å gjennomføre effektiviseringen i tre etapper. Første etappe var å gå inn i 2019 med et lavest mulig finansielt merforbruk. Dette klarte vi, og oppnådde finansiell balanse, som vi er lovpålagt. 2019 har dreid seg om en justering av de økonomiske rammene for drift på 66 mill. kroner. Dette var utfordrende, og driften er fortsatt tung, men finansielt leverte vi balanse også i 2019. I tillegg vedtok vi i 2019 å kunne bygge fremtidig kapasitet ved å justere de

økonomiske rammene ytterligere i de tre siste årene av økonomiplanen med ytterligere 60 mill. kroner. Dette arbeidet, kalt «spareprosjektet» er vitalt for vår evne til handling i de kommende år. Det er dette prosjektet som har pågått i 2020 og vil være et viktig bidrag til finansiell balanse også nå i tiden etter at pandemien har tatt så mye fokus.

Et ufravikelig krav om 100 % budsjettdisiplin vil også i 2022 være helt avgjørende.

Administrasjonen mener vi har klart å balansere kravet om effektivisering og kravet om en forsvarlig tjenesteproduksjon på en god måte, selv om enkeltområder og enkeltsaker ikke har hatt den kvaliteten vi har ønsket for de midlene som er avsatt.

2022 viser tendenser til å bli det året hvor mange norske kommuner skal inn på ROBEX ettersom 2021 også ble viet pandemi.

Kristiansund må vi være takknemlige for at modige politikere i 2019 vedtok stramme budsjetter som har båret oss gjennom pandemiårene 2020 og 2021 i god balanse. Dette gjør at 2022 bare blir normalt vanskelig, og på ingen måte umulig, samtidig som vi nå kan skimte en ny hverdag med flere nybygg i enden av økonomiplanen. Vi står foran den største forvandlingen av Kristiansund på over 50 år. Dette blir spennende!

Arne Ingebrigtsen
Rådmann

Om Kristiansund kommune

I Kristiansund tenker vi muligheter. Vårt motto er «I medvind uansett vær». Vi lever etter fire verdier som skal kjennetegne Kristiansund; samhandling, nyskaping, optimisme og raushet. Kommunen vår er, og skal fortsatt være, god å bo i både for liten og stor. Vi har mye å by på, i alle faser av livet.

Etablering

Kristiansund tilbyr personer i etableringsfasen attraktive tomter, et bredt utvalg av eiendommer til salgs til overkommelige priser, startlån for de langvarig økonomisk vanskeligstilte og eventuelt tilskudd til finansiering av bolig og tilpasning av bolig.

Barn

Barn og barnefamilier i Kristiansund har et godt tilbud med full barnehagedekning og gode barnehager. Vi har programmer for språkutvikling og IKT – supplert av en god helsestasjon og skolehelsetjeneste. Undersøkelser viser at foreldre er fornøyde med både de private og de kommunale barnehagene. Vi har flere nye lekeplasser for de minste barna og oppgraderte nærmiljøanlegg tilknyttet skolene.

Utdanning

Vi har eget tilbud om voksenopplæring, og utdanningstilbudet til personer med minoritetsspråklig bakgrunn er godt. De videregående skolene har tilbud om generell og spesiell studiekompetanse samt yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram. Fagskolen tilbyr yrkesrettet utdanning på høyere nivå i tillegg til yrkessjåføropplæring. Vi har også et eget høyskolesenter som tilbyr årsstudium og bachelor på hel- og deltid. Utdanningene er fremtidsrettet og tett på næringslivet. Det arbeides aktivt med utvikling av et bredere høyskoletilbud blant annet gjennom etablering av Campus Kristiansund.

Arbeidsmarked

En stor andel av næringslivet som er knyttet til oljerelatert virksomhet har fortsatt mange arbeidsplasser, men kommunen er også aktiv for å påvirke til nye arbeidsplasser blant annet ved utvikling av næringsareal. Vi tilbyr traineeordninger til nyutdannede som ønsker å bosette seg i kommunen.

Næringsliv

I en spørreundersøkelse i regi av KNN uttrykker mange av bedriftene på Nordmøre optimisme for videre utvikling. Koronasituasjonen har gjort noen avventende, men behovet for kompetent arbeidskraft er voksende. På sikt er etableringen av Campus i Kristiansund viktig for å dekke dette behovet. Kristiansund by har en regional urban kvalitet, og er påvirkningskraft i forhold til unge etableringer både i bosetning og næringsliv. Kristiansund arbeider aktivt med å styrke sin rolle som regionsenter ved å øke sin attraktivitet i et større bo og arbeidsmarked.

Transport

Med egen havn, bussterminal, flyplass og helikopterbase er det lett å reise både i regionen, i Norge og til utlandet. Internt i kommunen har vi Sundbåten og stadig bedre fremkommelighet for sykkel og universell utforming i sentrum.

Friluftsliv

Både i og rundt Kristiansund er man velsignet med frisk luft og rent vann, spesielle forhold for vannaktiviteter, toppturer og friluftsliv. Vi har god tilgang til friluftssareal og nærturterreng. Bruken av tuområder er økende og for den gjengse turgåer har man alt man trenger i sentrum; grønne plener og kilometervis med turstier.

Kultur og idrett

Kristiansund byr på et blomstrende og mangfoldig kultur- og idrettsliv for alle, uansett alder og behov. Operaen er svært populær, et fantastisk musikk- og dansemiljø, kulturskole, bibliotek og et svært godt idrettstilbud – med ballsport i norgestoppen og et brytemiljø i verdenstoppen. Frivilligheten og dugnadsånden står sterkt.

Alderdom

Det er godt å bli gammel i Kristiansund. Det er et variert og omfattende tjenestetilbud som spenner fra forebyggende tiltak, tilbud i hjemmet og ulike former for tilbud med heldøgns pleie- og omsorg. Flere sosiale møteplasser er etablert rundt i hele kommunen.

Trygghet

Kristiansund sykehus er en viktig del av det totale trygghetstilbudet i alle livsfaser. I dette tilbudet inngår også helsestasjon for foreldre og barn, ungdom, gravide, helsetjeneste for flyktninger og skolehelsetjeneste. Våre nødetater samt en velfungerende kriseberedskap ivaretar samfunnssikkerheten for befolkningen. Vi har flere tilrettelagte og godt belyste møteplasser og turstier.

Organisering

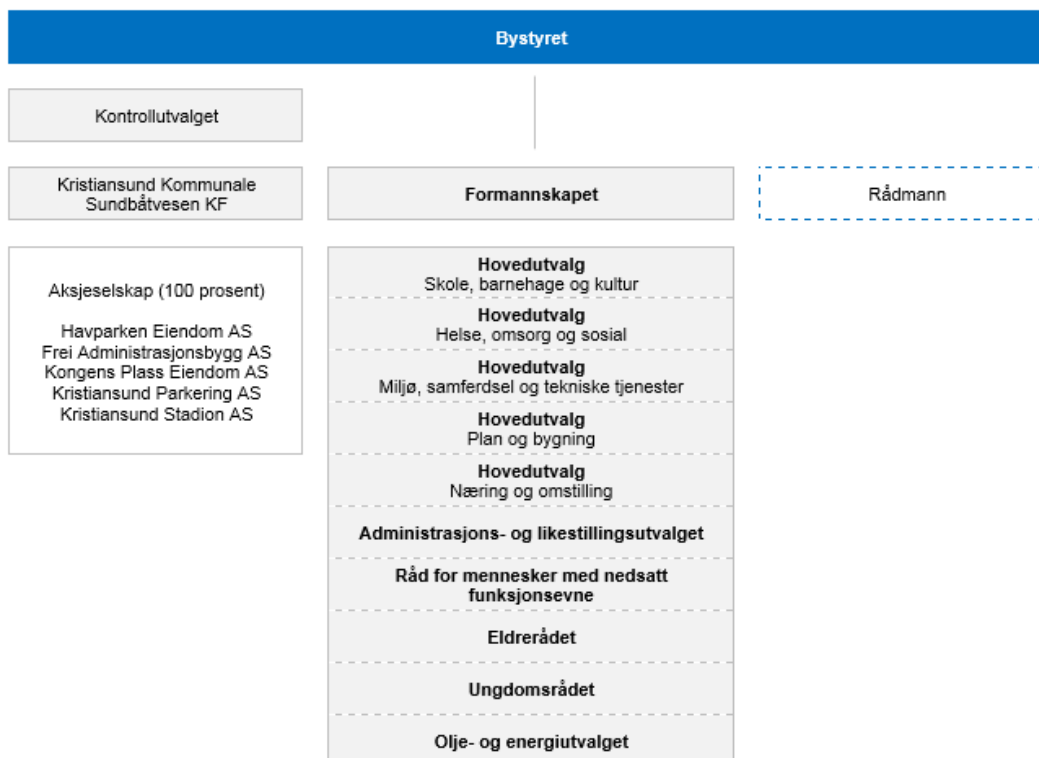
All delegering av fullmakter i Kristiansund kommune skjer i henhold til vedtatt delegasjonsreglement og reglement for intern videredelegasjon.

Politisk struktur

Kommunens politiske styringsstruktur er organisert etter hovedutvalgsmodellen.

Politisk struktur per 31.12.2020.

Aksjeselskap (100 %) per 15.10.2021.

Bystyret har 45 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. Bystyret fatter vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov og delegeringsvedtak.

Formannskapet har 11 medlemmer og er kommunens nest øverste politiske organ. Formannskapet behandler og avgjør en rekke saker som er delegert av bystyret. I tillegg behandler formannskapet forslag til handlingsprogram, og gir innstilling i en rekke andre saker som skal til bystyret.

Kommunen har fem hovedutvalg, alle med 9 medlemmer. Utvalgene forbereder og innstiller saker som behandles av bystyret. Plan og bygning behandler saker i henhold til plan- og bygningsloven.

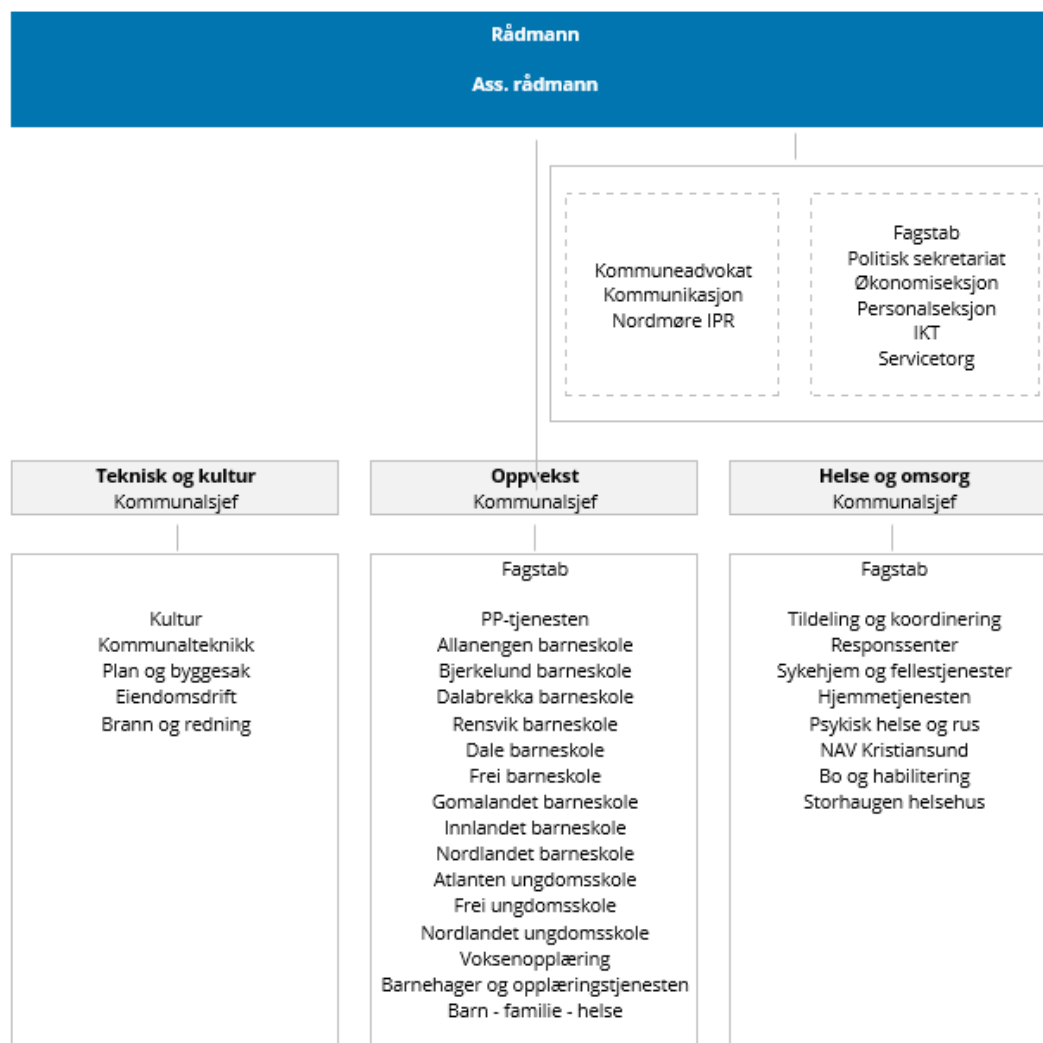
Kontrollutvalget, Formannskapet, Administrasjons- og likestillingsutvalget, Eldrerådet, Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Ungdomsrådet er lovpålagte organer.

Administrativ struktur

Kommune er administrativt organisert i en tradisjonell linjeorganisasjon som arbeider vertikalt, og stab/støtte-funksjoner som arbeider horisontalt. Organiseringen skal ivareta krav til rolledeling og derigjennom sikre en reell internkontroll. Organisasjonsstrukturen er basert på fire nivå; sektor - ramme - enhet - avdeling.

Per 31.12.2020.

Rådmannens strategiske ledergruppe består av rådmann, assisterende rådmann, tre kommunalsjefer, personalsjef, økonomisjef og kommunikasjonssjef.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder, og ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Rådmannen har også det løpende personalansvaret og er ansvarlig for kommunens internkontroll. Rådmannen har gjennomgående delegasjon av myndighet i forhold til utførelse av definerte oppgaver og ansvar.

Assisterende rådmann har rådmannens ansvar og fullmakter som stedfortreder, samt linjeansvar og rådmannens fullmakter som kommunalsjef innenfor sine respektive rammeområder.

Kommunalsjefene har linjeansvar og rådmannens fullmakter innenfor sine respektive rammeområder. I tillegg har den enkelte kommunalsjef et spesielt ansvar for de fagområdene som hører til kommunens hovedutvalg og andre utvalg.

Personalsjef og økonomisjef har gjennomgående fagansvar for hele organisasjonen og rådmannens fullmakter innenfor sine fagområder.

Enhetslederne er ansvarlig for sine enheter innenfor rammen av de fullmakter som er delegert fra rådmannen. Det innebærer at de har nødvendig myndighet til å sikre enhetenes drift både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

Avdelingslederne er ansvarlig for avdelingens personalkostnader.

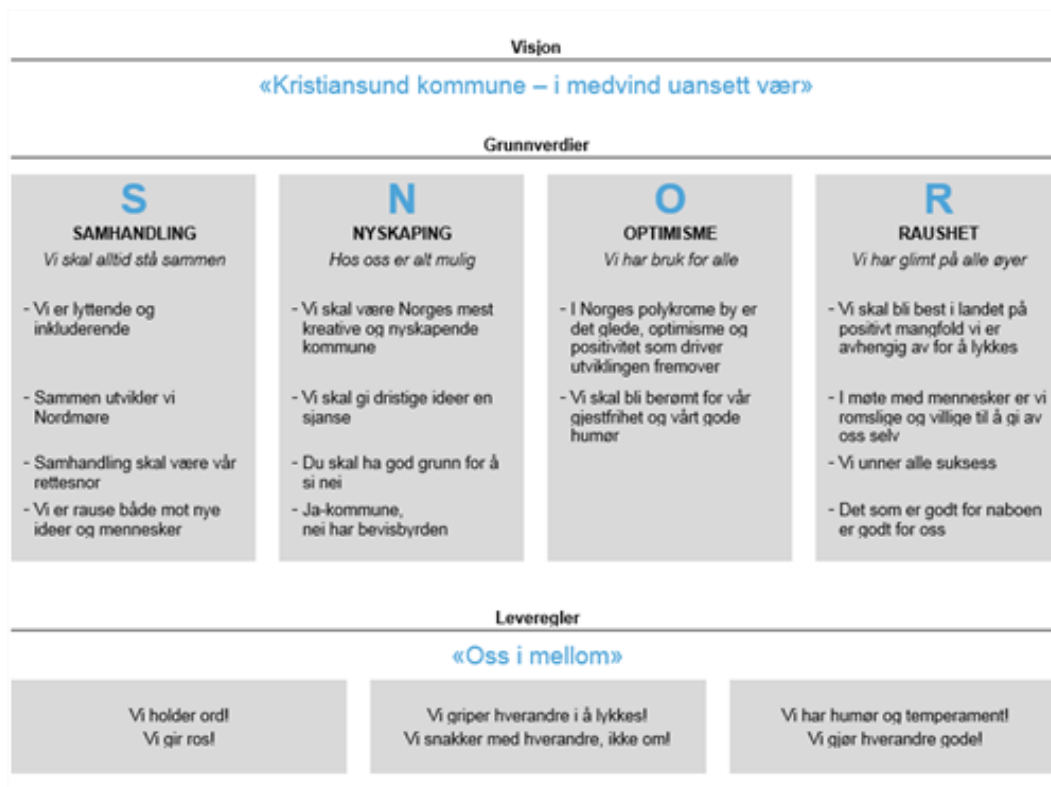
Virksomhetsstyring

Verdigrunnlag og etikk

Kommunens visjon, grunnverdier og leveregler utgjør kommunens verdigrunnlag.

Verdigrunnlaget skal være:

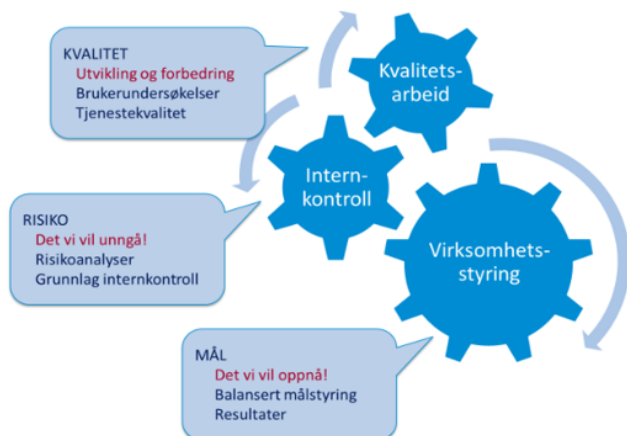
- kommunens vilje og evne til å bygge opp og videreutvikle et godt omdømme
- retningsgivende for arbeidsgiver i møte med kommunens medarbeidere, og komme til uttrykk gjennom ledelse og medarbeiderskap

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne og andre interessegrupper skal ha tillit til kommunen. Målet er at alle ansatte og folkevalgte skal være seg dette bevisst. God etisk standard skal prege alle i møte med omverdenen, samt i etterlevelse av regelverk og kontrollsystemer.

Styring og kontroll

Virksomhetsstyring omfatter både styring, ledelse og kontroll og skjer gjennom årlige gjentakende prosesser for planlegging, gjennomføring, oppfølging og forbedring (PUFF). Internkontroll og kvalitetsarbeid er en integrert del av virksomhetsstyringen. Stratsys er kommunens elektroniske virksomhetsstyringssystem.

Virksomhetsstyringen skal ivareta:

- måloppnåelse og resultater
- risikoreduksjon gjennom styrket internkontroll
- systematisk utviklings- og forbedringsarbeid

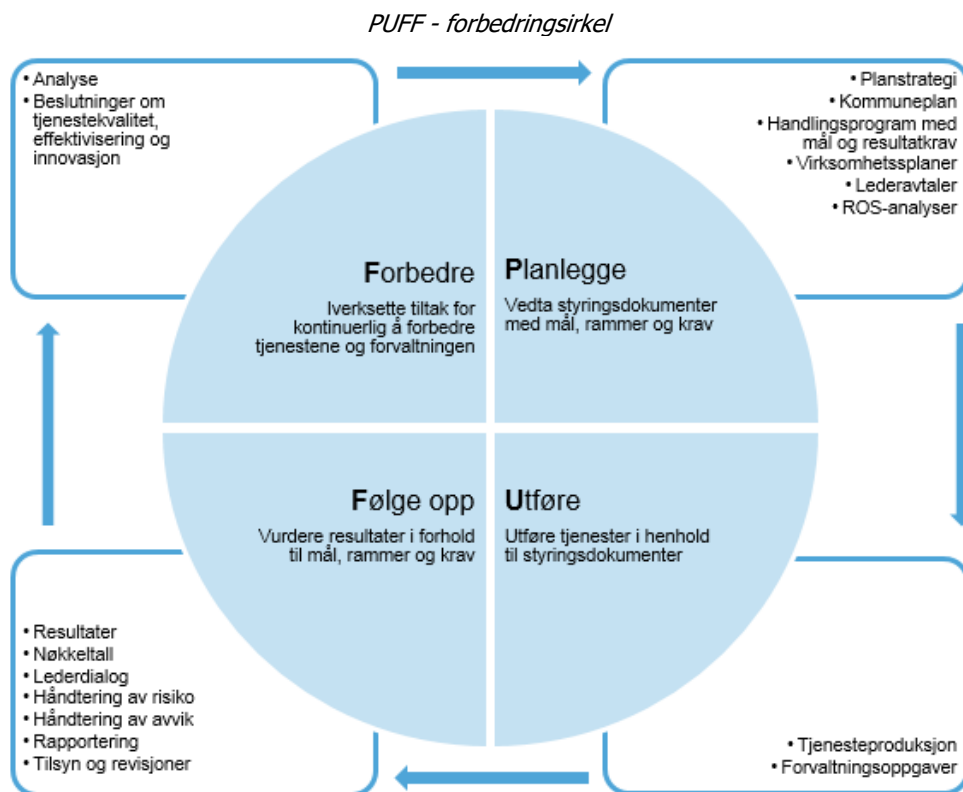
Rammer og føringer fra overordnede myndigheter danner rammene for virksomhetsstyringen og utgangspunktet for mål og resultatkrav. Ledelsen prioriterer, planlegger og budsjetterer ressurser og tiltak innenfor rammen av disponible ressurser det enkelte år og i et flerårig perspektiv.

Gjennomføringen av aktiviteter, oppgaver og prosjekter som er lagt inn i planene, skjer i kommunens operasjonelle drift og utvikling.

Plan- og oppfølgingsaktiviteter sørger for at prioriterte mål og tiltak blir gjennomført på en effektiv og korrekt måte.

Rapportering skjer i henhold til lovkrav og vedtatte reglement. Rapportene har ulikt innhold avhengig av type og frekvens.

Oppfølging og rapportering danner grunnlaget for læring og forbedring samt styring og kontroll i form av beslutninger om å endre virkemiddelbruken, planene, budsjettene eller drifts- og utviklingsoppgavene.

Styringssystemet

Styringssystemet er rådmannens verktøy for å sammenstille nødvendig styringsinformasjon om aktiviteter, resultater og ressursbruk for å sikre at kommunen oppnår fastsatte mål innenfor tildelte rammer.

Styringsinformasjon hentes fra:

- plansystemet
- fag- og forsystemer
- analyseverktøy og sensordata
- nasjonale informasjonssystemer
- tilsyn og revisjoner
- undersøkelser
- interne og eksterne henvendelser og forbedringsforslag

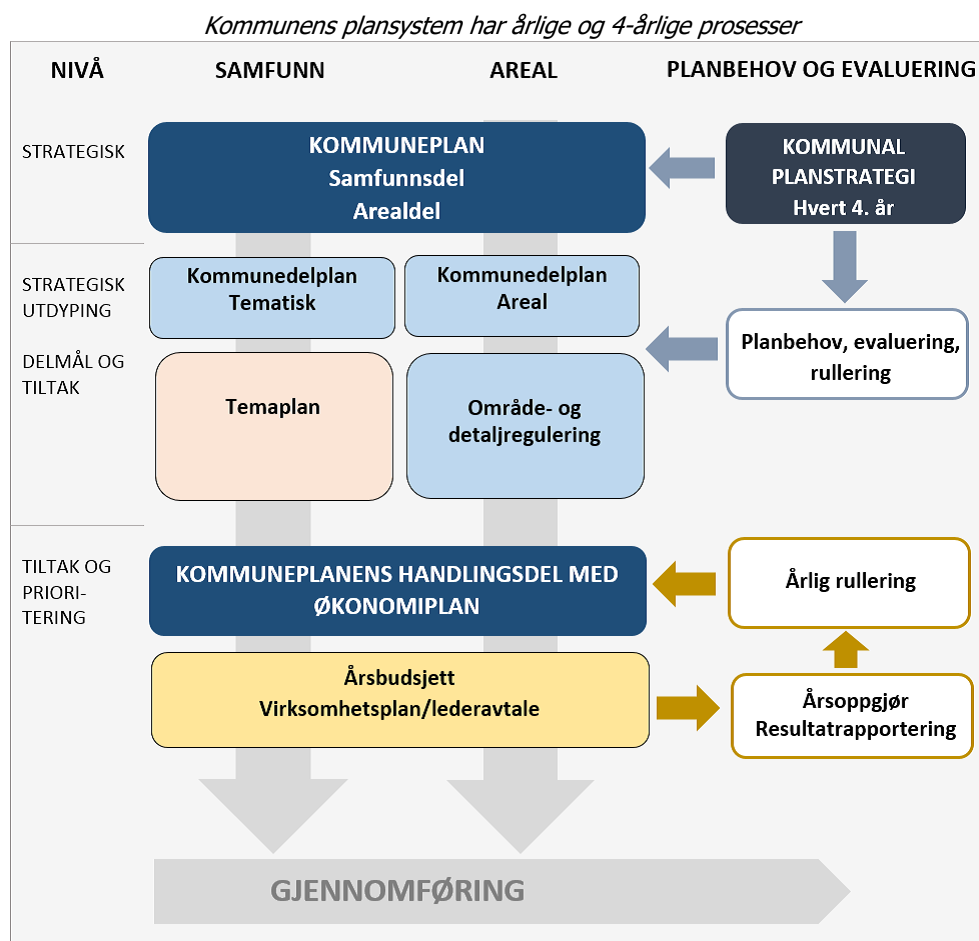
Mål- og resultatstyringen i Stratsys bygger på følgende "rød tråd":

Integrasjoner mot ulike fagsystem og databaser bidrar til å effektivisere datafangst og minimere manuelt arbeid. Måleindikatorer benyttes for å følge med på graden av måloppnåelse. Oppfølging skjer i systemet ved hjelp av ulike styringsmodeller, analyser av data og rapportering.

Plansystemet

Plansystemet skal sikre gjennomføring av politiske mål, tiltak og prioriteringer. Plansystemet er hierarkisk oppbygd. Det skal være sammenheng og samsvar mellom de ulike nivåene i systemet. For å effektivisere og kvalitetssikre planarbeidet er det utarbeidet felles planprosedyre og planmal.

Sammenheng mellom nivå i plansystemet

Planstrategi - verktøy for politisk prioritering av planarbeidet i hver valgperiode			
Kommuneplan (samfunnsdel og arealdel)	Kommunedelplan	Temaplaner og reguleringsplaner	Handlingsprogram (samfunnsdelens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett)
«Strategisk og langsiktig»	«Eventuell strategisk utdyping av kommuneplanens samfunns-/ arealdel»	«Konkretisering av kommuneplanens samfunns-/ arealdel»	«Prioritering og fordeling av ressurser»
• Visjon • Satsingsområder med hovedmål og strategier • Arealstrategi - føringer for arealplanlegging	• Samfunnstema	• Tjenesteområde/ tema • Delmål og forslag til tiltak	• Oppfølging av satsingsområder i samfunnsdelen • Prioritering av tiltak fra temaplaner og eventuelle kommunedelplaner • Fordeling av driftsbudsjett og investeringer i fireårsperioden
• Areal - hovedtrekk arealbruk	• Areal – for en del av kommunen	• Areal - område og detaljregulering	
I tillegg til planene vist i oversikten over lages det virksomhetsplaner/årsplaner på enhetsnivå som vedtas administrativt og er nært knyttet opp mot årsbudsjettet			

Planstrategi

Planstrategi er ikke en plantype, men et verktøy for å vurdere hvilket planarbeid som skal prioriteres i valgperioden. I planstrategien skal det tas stilling til om kommuneplanen skal revideres eller ikke. Planstrategien skal i tillegg drøfte hvilke oppgaver kommunene er tjent med å planlegge sammen med nabokommuner og kommuner i regionen for øvrig. Bystyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planen skal være strategisk og langsiktig og inneholde mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Alt planarbeid i kommunen bygger på kommuneplanen.

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel:

- Samfunnsdelen trekker opp visjon og satsingsområder/hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon. Handlingsdelen skal angi hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer skal følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.

- Arealdelen omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen. Arealdelen består av plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. Den er også styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak.

Kommunedel-, tema- og reguleringsplaner

Kommunedelplaner:

Kommunedelplan er en utdyping av kommuneplanen. Delplanene dekker en geografisk del av kommunen eller et avgrenset samfunnstema. Tematiske kommunedelplaner skal ha en handlingsdel som rulleres årlig. Kommunedelplaner behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven. Kommunedelplaner for en del av kommunens areal vedtas med rettsvirkning.

Temaplaner:

Temaplaner er planer for bestemte tjenestoområder eller tema. Planene er mer konkrete enn kommunedelplanene og skal vise hvordan overordnede mål skal følges opp og iverksettes. Noen planer er lovpålagte, ellers står kommunen fritt til å velge hva det er hensiktsmessig å lage temaplaner for. Temaplaner må ikke følge prosesskravene i plan- og bygningsloven.

Reguleringsplaner:

Reguleringsplaner brukes for å følge opp kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner eller krav fastsatt i områderegulering. Det er to typer reguleringsplaner; områderegulering og detaljregulering. Planene er juridisk bindende og består av plankart med tilhørende bestemmelser og beskrivelse. Planene behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven.

Handlingsprogram

Handlingsprogrammet knytter sammen mål, tiltak og prioriteringer og sikrer sammenhengen mellom oppfølgingen av kommunes planer og økonomiplanlegging. De økonomiske rammene bygger på rammefaktorer i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

Kommunens handlingsprogram omfatter kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan med årsbudsjett:

- Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Det inneholder mål for hva som skal oppnås i perioden og tiltakene som skal føre dit.
- Økonomiplanen viser hvilke konsekvenser tiltakene har for kommunens økonomi på sikt. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen har et 4. års perspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen rulleres årlig.
- Årsbudsjettet er kommunens bevilgningsdokument, det vil si at vedtatt budsjett angir hvilke rammer bystyret har bevilget til kommunens virksomhet det kommende året. Rammene er bindende for rammeområdene. Årsbudsjettet skal baseres på realistiske anslag for inntekter og utgifter i løpet av året.

Statlige tilsyn

Staten fører tilsyn for å sikre at kommunen ivaretar innbyggernes rettssikkerhet og øvrige kommunale oppgaver i tråd med lover og forskrifter.

Egenkontroll

Egenkontroll er den kontrollen vi selv har ansvar for å utøve eller sørge for at blir utført. Egenkontroll består av en rekke virkemidler og utøves av flere aktører. Samspillet mellom bystyre, rådmann, kontrollutvalg og revisjon er avgjørende for god egenkontroll:

- Bystyret har det overordnede kontroll- og tilsynsansvar for kommunens virksomhet.
- Kontrollutvalget er bystyrets kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget fører løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen på vegne av bystyret og påser at vi har en forsvarlig revisjonsordning, samt at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- Kommunerevisjonen gjennomfører forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, herunder forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Revisjonen kan også bistå kontrollutvalget i å utføre eierskapskontroll.
- Rådmannen er ansvarlig for at kommunen har internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Rådmannens internkontroll:

Internkontroll handler om systematisk arbeid og dokumentasjon av egen praksis, forbedring av arbeidsmetoder og samhandling for å sikre måloppnåelse samt unngå lovbrudd og andre uønskede hendelser. Internkontrollen bør være risikobasert.

Mål- og resultatstyring samt oppfølging av eierskap, politiske vedtak, tilsyn og revisjoner skjer i virksomhetssystemet. Kvalitetssystemet ivaretar risikovurderinger, dokumentstyring, avvikshåndtering, korrigerende tiltak, forbedringsforslag og varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Systemene er en viktig del av kommunens internkontrollarbeid.

Læring og forbedring

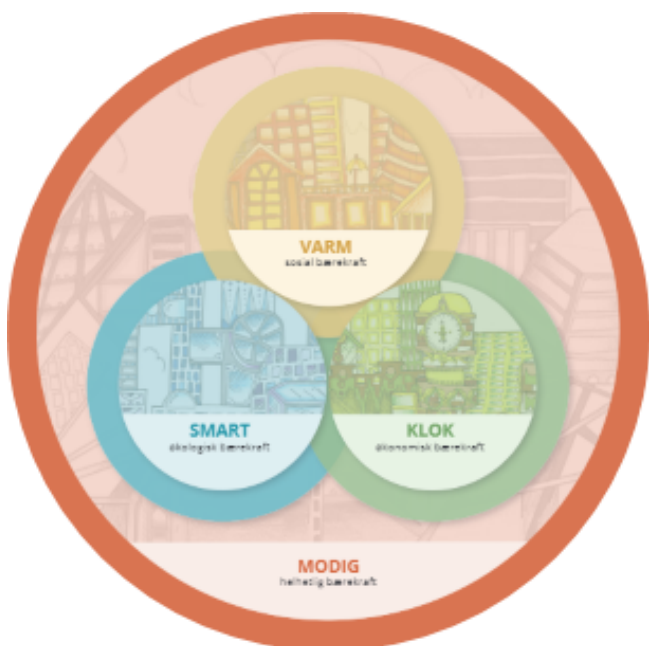
Overvåking av internkontrollen skjer gjennom interne revisjoner og ledelsens gjennomgang. Slik sikrer vi at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig læring og forbedring.

Tilbakemeldinger gjennom ulike undersøkelser og medvirkning fra ansatte, brukere og innbyggere er også viktige elementer i kommunens kvalitets- og forbedringsarbeid.

Kommunens satsingsområder

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning. Målene er inndelt i tre dimensjoner – økonomisk, sosial og økologisk bærekraft. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet. Vi har oversatt og omformulert de globale målene til 10 lokale bærekraftsmål som passer til våre utfordringer og muligheter.

Med bakgrunn i de 10 lokale bærekraftsmålene er det definert følgende satsingsområder i kommuneplanen:

- Den varme byen
- Den kloke byen
- Den smarte byen
- Den modige byen

I tillegg er menneskelige ressurser og økonomi sentrale satsingsområder for kommunen.

De 4 «byene» illustrerer våre dimensjoner for bærekraft, vår visjon og framtidens Kristiansund.

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområdene, og at vi må arbeide sammen på tvers av sektorene for å oppnå den utviklingen vi ønsker. For hvert satsingsområde er det definert hovedmål og strategier.

Den varme byen

Vi ivaretar helse, trivsel, trygghet og livsutfoldelse for et mangfold av mennesker, som tar vare på hverandre. Våre bygg og byrom tar hensyn til både funksjonelle og estetiske verdier. Vi legger til rette for fellesskap og inkludering som stimulerer til utjevning av forskjeller, og en god fordeling av fellesskapets samlede ressurser.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.	Vi skal mobilisere innbyggerne til å ta vare på seg selv og sine omgivelser, og tilrettelegge for friluftsliv og aktivitet i nærmiljøet. Vi skal forebygge tidlig og på riktig tidspunkt, fremfor å reparere sent. Vi skal arbeide aktivt med forebygging av psykiske plager og rusmisbruk.
Vi har et aldersvennlig samfunn.	Vi skal legge til rette for at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig. Vi skal legge til rette for aktiv deltagelse og ta i bruk eldre som en ressurs. Vi skal utvikle en tomtepolitikk som fremmer aldersvennlige lokalsamfunn og som bidrar til god integrering.
Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.	Vi skal ha en langsiktig utdanningsstrategi for å lykkes med kommunens samfunnsutvikling. Vi skal ha god kvalitet og kompetente voksne i barnehager og skoler. Vi skal opprettholde involvering av våre eldre på forskjellige lærings- og opplysningsarena.
Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.	Vi skal i samarbeid med ulike aktører arbeide for å motvirke utenforskap og konsekvenser av sosiale ulikheter, og spesielt ta hensyn til barn og unge. Vi skal opprettholde en mangfoldig frivillig sektor som samarbeider med kommunen om å skape gode lokalsamfunn, tjenester og tilbud til befolkningen. Vi skal identifisere og sette inn tiltak på riktig tidspunkt for de som står i fare for å falle utenfor. Vi skal legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolkningssammensetning og ulike inntektsgrupper.
Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.	Vi skal ha høy oppmerksomhet på samfunnssikkerhet og beredskap gjennom gode planer og realistiske øvelser. Vi skal ha en byutvikling som er universelt utformet slik at mennesker på tvers av alder og bakgrunn kan møtes og leve sammen. Vi skal arbeide med forskjønnning, gode byrom, inkludering og utvikling av kommunen.

Den kloke byen

Vi har kunnskap, ideer, og talenter. Vi er søkende etter ny kunnskap og deler den med andre. Vi utvikler våre virksomheter og vårt demokrati slik at vi har økonomisk styring og kontroll, som sikrer velferden i et bærekraftig samfunn. Vi tar vare på vår kulturelle identitet og er stolte av hva vi får til. Vi har trygge arbeidsplasser som gir trivsel og livskvalitet for befolkningen i hele arbeidsregionen.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.	Vi skal fokusere på å tilrettelegge for et næringsliv som kombinerer oppmerksomhet på eksisterende næringer og nye næringer som utvikles. Vi skal ha oppdatert kunnskapsgrunnlag av ressursituasjonen om mineralforekomster og biomasse i kommunen og Norskehavet. Vi skal tilrettelegge for tilstrekkelig næringsareal for å øke arbeidsplassdekningen i regionsenteret Kristiansund. Vi skal samarbeide med våre nabokommuner for å fremme næringsetableringer i regionen. Vi skal tilpasse utdanningstilbudet til et framtidig arbeidsmarked, og skape en kultur for endringsvilje. Vi skal styrke utdanningstilbudene med oppdaterte nybygg og oppdatert utstyr. Vi skal bruke kommunens innkjøpskraft og posisjoner til å fremme et ordnet og anstendig arbeidsliv. Vi skal bruke trepartssamarbeidet mellom tillitsvalgte, politisk ledelse og administrasjon for å ivareta et inkluderende arbeidsliv. Vi skal gjøre det attraktivt å jobbe innenfor helse- og omsorg.
Vi har gode tjenester og god service.	Vi skal ha optimal tilpasning av kommunale tjenester i forhold til behov. Vi skal sikre en rask og forutsigbar kommunal saksbehandling til innbyggere og næringsliv.
Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.	Vi skal være et regionsenter med gode offentlige og kommersielle tjenester til omlandet. Vi skal etablere møteplasser der kunnskap deles, tanker utfordres og spørsmål stilles. Vi skal bygge en kulturell infrastruktur som gir økt mulighet for kulturproduksjoner og aktivitet i regionen.

Den smarte byen

Vi utnytter våre naturgitte forutsetninger og er gode forvaltere av våre naturressurser, både på land og i havet. Vi ivaretar det globale perspektivet og utvikler våre byer og tettsteder ut ifra klima- og miljøvennlige forutsetninger. Vår bebyggelse og infrastruktur skal være et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippssamfunn.	Vi skal ha en klimavennlig kommune som gjør det enklest å velge miljøvennlig. Vi skal ha gode kunnskapsgrunnlag i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp. Vi skal påvirke leverandørmarkedet, og være pådrivere for klimavennlige anskaffelser. Vi skal investere i og drifte bygg og infrastruktur vurdert ut fra et bærekraftig livsløpsperspektiv. Vi skal benytte sirkulære avfalls løsninger og redusere det totale forbruket som medfører avfall. Vi skal ha et tydelig klima- og miljøperspektiv i utvikling av næringsareal. Vi skal forvalte vår natur både i hav og på land, slik at livsgrunnlaget for naturmangfoldet blir ivaretatt. Vi skal ta vare på matjorda og lære av våre nabokommuner.
Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer.	Vi skal ta hensyn til klimaendringen gjennom våre areal- og reguleringsplaner og stille krav til tekniske løsninger for å begrense skade på helse og eiendom.
Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.	Vi skal ta vare på og utnytte havrommet som kommunens «spiskammers» og ferdselsåre. Vi skal bidra til å utvikle ny bærekraftig næringsaktivitet, og legge til rette for nye lokale bedriftsetableringer. Vi skal posisjonere Kristiansund som senter for videre satsing på blå-grønn næringsaktivitet.
Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet.	Vi skal ivareta kommunens kulturminner og verneverdig bebyggelse.
Vi har solid infrastruktur.	Vi skal ha infrastruktur som dekker framtidens behov for digital utvikling, elkraft og vann og avløp. Vi skal utvikle våre veisamband for en sikker og miljøvennlig trafikkavvikling. Vi skal arbeide for å bedre eksisterende og utvikle nye transport- og samferdsels løsninger. Vi skal ha regionalt samarbeid for at regionens behov når fram i nasjonal transportplan.

Den modige byen

Vi har en felles helhetsforståelse som gir god samhandling og bærekraftig samfunnsutvikling. Her finnes risikovilje og pågangsmot. Hos oss skjer det innovasjon og omstilling. Vi har sterke fagmiljøer og et nyskapende næringsliv, som utvikler seg sammen med det offentlige.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.	Vi skal ha en kommune som har en kunnskapsbasert helhetsforståelse av hva som er forutsetningene for god samfunnsutvikling. Vi skal bidra til å digitalisere tjenestetilbudene i offentlig sektor. Vi skal våge å være i front, ta risiko og prøve ut nye leveransemetoder og tjenestetilbud, men samtidig ta vare på de gode løsningene. Vi skal øke kunnskapen om og forståelse for offentlige anskaffelser hos lokalt næringsliv. Vi skal være en effektiv og attraktiv by som benytter smarte og moderne løsninger, og ha arenaer som stimulerer til skaperkraft. Vi skal være et attraktivt reisemål og utvikle reiselivet slik at det gir ny vekst. Vi skal styrke vår innbygger- og brukermedvirkning, motivere til samfunnsdeltagelse og tjenesteutvikling.
Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.	Vi skal samarbeide tett med forskningsmiljø, andre offentlige myndigheter, kompetansemiljø og lokalt næringsliv for å styrke læringsarenaer og stimulere til entreprenørskap. Vi skal ha en sterk delingskultur og samarbeide med offentlig sektor, kunnskapsmiljøer og næringsliv.
Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.	Vi skal ha en gjennomgående entreprenør- og innovasjonskultur.

Menneskelige ressurser

Kristiansund kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver, og en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon med kompetente medarbeidere.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det

Vi er en attraktiv arbeidsgiver.	Vi skal ha et felles verdigrunnlag. Vi skal ha en klar identitet og godt omdømme. Vi skal sammen med folkevalgte og tillitsvalgte tilrettelegge for samarbeid, medbestemmelse og involvering. Vi skal sikre et godt arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon. Vi skal bidra til et inkluderende arbeidsliv, og legge til rette for at ansatte, lærlinger og studenter har en god og meningsfylt arbeidshverdag. Vi skal ha en livsfasepolitikk som gjenspeiler likeverd for ansatte.
Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.	Vi skal utøve en tydelig og mestringsorientert ledelse. Vi skal bidra til tillitsbasert medarbeiderskap og legge til rette for medarbeiderdrevet innovasjon. Vi skal sikre den enkelte medarbeider nødvendig kompetanse og sette organisasjonen i stand til å møte framtidige rekrutterings- og kompetanseutfordringer. Vi skal fremme livslang læring for yngre og eldre medarbeidere. Vi skal ha motivasjon, kompetanse og kapasitet til endring og omstilling.
Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.	Vi skal ha nødvendig kunnskap, rutiner og prosedyrer som sikrer tjenester til våre innbyggere i henhold til myndighetskrav og egne krav. Vi skal rapportere, følge opp og lære av avvik og uønskede hendelser. Vi skal avdekke og følge opp risiko for avvik. Vi skal evaluere og ved behov forbedre våre prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

Økonomi

Kristiansund skal være en økonomisk robust og bærekraftig kommune.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.	Vi skal arbeide målrettet for å etablere og oppfylle handlingsregler. Vi skal utarbeide klimabudsjett og klimaregnskap.
Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.	Vi skal arbeide aktivt for å sikre god økonomistyring. Vi skal gjennomføre gode og smarte anskaffelser i henhold til interne retningslinjer og lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Vi skal ha kontroll på vår gjeld i et langsiktig perspektiv. Vi skal vurdere kostnadsnivået vårt opp mot sammenlignbare kommuner og markedet. Vi skal levere effektiv tjenesteproduksjon med økonomiske analyser som grunnlag.

Økonomiske rammer

Samfunnsdelen trekker opp visjon og satsingsområder/hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon. Handlingsdelen skal angi hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer skal følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.

Handlingsprogram 2022-2025 bygger på:

- [Rammene i kommunens vedtatte handlingsprogram 2021-2024.](#)
- [Årsrapporten 2020.](#)
- [Årsregnskapet 2020.](#)
- Politiske vedtak, herunder vedtaket om [spareprosjektet 2020 til 2022](#) i juni 2019.
- Revidert budsjett 2021, jf. sak om [budsjettjusteringer i bystyret 17 juni](#) i år.
- Statsbudsjettet for 2022: [proposisjonen fra KMD](#) og [KS sine kommentarer.](#)
- SSB sin [kommunefakta](#) og [prognose for befolkningsutvikling](#) og [nøkkeltall.](#)

Følgende handlingsregler er lagt til grunn:

- Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 % av driftsinntektene.
- Egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investering skal være minimum 25 %.
- Egenkapitalprosenten skal være minimum 10 %.
- Likviditetsgraden skal være minimum 2 %.
- Disposisjonsfondet skal etableres på minimum 2,5 % av brutto budsjett.
- Kommunelovens krav til "minste tillatte avdrag".
- Veksten i langsiktig gjeld, eksklusive startlån og VA, bør ikke overskride veksten i frie inntekter.
- Minimum 1/3 av låneporteføljen skal ha rentebinding lenger enn ett år.

Spareprosjektet

Spareprosjektet ble endelig vedtatt av [bystyret i juni 2019](#), med bakgrunn i vedtak fra samme organ i desember 2019 i sak om Handlingsprogrammet 2019-2022.

Målet med prosjektet var følgende:

- Økonomisk kontroll og avstemt tjenesteutvikling i 2020.
- Normtallstyrte kutt til forsvarlig tjenestenivå i alle 3 sektorer.

Handlingsprogrammet for 2022-2025 bygger videre på målene i spareprosjektet, og tiltak som var forutsatt iverksatt i 2021 og 2022 er lagt inn som grunnlag for utarbeidelsen av rammene.

Tabellen under viser sum for vedtatte tiltak i spareprosjektet.

Sektor (tusen kroner)	2020	2021	2022
Politikk og administrasjon/Teknisk og kultur	5 923	9 128	10 255
Oppvekst	6 249	10 293	10 293
Helse og omsorg	34 510	37 460	44 660
Sum	46 682	56 881	65 208

Sentraladministrasjonen fikk i tillegg et ekstra innsparingskrav på 8,2 mill. kroner utover summene som er oppgitt i tabellen.

Statlige rammebetingelser

Statsbudsjettet legger klare føringer for bruken av den totale realveksten, og økningen i frie inntekter er forutsatt å finansiere endring i folketall og alderssammensetningen, lønns- og prisvekst samt ulike oppgaveendringer knyttet til den kommunale tjenesteytingen.

Regjeringen legger i statsbudsjettet for 2022 opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 2 mrd. kroner, hvor 1,6 mrd. kroner går til primærkommunene og resterende går til fylkeskommunene.

Det vises til KS sin [samlende for statsbudsjettet](#) for grunnlagstall og -informasjon fra både Kommunal- og moderniseringsdepartementet og KS selv.

Tabellen under viser makrotallene for kommunesektoren i statsbudsjettet for 2022.

Makrodriver	Kommuner (mrd. kroner)
Barnevernreformen	1,3
Innlemming av øremerkede stillinger i barnevernet	0,8
Kompetansekrav i barnevernet	0,1
Redusert pensjonssats i private barnehager	0,2
Ekstra naturfagstime	0,1
Redusert dagsats for tiltakspenger og økte sosialhjelpavgifter	0,1
Rusreform - rådgivende enhet	0,1
Basistilskudd fastleger, helårseffekt	0,1
E-helseløsninger	0,3
Barnekoordinator - Likeverdreformen	0,1

Endringer i oppgaver

Endringer i oppgavene vil gjenspeiles i tiltak under rammeområdene i kapittel 6.

Det er ventet at den nye Regjeringen vil legge fram en tilleggsproposisjon til Stortinget den 10. november. Innholdet i tilleggsproposisjonen kan medføre at det blir ettersendt et notat til politisk behandling om det medfører endringer i oppgaver, ansvar og det økonomiske opplegget for kommunene. Regjeringen må deretter framforhandle et flertall for statsbudsjettet på Stortinget gjennom komitébehandlingen i andre halvdel av november. Stortinget gjør sitt endelige vedtak om statsbudsjettet innen midten av desember.

Mer om beregningene for Kristiansund kommune er på departementets side for [inntektssystemet](#).

Befolkningsutvikling og demografikostnader

I planperioden er det lagt til grunn befolkningsnedgang. Den demografiske analysen viser at alderssammensetningen vil endre seg relativt mye gitt tidsperioden. Klart størst vekst er forventet å komme i aldersgruppen 67-år og eldre. Ekvivalen er ventet å synke drastisk. Følgende områder må gis særlig oppmerksomhet med sikte på å opprettholde og tilpasse tjenestetilbudet:

- Barn og unge.
- Brukere med behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester.
- Tilrettelegging for at kommunens ansvar i samhandlingsreformen ivaretas.
- Behov for utvikling og tilpasning av tilbudet til eldre og hjelpe-/pleietrengende.

Endringer i både antall innbyggere og sammensetning av aldergrupper har stor betydning for planlegging og drift i årene framover.

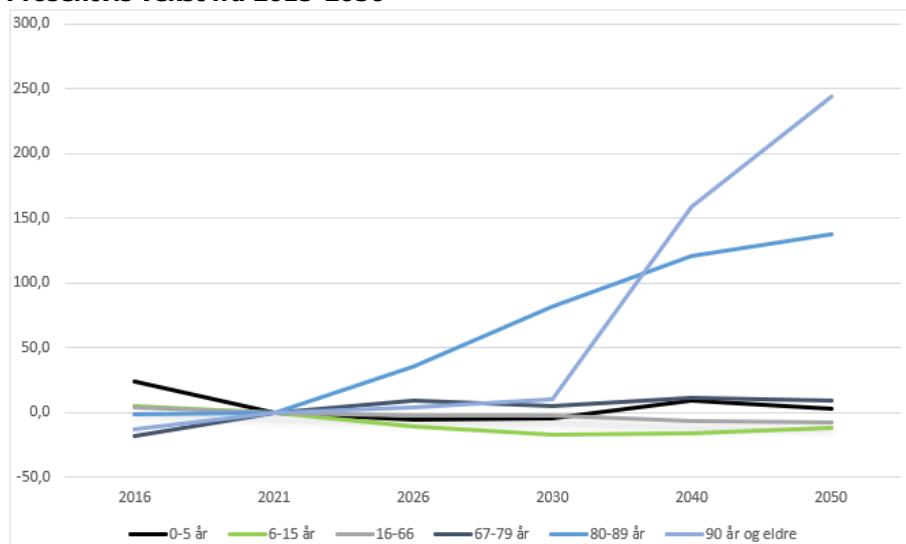
Befolkningsutvikling

Per 1.1.2021 hadde Kristiansund 24 099 innbyggere. Dette er en nedgang på 80 personer fra 2020.

Det er to faktorer som påvirker folketallet i kommunen, fødsels- og flytteoverskudd. I 2020 ble det født 186 barn i Kristiansund, 209 personer døde. Dette ga kommunen et fødselsunderskudd på 23 personer. Kristiansund hadde i 2020 en netto utflytting på 53 personer, tilsvarende i 2019 var 73 personer. Ved inngangen til 2020 var det 24 179 innbyggere i Kristiansund, og ved inngangen til 2021 var vi 24 099 innbyggere. Dette gav en negativ folketilvekst på 80 personer.

Prosentvis vekst fra 2015-2050

Prognoser fra SSB viser at befolkningen i Kristiansund forventes å reduseres frem til 2029, for deretter å øke svakt frem til 2050. Total befolkningsvekst i perioden fra 2021 til 2050 er beregnet til 473 personer. Dette vil kunne gi utfordringer knyttet til tjenestetilbud, tilgang på kompetanse samt kommunens by- og arealutvikling. Som regionsenter er vi avhengig av et sterkt omland. Videre innbyggervækst forventes derfor ikke å skje gjennom konkurranse med nabokommunene, men gjennom tilflytting fra utlandet og fra de største norske byene. Det er fra disse kompetansesentrene vi må hente nødvendig arbeidskraft til å fylle kommunens nøkkelrolle som tjenesteleverandør og utviklingsaktør.

Demografikostnader

Aldersgruppe	2021	2040	Endring	
			mill. kroner	prosent
0-5 år	412	449	37	9,1
6-15 år	471	397	-74	-15,8
16-66 år	2 498	2 333	-165	-6,6
67-79 år	207	230	23	11,0
80-89 år	184	406	222	120,7
90 år eller eldre	85	221	135	158,4
Sum utgifter	3 857	4 035	178	5

Siste befolkningsframskriving fra Statistisk sentralbyrå ble publisert 18.08.2020.

Det er grunn til å utøve skjønnsmessige vurderinger for prognosene. Det er større sikkerhet knyttet til aldersgruppen 50 år og over, enn det er for de yngste aldersgruppene. Når en innbygger først blir 50 år i en kommune, er det statistisk lav sannsynlighet for at den innbyggeren vil flytte. Prognosene for aldersgruppen for 67 år og over er derfor ganske treffsikre. Motsatt er det for de yngre aldersgruppene, og spesielt for gruppen 0-5 år. Fødselstallene er usikre og de siste årene har antall 0-åringer i Kristiansund gått ned fra rundt 300 til noe over 200. I 2020 ble det kun født 186 barn i Kristiansund. Som følge av lav økning i gruppen 0-åringer, vil det bli relativt stor nedgang i elever i grunnskolen (aldersgruppen 6-15 år) i 2040. Det viser også prognosen for den aldersgruppen. Treffer prognosen blir det en nedgang på 15,8 % i elevtallet sammenlignet med 2021, noe som utgjør om lag 74 mill. kroner i reduksjon i skolebudsjettene. For eldreomsorgen øker kostnadene vesentlig, og spesielt for eldre i alderen 80-89 år. Totalt vil kostnaden innenfor eldreomsorgen øke med om lag 357 mill. kroner i perioden 2021 til 2040.

Den normerte kostnaden er beregnet med bakgrunn i delkostnadsnøklerne i 2020, ressursbruken i 2020 og innbyggertall i 2021.

Kommunesektoren har ansvaret for blant annet barnehager, grunnskole og helse- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene blant annet påvirkes av den demografiske utviklingen. I oppstillingene som følger er det benyttet tilnærmet samme aldersfordeling som det inntektssystemet opererer med. Dette gir et godt grunnlag for å kunne se potensielt press på tjenestetilbudet og for å få korrekt dimensjonering av tjenestene.

Befolkningsutvikling i Kristiansund fordelt på aldersgrupper

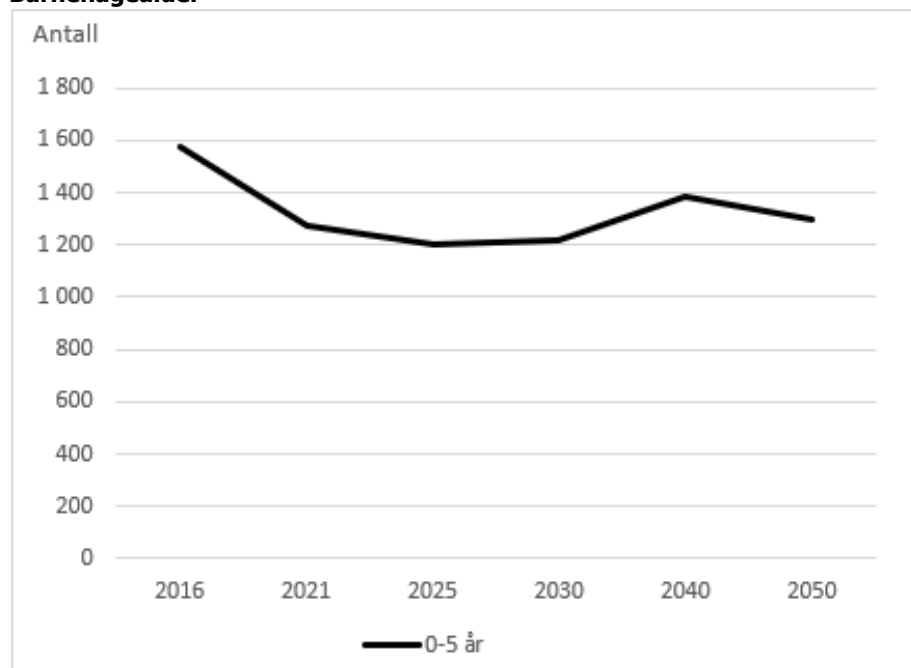
Aldersgruppe	2020	2021	2022	2023	2024	2050	% 2021-2050
0-5 år	1 305	1 270	1 211	1 203	1 206	1 298	2,20
6-15 år	2 796	2 743	2 696	2 638	2 559	2 414	-11,99
16-66 år	15 767	15 650	15 454	15 349	15 284	14 390	-8,05
67-79 år	3 236	3 336	3 430	3 508	3 583	3 637	9,02
80-89 år	876	891	941	978	1 034	2 115	137,37
90 år eller eldre	199	209	199	216	218	718	243,54
Sum innbyggere per 1.1	24 179	24 099	23 989	23 950	23 942	24 572	1,96

Siste befolkningsframskriving fra Statistisk sentralbyrå ble publisert 18.08.2020.

Befolkningsutviklingen viser at det i all hovedsak er økningen i andelen eldre som vil gi Kristiansund de største utfordringen. Det er ikke bare Kristiansund som vil oppleve denne endringen i befolkningssammensetningen, men også nasjonalt. Det vil føre til press på velferdsstaten når andelen eldre øker, samtidig som det er ventet nedgang i andelen i arbeidsfør alder. Utfordringen er dobbeltbunnet – det blir færre skattebetalere til å finansiere eldreomsorger, samtidig som en høyere andel av potensielle skattebetalere må jobbe innen eldreomsorgen, som igjen fører til lavere skatteinntekter fra andre sektorer. Forekomsten og utviklingen av antall eldre over 80 år i befolkningen ansees som en hovedindikator for framskrivning av behov og ressursbruk i våre helse- og omsorgstjenester. I tillegg har utviklingen av innslag av demens og personer med omfattende og komplekse omsorgsbehov også en vesentlig innvirkning på organiseringen.

Innvandrerbefolkningen i Kristiansund vokser og er den største enkeltfaktoren til veksten i folketallet. I 2010 var 1 600 innbyggerne i Kristiansund av utenlandsk opprinnelse. Tall fra SSB viser at det ved inngangen til 2021 var 2790 personer av utenlands opprinnelse. Innvandringen er en viktig ressurs. Uten tilflytting fra utlandet ville det allerede vært vanskeligheter med bemanning innenfor helse og omsorg. Mangel på arbeidskraft innen helse og omsorg vil øke i årene fremover, og utenlandsk arbeidskraft er helt nødvendig for å kunne opprettholde og utvikle det kommunale tjenestetilbudet. I tillegg til å representere en ressurs, er det også viktig å være bevisst på at denne utviklingen medfører behov for tilrettelegging av kommunale tjenestetilbud.

Barnehagealder

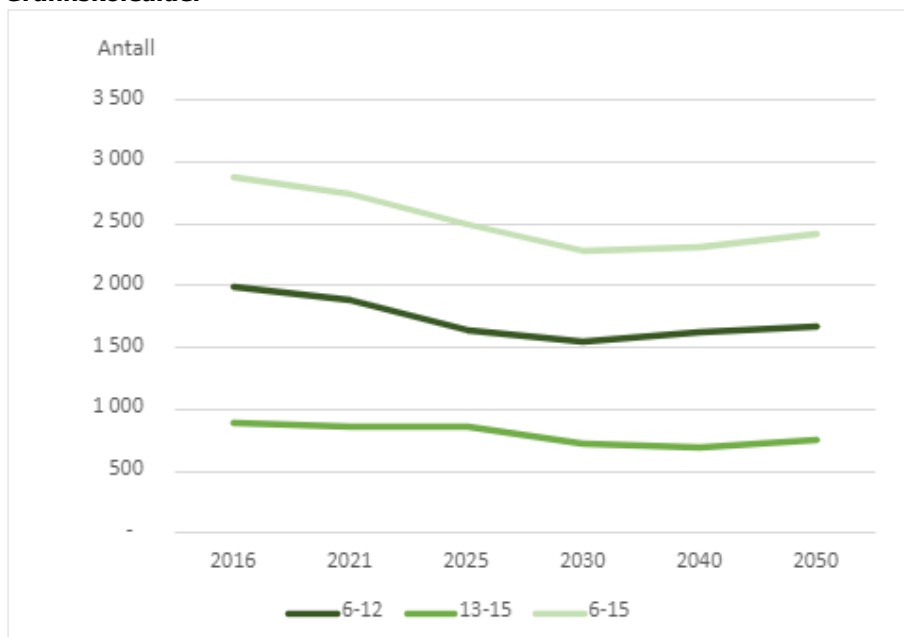

Antall barn mellom 0-5 år vil etter prognosene øke med 2,2 % fra 2021 til 2050. Det er likevel en nedgang på 17,5 % i antall barn i gitt aldersgruppe hvis vi sammenligner med 2016.

Reduksjonen i antall småbarn vil medføre redusert volum på tjenestetilbudet primært innenfor barnehage, PPT, barnevern og helsestasjon.

Det er grunn til å understreke at tallene her er heftet med usikkerhet. Utviklingen for antall barn i barnehagealder vil være avhengig av utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder. Utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder vil være drevet av utviklingen i antall arbeidsplasser og hvorvidt vi lykkes med å være en attraktiv kommune. Trender innen utviklingen i gjennomsnittsalder for førstegangs fødende og utviklingen i tallet for reproduksjonsnivå vil være andre drivere for utviklingen i antall barnehagebarn.

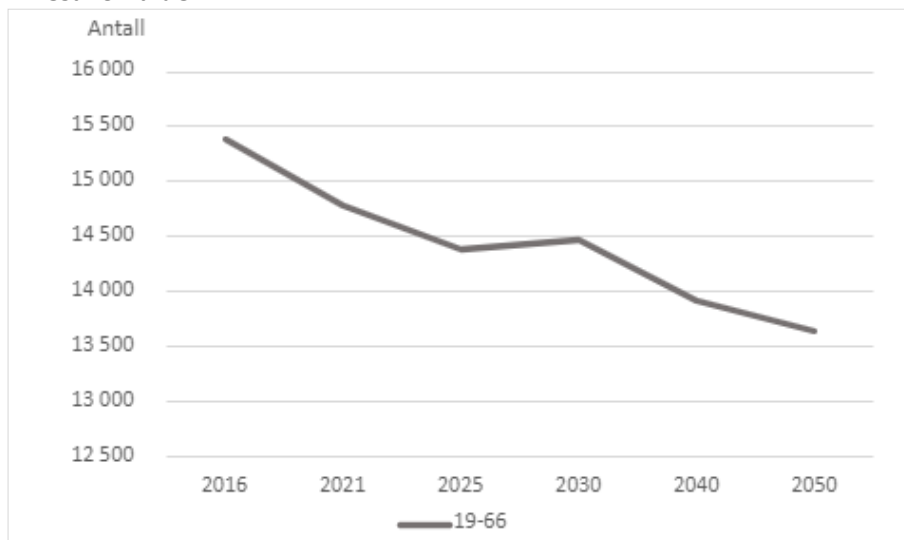
Grunnskolealder

Antall innbyggere i skolepliktig alder vil etter prognosene gå ytterligere ned i årene som kommer. Reduksjonen vil komme sterkt de første 10 årene basert på konkrete tall for utviklingen i antall barn i barnehagealder.

Utviklingen som har lagt press på økonomien i barnehagesektoren de siste årene vil etter hvert på samme måte legge press på skolestruktur og budsjetter i årene som kommer. Ny skolestruktur med nye og færre skoler er nødvendig for å være fremtidsrettet både med tanke på kapasitet, samt samle kompetanse i form av gode fagmiljø.

Yrkesaktiv alder

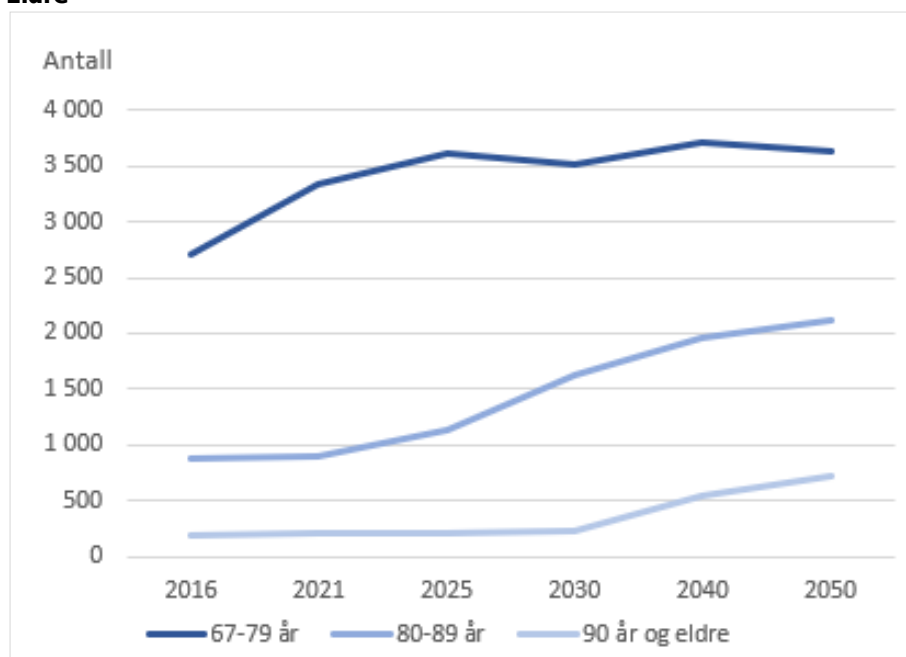
Antall innbyggere i yrkesaktiv alder vil etter prognosene reduseres kraftig.

Siden årtusenskiftet har det vært relativt stor arbeidsinnvandring som sannsynligvis har vært drevet av behov for arbeidskraft. Behovet for arbeidskraft har gått ned. Følgelig har også arbeidsinnvandringen gått ned, og det har vært netto utflytting i denne arbeidsgruppen.

Denne aldersgruppen er de som etterspør færrest kommunale tjenester som finansieres over rammetilskuddet. Samtidig er denne gruppen den viktigste kilden til offentlige inntekter gjennom skatter og avgifter, til både stat og kommune. Det er også denne gruppen som må brukes til å yte tjenester til barnehage, skoler samt helse og omsorg. Framover kan det bli en dobbeltbunnet utfordring i at inntektsgrunnlaget til velferdsstaten blir redusert, samtidig som de offentlige utgiftene går opp.

Endringer innen denne aldersgruppen vil føre til redusert eller økning i behov for tjenestetilbudet primært innenfor tekniske tjenester, sosiale tjenester, psykisk helse og rus.

Eldre

Prognosen viser at antall eldre vil gå relativt mye opp i årene som kommer. Det gjelder innen alle aldersgrupper eldre. Det er spesielt de store kullene som ble født etter krigen som forklarer eldrebølgen Kristiansund nå står i. Prognosen fra 2021 til 2050 viser en økning på totalt 45,9 % i disse 3 aldersgruppene. Prognosene for disse aldersgruppene er mer sikre enn for yngre aldersgrupper. Erfaringsdata viser at det er relativt stor sjanse for at en innbygger som fyller 50 år i en kommune også vil bli gammel i den kommunen. Yngre aldersgrupper, under 50 år, har et mer mobilt flyttemønster.

Ved utgangen av 2020 var det 180 eldre beboere i institusjon og 561 eldre mottakere av hjemmetjenesten. Gitt lik prosentvis andel eldre brukere av institusjon og hjemmetjenester som i 2020, medfører dette et estimert antall beboere i institusjon og mottakere av hjemmetjenester på henholdsvis 270 og 841 i 2050. Anslaget er forholdsvis usikkert, ettersom høyere andel eldre vil sannsynligvis medføre noe større prosentvis andel som trenger tilbud i institusjon eller av hjemmetjenester. Det er også vedtatt å bygge nytt sykehjem i planperioden, noe som vil føre til økning av antall beboere i institusjon utover det prognosene viser.

Vi har gjennomført en storstilt omlegging av arbeidet, fra å være tung på institusjonsdrift til nå å ha en tydelig profil som viser at vi satser på hjemmebaserte tjenester. KOSTRA-tallene viser allerede at vi er på riktig vei, selv om det fortsatt gjenstår mye. Utfordringen fremover blir å finne nye tjenester, utenfor institusjon, som samtidig ivaretar innbyggernes behov for trygghet og selvstendighet. Vi må bruke innovasjonskunnskapen vår til å designe nye tjenester, våge å finne løsninger som ikke beskrives i de tradisjonelle omsorgstrappene, og vi må satse langt mer på varierte dagaktivitetstilbud.

Økonomiske konsekvenser av koronapandemien

Koronapandemien medfører økonomiske kostnader for kommuneøkonomien på mange områder. En del av kostnadene er en direkte følge av smitte og sykdom, men det aller meste er en følge av tiltakene for å begrense spredningen eller slå ned smitten gjennom kommunens TISK-arbeid (Testing-Isolering-Smittesporing-Karantene).

Rådmannen har lagt fram status for økonomiske konsekvenser i månedsrapportene som er behandlet politisk.

KS har en egen [samleside](#) om økonomiske konsekvenser som følge av pandemien.

Kristiansund kommune er tildelt 32,9 mill. kroner i 2021 for ekstra utgifter og inntektssvikt som følge av koronapandemien. 30,8 mill. kroner er tildelt over rammetilskuddet, og 2 mill. kroner er tildelt som ekstra skjønnsmidler fra Statsforvalteren. Bevilgningen skal også dekke kostnader knyttet til vaksinasjon.

Det er ikke lagt opp til økte bevilgninger i det framlagte statsbudsjettet for 2022 den 12. oktober. Rådmannen vil komme tilbake til eventuelle budsjettmessige konsekvenser om det blir bevilget midler på et senere tidspunkt.

Driftsbudsjett

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan vil overholde flere handlingsregler og finansielle måltall for økonomistyringen i 2022. De kommende årene i økonomiplanperioden; 2023, 2024 og 2025 er det uløste økonomiske utfordringer. De store investeringsprosjektene vil føre til økte rente- og avdragsutgifter, samt økte driftsutgifter for de investeringene som forutsetter kapasitetsøkning i tjenesten. Dette medfører at handlingsreglene og de finansielle måltallene ikke overholdes i de årene. For å sikre et godt økonomisk handlingsrom og overholde økonomiske handlingsregler mot slutten av økonomiplanperioden, er det behov for transformasjon og tilpasning av tjenestene i takt med endrede behov, ønsker og prioriteringer.

Rammebetingelser og forutsetninger

I driftsbudsjettet er det innarbeidet en vekst i frie inntekter. På utgiftssiden er det tatt høyde for lønnsvekst, demografiendringer og prisjustering. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for 2022:

- Deflator - 2,5 %.
- Generell prisvekst - 1,6 %.
- Lønnsvekst - 3,2 %.
- Avkastning på overskuddslikviditet - 1,9 %.
- Lånerente - 1,5 % gjennomsnittlig rente på gjeld med flytende vilkår.

For Kristiansund kommune er anslaget på oppgavekorrigert vekst i frie inntekter for 2022 i statsbudsjettet satt til 23,9 mill. kroner. Det gir en forventet nominell vekst i frie inntekter på 1,7 % sett i forhold til forventet regnskap for 2021. Medberegnert den kommunale deflatoren, gir det et negativt handlingsrom på -0,8 %.

Som nevnt under "Statlige rammebetingelser" og "Demografikostnader", er det redusert økonomisk handlingsrom i 2022. Årsaken til det er todelt. For det første er det redusert handlingsrom som følge av statsbudsjettet. Det gjelder både i forhold til realnedgang i inntekten og fordi det er trukket mer i inntekter enn det har kostet å levere tjenesten. I tillegg kommer økt innslagspunkt i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenestemottakere. For det andre er det lavere overføringer fra staten på grunn av endring i aldersgruppene, og spesielt nedgang i elevtallet fører til lavere inntekt. For å saldere budsjettet er det lagt inn krav om lavere budsjetttramme for rammeområdene, og spesielt for grunnskoler og barnehager. Tiltakene vises igjen i tiltakslisten for hvert rammeområde i kapittel 6.

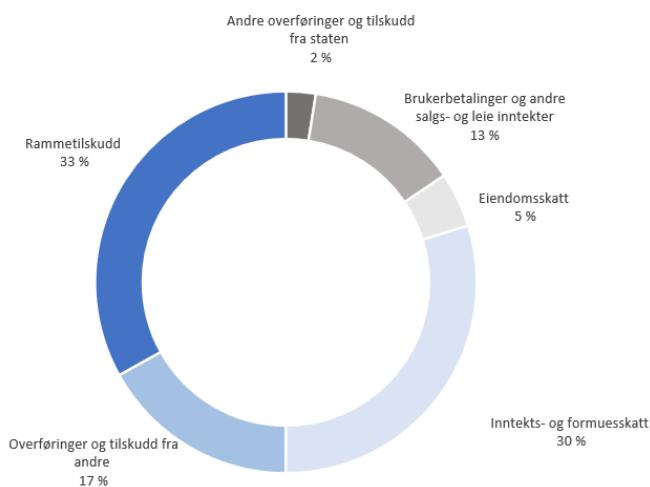
Forslag til betalingssatser (gebyrer og brukerbetalinger) for 2022 er brukt som grunnlag i utarbeidelsen av budsjettet. Til grunn for forslaget ligger lønns- og prisvekst som foreslått i forslag til statsbudsjett, vektet til en økning på ca. 2,5 %. Alle satser er i tillegg vurdert særskilt. Enkelte satser er justert med annen faktor blant annet for å få en mer korrekt sammenheng mellom kommunens inntekter og utgifter.

Den generelle promillesatsen for eiendomsskatt er foreslått satt til 3,7 for boliger og fritidsboliger, og 7 promille for næringseiendommer i 2022.

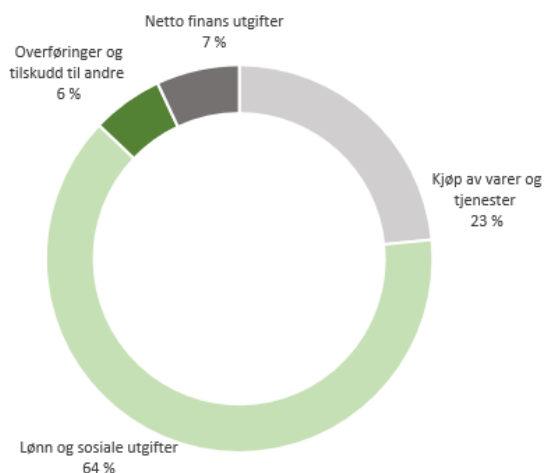
Vi har betydelige verdier gjennom eierandeler i selskap med økonomisk formål. Budsjettforslaget innebærer en økning av utbytte i tråd med kommunens utbyttepolitikk og signaler fra selskapene.

Budsjetterte avdragsutgifter oppfyller prognose for kommunelovens krav om minimumsavdrag og handlingsregelen for investering knyttet til gjeld og frie inntekter. Netto rente- og avdragsbelastning ved å betjene lånegjeld forventes å øke kraftig gjennom økonomiplanperioden.

Fordeling av kommunens inntekter

Fordeling av kommunens utgifter

Driftsinntekter

Etter Regjeringens forslag i statsbudsjettet kan de frie inntektene til kommunen settes til 1 434 mill. kroner i 2022. Veksten i de frie inntektene må dekke følgende oppgaveendringer:

Oppgave	Kristiansund (tusen kroner)
Barnevernreformen, nye oppgaver og ansvar	6 538
Innlemming av øremerkede stillinger i barnevernet	3 913
Kompetansekrav barnevernet	244
Ekstra naturfagstime	417
Likeverdreformen - barnekoordinator	433
Inntektsgradert betaling SFO 3. og 4. trinn, helårseffekt	146
Private barnehager, lavere pensjonssats	-779
Overtakelse av e-helseløsninger	1 395
Rusreform - rådgivende enhet	464
Basistilskudd fastleger, økning og helårseffekt	555
Redusert dagsats for tiltakspenger	320
Universell utforming av IKT-løsninger	144

Utover de nevnte endringene som medfører endringer i finansiering og budsjettene til rammeområdene, har Regjeringen foreslått følgende:

- Ansvar for å føre økonomisk tilsyn med private barnehager overført til staten ved Utdanningsdirektoratet.
- Ny kompensasjonsordning for ressurskrevende tjenester i tillegg til toppfinansieringsordningen, som skal gå til mindre kommuner som har spesielt høye utgifter til tjenestemottakere.
- Innslagspunktet for toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenestemottakere er foreslått økt med kroner 50 000 utover lønnsveksten.
- Endringer i tolkeloven.

Skatt og rammetilskudd

Kommunens samlede rammetilskudd for 2022 er beregnet til 719,5 mill. kroner basert på 24 056 innbyggere ved 1. juli i 2021. Tilsvarende i fjor var på 681,5 mill. kroner for 24 181 innbyggere 1. juli i 2020.

Gjennom [utgiftsutjevning i rammetilskuddet](#) kompenseres kommunene for ulike behovsstruktur, som for eksempel demografiske, geografiske og sosiale forskjeller. Fordi Kristiansund kommune er en relativt lettdrevet kommune gir utgiftsutjevningen en reduksjon i rammetilskuddet, som er beregnet i de 719,5 mill. kronene. Indeks lavere enn 1 indikerer at utgiftsbehovet er lavere enn landsgjennomsnittet, og for Kristiansund er denne på 0,9868 i 2022. Gjennom utgiftsutjevningen trekkes kommunen for 18,8 mill. kroner i 2022.

For å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne omfordes skatteinntektene mellom kommunene gjennom såkalt inntektsutjevning. Kommunens skatteinntekter er beregnet til 711,4 mill. kroner i 2022. Kristiansund har skatteinntekter under landsgjennomsnittet. Dermed kompenseres om lag 90 % av differansen mellom eget nivå og landsgjennomsnittet med inntektsutjevning. Det er budsjettet med en inntektsutjevning på om lag 77,8 mill. kroner for 2022, basert på et anslag på innbyggere 1. januar 2022 på 23 989. Inntektsutjevningen inntektsføres under rammetilskuddet.

Nye Kristiansund kommune har fått et inndelingstilskudd via rammetilskuddet som følge av sammenslåingen mellom Frei og gamle Kristiansund kommuner. Inndelingstilskuddet er på om lag 11 mill. kroner. Det tildeles fullt ut i 15 år, før det trappes ned over 5 år. Det er lagt inn en nedtrapping med mindreinntekt på 2,2 mill. kroner i 2023, 4,5 mill. kroner i 2024 og 6,7 mill. kroner i 2025.

Inntektsgarantiordningen er et sikkerhetsnett for at ingen kommuner skal oppleve stor nedgang i rammetilskuddet fra ett år til et annet. Tilskuddet finansieres av alle kommuner, og tildeles til de kommunene som har en lavere vekst enn kroner 400 per innbygger i forhold til landsgjennomsnittet. I 2021 ble det et trekk på om lag 0,9 mill. kroner gjennom inntektsgarantiordningen, mens for 2022 er det beregnet et trekk på 1,2 mill. kroner.

Tabellen under viser utviklingen av frie inntekter fra skatt og rammetilskudd.

	2016	2017	2018	2019	2020
Andel av totale inntekter	65,8	65,7	67,4	63,7	63,3
Skatt og rammetilskudd per innbygger	49 777	51 416	53 162	55 330	57 136
Andel av driftsutgiftene som dekkes av skatt og rammetilskudd*)	68,8	66,3	66,5	63,8	65,4

Kommunens frie inntekter fra skatt og rammetilskudd per innbygger har vært økende de siste årene, men ligger under landsgjennomsnittet. Kristiansunds forholdsvis lave inntektsnivå på skatt og rammetilskudd sees i sammenheng med et lavere driftsnivå og skattenivå enn landsgjennomsnittet.

Gebyrer og brukerbetalinger

Mange av kommunens tjenester finansieres gjennom gebyrer og brukerbetaling. Dette skjer både som selvkost og delfinansiering. Utgangspunktet for all forvaltning er at innbyggere ikke kan pålegges å yte til fellesskapet uten at dette er hjemlet i lov. Der Kristiansund kommune er forvalter eller eier av varer eller tjenester som innbyggerne er forpliktet til å benytte seg av, kreves det følgelig lovhjemmel for å kunne kreve betaling. Detaljer fremgår av kommunens betalingssatser.

Selvkostområdene følger de føringer som er gitt i den nye kommunelovens § 15-1 om selvkost. Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon (ved ReMidt IKS), feiing, skolefritidsordning samt byggesaksbehandling. For gebyrer innenfor selvkostområdene foretar kommunen etterkalkulasjon. Beregningene framgår av selvkostkalkylen. Dette besørger at inntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Eventuelle overskudd eller underskudd i selvkostregnskapet føres mot selvkostfond.

Beregningene som ligger til grunn for selvkostområdene ligger i vedlegg til saken, sammen med satsene for øvrige

brukerbetalingar og egenandeler for bruk av kommunale tjenester.

Eiendomsskatt

Kommunene har få muligheter til å påvirke inntektene sine, men eiendomsskatten er en av disse mulighetene. Det har vært en rekke endringer i eiendomsskattelova de siste årene som har innsnevret kommunens handlingsrom innen eiendomsskatten. Fra og med 2021 har Stortinget vedtatt at maksimal sats for boliger og fritidseiendommer blir satt til 4 promille, etter nedtrapping fra 7 promille og 5 promille. Dette betyr at kommunen har begrenset handlingsrom for bruke eiendomsskatten vidare i den lokale prioriteringen og politikken.

Det forutsettes en samlet inntekt fra eiendomsskatt på 102,7 mill. kroner i 2022.

Ut fra anslag på endring i eiendomsverdier fra 2021 til 2022, forventes det en vekst som utgjør 2,59 % i eiendomsskatteinntektene. Veksten kommer i hovedsak fra økning i eiendomsgrunnlaget for næringer.

I rådmannens forslag til handlingsprogram er promillen på boliger og fritidseiendommer satt til 3,7 promille i 2022, mens promillen for næringseiendommer settes til 7 promille. Det gir en økning på 2,6 mill. kroner i eiendomsskatt i 2022, altså fra 100,1 mill. kroner til 102,7 mill. kroner.

Promillen for boliger og fritidseiendommer foreslås å øke til 4 promille i 2024 for å dekke opp for økte rente- og avdragsutgifter knyttet til nye skoler og sykehjemsplasser. En økning på 0,3 promille forventes å gi 8,0 mill. kroner mer i eiendomsskatt.

Utbytte

Det er budsjettert med 8 mill. kroner i utbytte fra NEAS i 2022, med økning på 2 mill. kroner til 10 mill. kroner i 2023 og i årene etter.

Fra Vikan Eiendom AS er det budsjettert 8 mill. kroner i 2022, med en økning på 2 mill. kroner til 10 mill. kroner i 2023 og i årene etter.

Kristiansund kommune eier Kristiansund Parkering AS. Det er budsjettert med 2,8 mill. kroner i godtgjørelse fra selskapet i 2022.

Andre statlige overføringer

Inntektene fra andre statlige overføringer fordeler seg slik i budsjettet for 2022:

- Integreringstilskudd: 21 mill. kroner.
- Havbruksfond: 8,5 mill. kroner.
- Rentekompensasjon fra Husbanken: 4,7 mill. kroner.

De siste årene har integreringstilskuddet som føres under andre statlige overføringer vært en stor inntektskilde. Integreringstilskuddet går til arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger. Anmodninger fra staten om bosetting av flyktninger og familieegjenforeninger har gått mye ned. Forventning om lavere aktivitet i integreringsarbeid gjenspeiles i lavere inntekt fra denne posten, samt reduksjoner på budsjettet til Velferd, ved flyktning- og integreringstjenesten (FLINT). Øvrige rammeområder må også påregne å ta ned økt aktivitet som følge av lavere bosettingstall.

Inntekter fra Havbruksfondet er lagt inn med en forutsetning om 4,5 mill. kroner årlig, jf. siste endringer i fordelingsmodellen og prognose fra [Fiskeridirektoratet](#). Bystyret økte inntektene med ytterligere 4 mill. kroner fra 2022 og framover.

Driftsutgifter

Lønn og pensjonskostnader

Lønn er kommunens største kostnadsdriver og utviklingen i pensjonskostnadene har forsterket dette. I forbindelse med framleggelsen av revidert statsbudsjettet for 2021, ble lønnsveksten for 2021 beregnet til 2,8 %. I det framlagte statsbudsjettet for 2022 er det anslått en årslønnsvekst på 3,2 %.

De årlige premiene til pensjon har de siste årene økt betydelig, og er en av kommunens største utgiftsposter.

Kommunen betaler årlig inn en pensjonspremie til sine 2 pensjonsleverandører - Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Samtidig beregnes netto pensjonskostnad, som regnskapsføres på grunnlag av et sett kriterier som fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Netto pensjonskostnader har til nå de fleste år vært lavere enn de faktiske pensjonspremiene som kommunen betaler inn. Differansen mellom innbetalt premie og netto pensjonskostnad betegnes som premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Siden oppstart av denne ordningen i 2001 og frem til i dag, har effekten medført en fiktiv inntektsføring hvert år i driftsregnskapet. Det akkumulerte premieavviket skal frem i tid kostnadsføres (amortiseres) i driftsregnskapet i henhold til gjeldende amortiseringsprinsipper.

Premieavvik ble opprinnelig innført for at kommunene over tid skulle få en jevnere utvikling av pensjonskostnadene, men en kombinasjon av lave renter og høy lønnsvekst har medført en ensidig effekt i driftsregnskapet mot høyere premieavvik over en periode. Premieavviket har frem til og med 2010 vært amortisert over 15 år. Premieavvik oppstått fra og med 2011 amortiseres over 10 år. Premieavvik som oppstår fra og med 2014 skal amortiseres over 7 år. KMD har med dette strammet ytterligere inn på ordningen.

Varer og tjenester

Prisstigningen for varer og tjenester er i statsbudsjettet stipulert til om lag 1,3 % i 2022. Budsjett for kjøp av varer og

tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon er delvis prisjustert. Budsjettposter der det er avtaler om prisregulering eller videresalg, er prisjustert med forventet prisstigning. Vedlikeholdsbudsjettet er justert tilsvarende. Øvrige budsjettposter er ikke prisjustert.

Finansposter

Avkastning finansforvaltning og renteinntekter

Det er lagt til grunn en finansforvaltning i samsvar med handlingsreglene i finansreglementet for rådmannens sitt forslag til handlingsprogram.

Det budsjetteres med en avkastning på overskuddslikviditet på 1,8 % i 2022, og økende til 2,2 % i 2023, 2,4 % i 2024 og 2,6 % i 2025.

Rente- og avdragsutgifter

Den høye investeringsaktiviteten de siste årene har medført at lånegjelden har økt betydelig. Det medfører økte utgifter til renter og avdrag, samt driftsutgifter for de investeringene som øker kapasitet og volum til tjenesteproduksjon. Økt lånegjeld har redusert handlefriheten og gjør økonomien sårbar i årene framover.

Kommunens lånegjeld vil være om lag 3,8 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Forslaget til investeringsprogram innebærer videreføring av vedtatte investeringer i gjeldende økonomiplan. Med forslaget som foreligger vil gjelda øke mye i løpet av handlingsprogramperioden.

Om lag 33 % av lånegjelden vil ha rentebinding lenger enn ett år ved inngangen til 2022. Gjennom økonomiplanperioden vil mellom 33 % og 67 % være rentebundet, i tråd med kommunens finansreglement.

Til grunn for budsjetterte renter i forslag til budsjett og økonomiplan, ligger renteutgifter til kommunens rentebindingsavtaler, og refinansiering av disse i henhold til finansreglementet. For kommunens korte lån er det lagt til grunn en rente på 1,50 % i 2022, og økende til 1,80 % i 2023, 2,00 % i 2024 og 2,60 % i 2025. Anslagene er basert på Norges Banks Pengepolitikk rapport 2/21.

Det legges til grunn at byggelånsrentene, der lånerenten i store investeringsprosjekter blir ført på prosjektet, vil utgjøre en betydelig del mot slutten av økonomiplanperioden. Det fører til lavere belastning på renteutgiftene i driftsbudsjettet i byggeperioden, og renteutgiftene vil først belaste driftsbudsjettet etter at investeringen tas i bruk.

Forutsetningen for rentenivået gjennom foreslåtte økonomiplan er stigende, og prosentvis er rentøkningene fra forutsetningene i gjeldende økonomiplan store. Det må likevel legges til grunn at rentenivået er på et lavt nivå i den foreslåtte økonomiplanen. Økningen i lånegjelden og økt rentenivå, også utover det som er lagt til grunn i foreslåtte økonomiplan, må forventes og planlegges for gjennom tilpasninger rammeområdenes driftsrammer i årene som kommer.

Tabellen under viser utviklingen av kommunens rente- og avdragsutgifter.

(mill. kroner)	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsinntekter	1 951,5	2 016,0	2 047,9	2 099,0	2 193,4
Renteutgifter og avdrag i drift	123,3	114,7	118,9	133,2	171,8
Renteutgifter og avdrag i % av driftsinntekter	6,3 %	5,7 %	5,8 %	6,3 %	7,8 %

Summen av renter og avdrag har økt med om lag 48,5 mill. kroner fra 2016 til 2020, mens andel renteutgifter og avdrag i prosent av driftsinntekter har økt med 1,5 prosentpoeng. Økte finansutgifter skyldes i hovedsak økte avdragsutgifter som følge av høyere lånegjeld. Årsaken til at renteutgiftene ikke har økt i takt med høyere lånegjeld er at kommunens gjennomsnittlige rentenivå i samme periode har gått ned.

Det er lagt til grunn høyere rentenivå i framlegget til budsjett og økonomiplan enn i gjeldende. Lavere rentenivå og høyere lånegjeld eksponerer kommunen for høy risiko om rentenivået går opp. Ett prosentpoeng høyere lånerente vil teoretisk utgjøre 40 mill. kroner i økte renteutgifter årlig i økonomiplanperioden. Det er viktig at kommunen øker avsetningene til disposisjonsfond for å kunne redusere konsekvensene for driften av kommunen ved renteoppgang. Om det ikke er midler tilgjengelig på disposisjonsfond, fører økte renteutgifter direkte til innsparingstiltak i drift, som i hovedsak betyr at kommunen må redusere antall årsverk.

Utvikling i renter og avdrag i rådmannens forslag til budsjett framgår av bevilgningsoversikter - drift. Utvikling i lånegjelden framgår av kapittelet om investeringer.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er den enkeltstående viktigste indikatoren for økonomisk balanse i kommunene. Netto driftsresultat viser hvor mye av inntektene som er igjen når drifts- og finansutgiftene er betalt.

Netto driftsresultat svekkes kraftig i løpet av økonomiplanperioden. Det er et klart signal på at den økonomiske situasjonen og bærekraften til dagens tjenestetilbud svekkes. Årsaken til at netto driftsresultat svekkes er et stort investeringsvolum som øker rente- og avdragsutgiftene, samt at investeringer krever økte driftsutgifter til bemanning og drift.

I økonomiplanperioden salderes negativt netto driftsresultat ved bruk av disposisjonsfond. Det gjør at disposisjonsfondet er bundet opp til dekning av negativt netto driftsresultat for å unngå [ROBEK](#). Det er også avgjørende for realisering av de store prosjektene med nye skoler, sykehjemsplasser, brannstasjon og kulturhus at kommunen får satt av midler tidlig i økonomiplanperioden for å dekke opp for økte finans- og driftsutgifter etter at investeringene er tatt i bruk.

For å sikre en forsvarlig formuesforvaltning og økonomisk handlingsrom skal kommunens driftsnivå tilpasses handlingsregelen om et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av kommunens driftsinntekter over tid.

Skjemaet bevilgningsoversikt - drift første ledd viser kommunens inntekter og hvordan disse disponeres. Linjen sum bevilgninger drift, netto viser hva som fordeles videre til rammeområdene i skjemaet bevilgningsoversikt - drift annet ledd. Bevilgningsoversikt - drift annet ledd viser nettobevilgning per rammeområde.

Bevilgningsoversikt - drift

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Rammetilskudd	-741 849	-713 230	-719 489	-717 078	-715 081	-712 943
Inntekts- og formuesskatt	-646 563	-699 272	-711 412	-711 412	-711 412	-711 412
Eiendomsskatt	-100 851	-100 100	-102 700	-102 700	-108 100	-108 100
Andre generelle driftsinntekter	-48 689	-34 796	-34 400	-33 100	-33 700	-34 300
Sum generelle driftsinntekter	-1 537 952	-1 547 398	-1 568 001	-1 564 290	-1 568 293	-1 566 755
Sum bevilgninger drift, netto	1 326 776	1 361 946	1 361 464	1 355 726	1 349 374	1 364 267
Bundne fond i bevilgningsskjema 2. ledd	-3 107	-	-	-	-	-
Avskrivninger	142 500	132 000	161 000	175 000	195 000	220 000
Sum netto driftsutgifter	1 466 169	1 493 946	1 522 464	1 530 726	1 544 374	1 584 267
Brutto driftsresultat	-71 783	-53 452	-45 537	-33 564	-23 919	17 512
Renteinntekter	-13 936	-11 100	-15 700	-17 100	-18 700	-18 500
Utbytter	-9 303	-10 000	-16 000	-16 000	-18 000	-18 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	55 306	42 600	71 200	80 100	92 300	121 900
Avdrag på lån	116 500	134 915	136 000	154 900	168 800	185 000
Netto finansutgifter	148 567	156 415	175 500	201 900	224 400	270 400
Motpost avskrivninger	-142 500	-132 000	-161 000	-175 000	-195 000	-220 000
Netto driftsresultat	-65 715	-29 037	-31 037	-6 664	5 481	67 912
Disponeringer eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	14 123	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	51 592	29 037	31 037	6 664	-5 481	-67 912
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	65 715	29 037	31 037	6 664	-5 481	-67 912
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-

Økonomisk oversikt - drift

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Politisk styring	13 451	14 525	15 273	14 256	14 256	14 256
Sentraladministrasjon	84 511	73 608	76 008	76 008	75 758	75 758
Felles avsetninger	-62 096	25 768	-17 784	-24 535	-30 940	-38 347
PP-tjenesten	10 094	8 349	8 583	8 583	8 583	8 583
Grunnskoler	250 740	260 530	270 550	270 550	270 550	270 550
Barnehager	182 256	178 461	179 999	180 329	180 632	180 632
Barn, familie, helse	65 720	63 103	71 705	71 705	71 705	71 705
Fellestjenester pleie og omsorg	44 074	31 688	35 403	39 403	39 403	39 403
Sykehjem	112 223	125 208	131 264	131 264	131 264	153 564
Hjemmetjenester	122 041	114 850	118 483	118 483	118 483	118 483
Psykisk helse og rus	45 041	35 120	36 567	36 567	36 567	36 567
Velferd	53 239	51 782	47 823	45 523	45 523	45 523
Bo og habilitering	171 296	147 853	150 243	150 243	150 243	150 243
Storhaugen helsehus	95 183	97 728	102 460	102 460	102 460	102 460
Kultur	41 907	39 375	39 726	39 726	39 726	39 726
Kommunalteknikk	14 209	14 094	14 489	14 489	14 489	14 489
Plan og byggesak	6 791	4 903	5 040	5 040	5 040	5 040
Eiendomsdrift	32 069	29 017	29 049	29 049	29 049	29 049
Brann og redning	19 675	20 435	20 671	20 671	20 671	20 671
Eksterne enheter	24 354	25 299	25 912	25 912	25 912	25 912
Sum bevilgninger, drift	1 326 776	1 361 696	1 361 464	1 355 726	1 349 374	1 364 267

Tilskudd

Forslag til handlingsprogram inneholder flere tilskudd til andre som hver på sin måte skal bidra til å nå konkrete og overordnede samfunns mål som definert i kommunens planverk. Tilskuddene kan være til frivillige lag og organisasjoner, interkommunale selskaper og samarbeid samt andre interne og eksterne aktører. For interkommunale samarbeid som driftes i Kristiansund kommune er det kommunens egenandel som er oppgitt.

Interne og eksterne aktører	Tilskudd i 1 000 kr
Kirkelig Fellesråd	15 251
Kristiansund frivilligsentral	165
Kristiansund Havnekasse	810
Kristiansund Stadion AS	1 150
Sundbåtvesenet KF	3 963
Varde AS	1 884

Interkommunale selskaper og samarbeid	Tilskudd i 1 000 kr
Nordmøre krisesenter IKS	4 004
Barnevern	40 860*
PPT	8 583
NIBR - Brann og redning	21 350
Legevakt	6 318
Øyeblikkelig hjelp - sengeposter	5 913
NIUA - Nordmøre Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning	252
NIPR - Nordmøre Interkommunale Politiske Råd	612
IKT ORKidé	11 694
Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid	698

* 2021 tall. På grunn av den nye barnevernsreformen er ikke tall for 2022 klart per 20.10.21

Frivillige lag og organisasjoner - kultur og idrett	Tilskudd i 1 000 kr
Atlanten Kunstis AS	625
Atlanten Kunstis AS	2 028
Dahlehallen AS	1 002
Freihallen AL	1 000
Festspillene i Kristiansund	650
Friluftsrådet	218
Kulturfabrikken Eiendom AS	620
Nordic Light Events AS	550
Operaen i Kristiansund AS	4 918
Stiftelsen Nordmøre museum	1 627

Oppfølging av mål og premisser for bevilgningene skal skje innenfor rammene i handlingsprogrammet og kommunens eierrepresentanter må utøve sine verv i tråd med kommunens [eierpolitikk](#).

Investeringsbudsjett

Investeringsprogrammet for planperioden innebærer en investeringskostnad på 2,5 mrd. kroner. Ved utgangen av planperioden vil beregnet brutto lånegjeld være på over 4,6 mrd. kroner.

De store investeringene i to nye barneskoler, bygging av nytt sykehjem/økning av antall sykehjemsplasser, opera-, museums- og kulturhus og brannstasjon vil være økonomisk tunge løft. Renter og avdragsutgiftene vil beslaglegge en stor andel av driftsbudsjettet, tross historisk lavt rentenivå. Det er nødvendig at investeringene legger til rette for en effektiv tjenesteproduksjon som er tilpasset økte rente- og avdragsutgifter for at økonomien skal bli bærekraftig.

For å sikre kommunens økonomiske handlingsrom vil det være en målsetting å legge opp til et investeringsbudsjett med en større grad av egenfinansiering utover i perioden.

De største prosjektene fremover i økonomiplanperioden er bygging av to nye barneskoler, samt bygging av et nytt sykehjem/økning av antall sykehjemsplasser. I tillegg skal kommunen sammen med fylkeskommunen, Stiftelsen Nordmøre museum og Operaen i Kristiansund realisere et nytt opera-, museum og kulturhus i Kristiansund. Ny brannstasjon på Goma ligger inne allerede i 2022.

Det er ikke alltid mulig å anslå hvor mye et prosjekt vil koste før lokalisering og andre rammer for prosjektet er avklart. Det er imidlertid formålstjenlig å vise et anslag for investeringsutgiftene utover i økonomiplanperioden for ønskede prosjekter, for å vise hvilken belastning det vil ha på driften av tjenestene. Dette gjelder for flere av prosjektene nevnt over. Beløpene og fremdriftsplan vil måtte justeres utover i perioden.

Finansieringsbehov

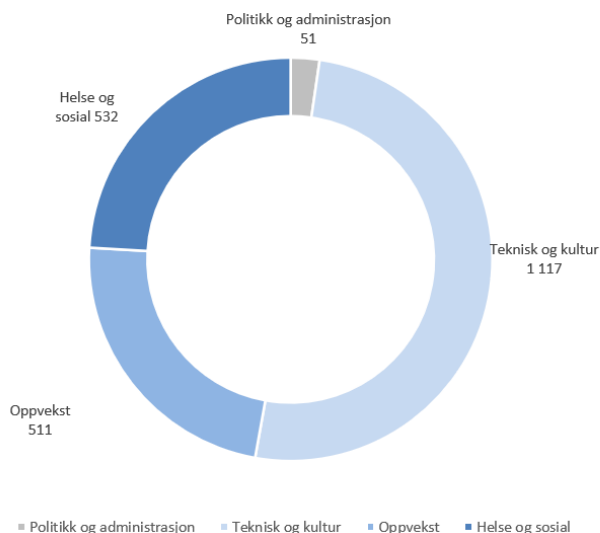
Investeringsbudsjettet inneholder flere større prosjekter som gjennomføres i samsvar med tidligere politiske vedtak. Investeringsnivået i gjeldende økonomiplan for 2021 til 2024 er ambisiøst. Det er ikke funnet rom til større, nye investeringsprosjekter. Forslag til investeringsprogram fram til 2025 vil binde opp handlingsrommet for investeringene i perioden etter. Det signaliseres fra rådmannens side at det ikke er rom for flere større prosjekt før allerede vedtatte investeringsprosjektene er gjennomført og økonomien tilsier at det er rom for flere prosjekter.

Tabellen under viser totale investeringer per rammeområde, mens de konkrete prosjektene er også gjengitt under hvert rammeområde i kapittel 6.

Totale investeringer per rammeområde

(tall i tusen)	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
			2023	2024	2025
Politisk styring	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sentraladministrasjon	20 051	1 850	1 850	1 250	-
PP-tjenesten	-	-	-	-	-
Grunnskoler	14 700	20 350	50 000	220 000	220 000
Barnehager	739	350	-	-	-
Barn, familie, helse	-	-	-	-	-
Fellestjenester pleie og omsorg	6 747	9 500	16 500	1 500	1 500
Sykehjem	4 606	10 400	50 000	135 000	135 000
Hjemmetjenester	32 640	101 720	14 050	9 900	-
Psykisk helse og rus	450	-	-	-	-
Velferd	-	-	-	-	-
Bo og habilitering	21 561	44 981	-	-	-
Storhaugen helsehus	888	2 200	-	-	-
Kultur	35 685	102 850	121 000	151 000	1 000
Kommunalteknikk	167 333	144 175	99 975	179 500	79 700
Plan og byggesak	-	-	-	-	-
Eiendomsdrift	18 711	35 300	24 600	21 800	22 700
Brann og redning	20 401	124 200	8 550	400	200
Eksterne enheter	5 500	4 000	22 000	-	-
Sum investeringer	355 012	606 876	413 525	725 350	465 100

Kategorisering av investeringer

Tall i mill. kroner

Finansiering

Den største finansieringskilden er låneopptak. Alle prosjekter som kan lånefinansieres, er maksimalt lånefinansiert innenfor kommunelovens regler. Det vil si at det er ingen prosjekter som har egenfinansiering, utover lovpliktig finansiering av merverdikompensasjon og tilskudd fra andre aktører.

Forslag til investeringsbudsjett i perioden 2022 til 2025 er på til sammen 2,2 mrd. kroner. Lånefinansieringen vil være på 1,8 mrd. kroner. Investeringsbudsjettet finansieres videre med merverdiavgiftskompensasjon, tilskudd fra eksterne aktører og egenkapital.

Bevilgningsoversikten for investering viser summen av investeringene i perioden 2022-2025 og hvordan disse er budsjettet finansiert. Det er kun budsjettet for første året i handlingsprogramperioden som er bindende av bystyrets vedtak. De øvrige årene angir mål, plan og retning, samt budsjettavsetninger for å nå disse.

Bevilgningsoversikt - investering

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Investering i varige driftsmidler	290 891	383 579	600 701	287 650	705 350	595 100
Tilskudd til andres investeringer	1 815	-	30 000	120 000	150 000	
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	35 506	6 825	5 875	5 875	5 000	5 000
Utlån av egne midler	93 124	-	10 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag på lån	22 361	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Sum investeringsutgifter	443 696	397 404	653 576	430 525	877 350	617 100
Kompensasjon for merverdiavgift	-34 571	-80 000	-109 000	-41 000	-108 000	-106 000
Tilskudd fra andre	-33 759	-35 392	-27 700	0	-135 000	-135 000
Salg av varige driftsmidler	-81 457	-5 825	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-15 366	-				
Utdeling fra selskaper	-	-				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 228	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Bruk av lån	-313 153	-269 187	-502 001	-376 650	-622 350	-364 100
Sum investeringsinntekter	-482 533	-397 404	-651 701	-430 650	-878 350	-618 100
Videreutlån	64 397	90 000	70 000	50 000	50 000	50 000
Bruk av lån til videreutlån	-50 000	-90 000	-70 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avdrag på lån til videreutlån	26 238	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 294	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500
Netto utgifter til videreutlån	15 341	-	0	0	0	0
Overføring fra drift	-	-	-2 000	0	0	0
Netto avsetning til eller bruk av bundne investeringsfond	-939	-	0	0	0	0
Netto avsetning til eller bruk av ubundne investeringsfond	7 986	-	125	125	1 000	1 000
Dekning av tidligere års udekket	16 449	-	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	23 496	-	-1 875	125	1 000	1 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-	-	-	-	-	-

Momskompensasjon

I tråd med gjeldende regler skal 100 % av momskompensasjon fra investeringsprosjekter inntektsføres i investeringsregnskapet. Momskompensasjonen er en del av finansieringen av investeringsprosjektene, sammen med lån og tilskudd. Kommunen kan ikke låne opp den delen av investeringsprosjektene som skal dekkes av momskompensasjon.

Dette utgjør om lag 99 mill. kroner i 2022.

Egenkapital

Budsjettet egenfinansiering av investeringer er på om lag 16 % i 2022. Dette tilsvarer 105 mill. kroner, med 99 mill. kroner fra momskompensasjon og inntekter fra salg av eiendom på 5,9 mill. kroner i rådmannens forslag. Rådmannen foreslår at det i forbindelse med prosjekteringene av de store investeringene utover i planperioden vurderes høyere grad av egenfinansiering gjennom salg av eiendom.

Tilskudd

For å stimulere kommunene til investeringer er det etablert ulike støtteordninger. Det er tre hovedkategorier tilskudd:

- Formålsbygg (Husbanken)
- Spillemidler (fylkeskommunen)
- Miljø (ENOVA)

Felles for støtteordningene er at de mottas etter at prosjektet er ferdigstilt. Det er budsjettet med nærmere 298 mill. kroner i tilskudd i planperioden som føres direkte på prosjektene. Det tar ofte tid å få behandlet søknader om tilskudd, og noen tilskuddsgivere har krav om at det skal foreligge bystyrevedtak med finansiering før søknaden behandles. Vi søker om mer tilskudd enn det som ligger inne i handlingsprogrammet. Dersom søknader blir innvilget, vil det fremmes sak om justering av investeringsbudsjettene.

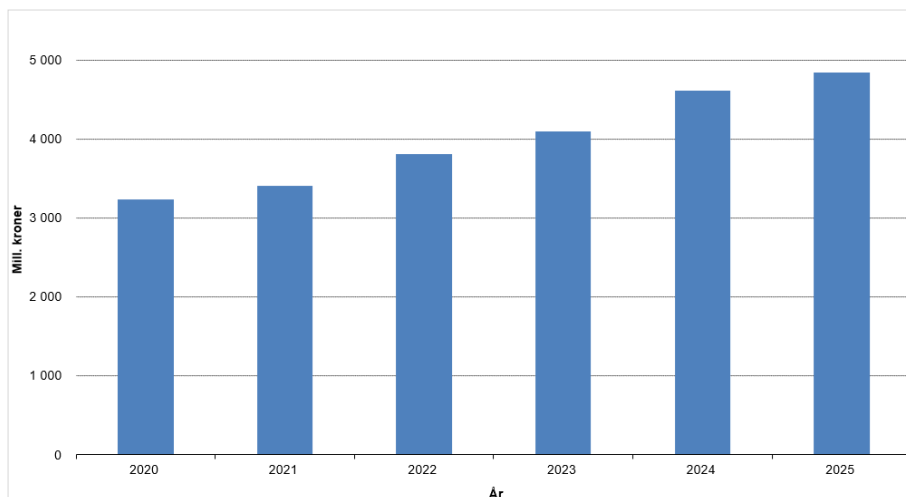
	2022	2023	2024	2025
Atlanten stadion - Tiltakspakkemidler/spillemidler	-9 700			
Tilskudd nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser			-135 000	-135 000
Fredrik Selmers gt. 1-3-5 - Husbanktilskudd	-18 000			
Kårhaugen 14 - Husbanken	-20 800			
Konsul Johnsens gate 29	-3 000	-4 500		
Sum	-51 500	-4 500	-135 000	-135 000

Bruk av lån

Opptak av lån påfører driftsbudsjettet fremtidige rente- og avdragskostnader. Driftskostnader knyttet til startlån og selvkostinvesteringer finansieres gjennom brukerbetalinger og belaster ikke kommunens driftsbudsjett på samme måte.

I 2022 er det budsjettet med et låneopptak på 502 mill. kroner - eksklusive startlån og videreutlån. Videre i planperioden tas det opp lån på 367 mill. kroner i 2023, 611 mill. kroner i 2024 og 353 mill. kroner i 2025. Det foreslås en låneramme på 70,0 mill. kroner til startlån i 2022, og årlig 50 mill. kroner videre i perioden.

Figuren under viser utviklingen i kommunens langsiktig gjeld, ekskludert pensjonsforpliktelser.

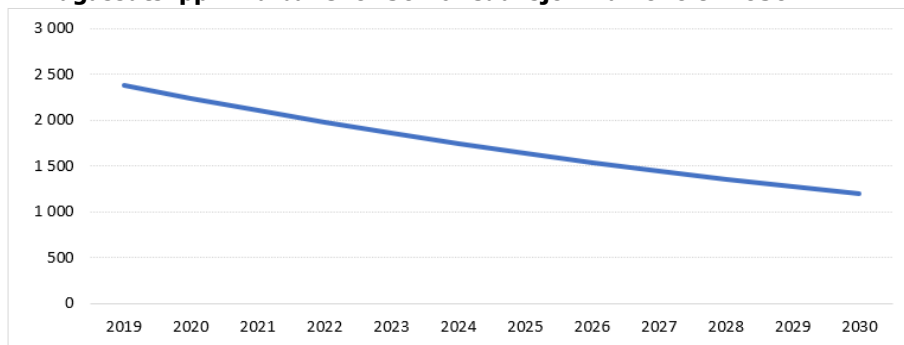
Lånegjelden 31.12.2020 var på 3,2 mrd. kroner. Den høye investeringsaktiviteten de siste årene har medført at gjelden har økt betydelig. Gjelden vil fortsette å øke i handlingsplanperioden. Ved slutten av planperioden vil beregnet brutto lånegjeld være i overkant av 4,8 mrd. kroner. Økte utgifter til renter og avdrag samt driftsutgifter i forbindelse med investeringer, reduserer handlefriheten og gjør driften eksponert for renteutgifter.

Det har vært fokusert mye på utviklingen i lånegjelden de siste årene. I tidligere økonomiplaner har rådmannen foreslått reduksjoner i investeringssiden med mål om å ha en bærekraftig utvikling av gjeldsnivået. Foreslåtte investeringsprogram bygger i hovedsak på gjeldende økonomiplan med store investeringer. Finansutgiftene vil gå opp i årene som kommer, og vi må ha en balanse mellom de driftsutfordringene vi har og hvor mye vi må sette av på budsjettene til finansutgifter.

Framover vil det bli viktig med nøye vurderinger av hvilke investeringsprosjekter som vedtas, og at det arbeides med å tilpasse driftsnivået for finansiere utgiftene til økt gjeld.

Klimabudsjett

Klimagassutslipp - målbane for 50 % reduksjon fra 2020 til 2030

Hvert av nedenstående tiltak har et såkalt klimafotavtrykk som i klimaregnskap og -budsjett måles med enheten CO₂-e. For kommende budsjettår vil dette beregnes etterskuddsvis, siden vi nå er i en oppstartsfase av denne budsjetteringen, men etter hvert skal tiltakenes fotavtrykk prognoseres (beregnes/estimeres). Både klimabudsjett for kommunens virksomhet og budsjett for kommunesamfunnet skal reduseres med 50 % fram mot 2030. Summen av prioriterte tiltak skal gi en effekt årlig i utslippsreduksjon tilsvarende målbanen i budsjettet.

Reduksjon i strømforbruk

Følgende tiltak prioriteres for å redusere strømforbruk i kommunens bygg og anlegg:

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	
ENØK-tiltak	5 000	5 000	5 000	5 000	
Etablering av SD anlegg i bygg som ikke har SD-anlegg.	800	600			1 400
Fornybar varmekilde kommunale bygg	1 600				
Solcelleanlegg Storhaugen Helsehus	1 500				
Gatelys	9 000	5 000	5 000	5 000	
Dale barnehage - Ny varmekilde	350				
Oppgradering kommunale bygg	3 500	3 500	3 500	3 500	
Sum	21 750	14 100	13 500	14 900	

Rådmannen foreslår en samlet bevilgning på 24 mill. kroner til utskiftning av gatelys til strømbesparende armaturer. Det settes videre av 2,8 mill. kroner til forbedret styring av byggenes energiforbruk for effektivisering av energiokonomien.

Effektive varmekilder i bygg vil redusere strømforbruket, og det legges opp til nærmere 3,5 mill. kroner til fornybare varmekilder ved kommunale bygg, solcelleanlegg på Storhaugen helsehus og ny varmekilde ved Dale barnehage.

Det foreslås at det settes av 34 mill. kroner til energioptimalisering og oppgradering av kommunale bygg i kommende 4-årsperiode. For oppgradering av kommunale bygge forventes det en klar prioritering av energibesparende tiltak.

Klimaprofil

Det forventes en tydelig klimaprofil i de store investeringsprosjektene:

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	
Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	9 000	50 000	270 000	270 000	
Tilskudd OMKK Eiendom AS	30 000	120 000	150 000		
Nye skoler - prosjektering/start bygging	12 000	50 000	220 000	220 000	
Sum	51 000	220 000	640 000	490 000	

Nye bygg skal tilfredsstille strenge krav til energiøkonomi for både energiforbruk og fornybare energikilder. Rådmannen foreslår at disse prosjektene skal rapportere tilbake om plan for klimamål.

Veitrafikk

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	
Nye ladepunkter for el-bil	1 000				
Bygging av sykkeltraseer/prosjekt sykkelby	1 500	1 500	1 500	1 500	
Biler og kjøretøy	6 600	3 450	2 600	2 600	
Sum	8 100	4 950	4 100	4 100	

Omstilling fra biler og kjøretøy med fossilt drivstoff til elektrisitet krever en infrastruktur som lading. Rådmannen foreslår å sette av 1 mill. kroner til videre utbygging av ladenettet i 2022. Det er lagt opp til utbygging av ladere som kan benyttes åpent, og ikke bare til kommunens tjenestebiler, og det utredes betalingsløsninger for dette.

Videre utbygging av sykkeltraseer er viktig tilrettelegging for at flere kan benytte sykkel i stedet for bil, og det foreslås at det settes av 1,5 mill. kroner årlig for å oppnå det.

Nye biler og kjøretøy forutsettes å ha en miljøprofil med elektrisitet som drivstoff.

Eierpolitikk

Rådmannen foreslår at Eiermeldingen del 1 om eierpolitikk revideres for å tydeliggjøre kommunen, som eier, sine klimamål og -ambisjoner, for å gi eierrepresentantene et tydelig mandat i å integrere og operasjonalisere disse i kommunens selskaper.

HANDLINGSDEL – TJENESTEOMRÅDENE

Felles for tjenesteområdene

Ambisjonen for handlingsprogrammet er å tilrettelegge for et tjenestetilbud som tilfredsstiller behov, ønsker og prioriteringer innenfor disponibel inntektsramme. Den overordnede målsetningen er å utvikle gode tjenester med fokus på kvalitet, tilgjengelighet og brukermedvirkning. Det vil være et kontinuerlig behov for å tilpasse tjenesteproduksjonen til endrede rammebetingelser og arbeide målrettet med innovasjon, tjenesteutvikling og effektivisering. Enhetene innenfor rammeområdene yter tjenester som er svært ulike, men det er likevel behov for samordning og koordinering for å oppnå best mulig tjenestekvalitet og brukertilfredshet.

De kommunale tjenestene er administrativt organisert i 4 sektorer med 20 underliggende rammeområder.

Tjenesteområdekapitlene beskriver status, utfordringer og mål, samt prioriteringer i fireårsperioden for sektorene. I tillegg gis det en beskrivelse av sentrale styringsdata, økonomiske rammer og drifts- og investeringstiltak for rammeområdene.

Målene for sektorene er hentet fra de seks satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Alle sektorer har ansvar for å følge opp satsingsområdene, da vi må arbeide sammen på tvers av rammeområder for å oppnå den utviklingen vi ønsker. Det er imidlertid gjort en vurdering av hvilke hovedmål som er særlig relevante for hver enkelt sektor.

Styringsdata på rammeområdene viser kommunens mer-/ mindreforbruk sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9 (K9).

Rammeområdene kan betraktes som en organisatorisk struktur for tjenesteytingen. Denne strukturen ligger også til grunn for bystyrets fordeling av økonomiske ressurser gjennom budsjettet.

Organisatoriske endringer

Organisasjonen må transformeres og kontinuerlig tilpasses nye krav, behov, ønsker og prioriteringer, for å hele tiden være best mulig organisert til å yte mest og best mulig tjenester. Transformasjonen gjøres gjennom både små og større endringer, og over lengre og kortere tidsperioder.

Utover den tradisjonelle linjeorganiseringen er det etablert tverrfaglige team og prosjekter som ivaretar helheten i tjenester og saker som er i skjæringen mellom sektorer, rammeområder, enheter og fag. Staten utfordrer både seg selv og oss som kommune på bedre samhandling mellom tjenester. I 2022 iverksettes barnevernreformen for å styrke det forebyggende arbeidet og tidligere innsats. Barnehager, skoler, helsestasjon og alle andre som bygger opp under et barns hverdag må med - det blir en oppvekstreform!

Likeverdreformen skal gjøre livet enklere for familier som har eller som venter barn med behov for sammensatte tjenester. Velferdstjenestene skal sys sømløst sammen for barn og unge, på tvers av tjenester innen helse og omsorg, og mellom helse- og omsorgssektoren og oppvekstsektoren. I 2022 starter en barnekoordinator som skal styrke samhandling ikke bare i kommunen, men også med staten ved NAV og spesialisthelsetjenesten.

Politikk og administrasjon

Det utredes et interkommunalt samarbeid innen lønnsområdet sammen med Averøy kommune. Utredningen peker mot et vertskommunesamarbeid, med oss som vertskommune. Saken er til politisk behandling nå i høst, og med positive vedtak i begge kommuner, er det planlagt oppstart 1.1.2022.

Det har det siste året vært endringer i rådmannens ledergruppe, og ikke minst som følge av spareprosjektet. Ledergruppen er i en omorganiseringsspross som kan medføre ny organisering framover.

Oppvekst

Oppvekstsektoren har de siste årene hatt store endringer i målgruppen, og det er spesielt nedgangen i antall barnehagebarn som har medført drastiske endringer i barnehagestrukturen - både med bygging av nye og store barnehager, men også at eldre og mindre barnehager har blitt avviklet.

Framover vil et lavere antall barnehagebarn føre til at det blir en nedgang i elevtallet i grunnskolen. Bare fra 1.7.2020 til 1.7.2021 er det 71 færre elever. Riktig struktur og organisering av tjeneste tilpasset elevantallet blir avgjørende for resultat og måloppnåelse for grunnskolene. Bygging av to nye og større barneskoler vil gi bedre og mer hensiktsmessige rammer for å yte et godt skolefaglig tilbud, men utviklingen i elevtallet vil kunne føre til at det må gjøres flere endringer i skolestrukturen.

Reformene som nevnt innledningsvis gjør oss bedre rustet til å samhandle innen oppvekstsektoren, men også med helse- og omsorgssektoren. Likeverdreformen vil bidra til sistnevnte, mens barnevernreformen bidrar til enda tettere samarbeid mellom alle tjenestene til barn og unge.

Helse og omsorg

Utviklingen i demografien viser entydig at det blir flere eldre, og at de eldre lever lenger. Helhetlig plan for helse og omsorg tar opp i seg det bildet, og gir grunnlaget for gode veivalg.

Det første prosjektet er etablering av hverdagsmestring ved Storhaugen helsehus. Hverdagsmestring skal gi god og tett oppfølging av innbyggere som har fått funksjonsfall.

Det største prosjektet som fører til omorganisering i forslaget til handlingsprogram er bygging av flere sykehjemsplasser, enten som ett nytt sykehjem, eller utvidelse ved eksisterende. Det arbeidet vil ha stor påvirkning på både kapasitet og hvordan vi organiserer og yter tjenester til eldre.

Det betydeligste prosjektet er helseplattformen som skal gi hver innbygger én journal og bedre oversikt over egne helseopplysninger, og forutsetter samhandling mellom kommune, staten ved spesialisthelsetjenesten og fastlegene.

Teknisk og kultur

Brannsamarbeidet er på plass, og det arbeides for ny organisatorisk overbygning for Nordmøre Interkommunale Utvalg for Akutt forurensning (NIUA), som et interkommunalt oppgavefelleskap. Saken er til politisk behandling høsten 2021.

Normoria, den nye storstuen for opera, kultur, museum og bibliotek, vil føre til endringer i hvordan kulturmiljøene organiseres og samhandler. Planlegging av organisering vil fortsette i 2022.

POLITIKK OG ADMINISTRASJON

Status og utfordringer

Vi ønsker å være fremoverlent og kompetent inn i fremtiden. Det er de to viktigste nøklene for å håndtere og mestre utfordringene som kommer og som er beskrevet i utfordringsbildet i kommuneplanens samfunnsdel for 2020-2032.

Politisk styring har hatt gjennomgående fokus på effektivisering av rutiner knyttet til møtebehandling og service til folkevalgte. I tillegg har kompetanseheving for en mer framtidsrettet praksis stått sentralt, og nye møteplasser for erfaringsutveksling og interkommunale samarbeid er etablert. I tillegg er våre utadrettede tjenester ytterligere tilrettelagt for mer åpne og lokaldemokratiske prosesser med for eksempel folkemøter, streaming og bruk av andre digitale løsninger.

Sentraladministrasjonen har god forvaltningspraksis og en aktiv tilnærming til utvikling og forbedring. Gjennom Servicetorget oppnår vi bedre samordning og større tilgjengelighet til våre tjenester. Innbyggere og næringsliv har dermed "en dør inn" til flere kommunale tjenester.

Vi har etablert politisk månedssrapportering som eneste kommune i Norge for å holde politikk og administrasjon mer synkronisert og gjøre kommunen mer transparent for samfunnet rundt oss. Månedssrapporten utvikles stadig med nye områder for å styrke ledelsen og styringen i hele kommunen.

Vi har høye ambisjoner om god tjenesteutøvelse, men anstrengt økonomi. Det jobbes systematisk med forbedret kvalitetsutvikling, avvikshåndtering og varsling i kommunens kvalitetssystem. Tilsyn har avdekket mangler i noen tjenesteområder, men disse er brukt til ny læring og kvalitetsutvikling. I løpet av året som gikk har vi introdusert internrevisjoner som kvalitetsvurderer forskjellige virksomhetsområder. Dette er vellykket og vil fortsette.

Rådmannen foretar løpende evalueringer av lokale særavtaler og andre lokalt fastsatte ordninger, med formål om tilpasning til sentralt lov- og avtaleverk. Bruken av nye IKT-løsninger og fagsystemer optimaliseres kontinuerlig, og det er etablert et virksomhetsstyringssystem som sikrer at ledelsen til enhver tid har oversikt over tverrsektorielle prosesser og prosjekter.

Spareprosjektet ble planlagt våren 2019 for iverksetting 2020, 2021 og vil løpe inn i 2022. Dette er nødvendig for å få økonomisk kontroll for videre tjenesteutøvelse på et forsvarlig eller godt nivå i alle enheter. Dette prosjektet vil gi grunnlag for politiske valg i forhold til rett bruk og servicenivå fra administrative stabs- og støttefunksjoner til brukere og politiske bestillinger.

Vi har jobbet med flere utviklingsprosjekter, som Byen som regional motor (BRM), ny omsorgsplan, ny oppvekstplan, nytt klimabudsjett, Campus - alt innenfor rammene av FNs bærekraftsmål.

Stabs- og støttefunksjonene skal bidra til saksbehandling og oppfølging av alle enheter, med utgangspunkt i avklarte ansvars- og myndighetsforhold. Kommunens forvaltningskultur skal forbedres blant annet gjennom bedre kommunikasjon med brukerne. Det er jobbet mye med lederutvikling, oppfølging og nye retningslinjer for sykefravær, medarbeidertilfredshet (10-faktor) og kompetansebygging ved bruk av læringsplattformen KS-Læring. Samtidig har spareprosjektet pekt på mulige bemanningsreduksjoner i stabs- og støttefunksjonene, noe bystyret vedtok i egen sak i 2019, som vil gi redusert kapasitet både til driftsstyring, utviklingstiltak og politiske bestillinger. Videre god gjennomføring av spareprosjektet og fortsatt høye ambisjoner om kommunens utvikling nødvendiggjør god og kunnskapsbasert politisk/administrativ samhandling i kommende år.

Slik vil vi ha det

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Politikk og administrasjon.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder. Vi har et aldersvennlig samfunn. Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle. Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger. Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv. Vi har gode tjenester og god service. Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippssamfunn. Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer. Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling. Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet. Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune. Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner. Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver. Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon. Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten. Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i perioden

Sektoren vil fortsette å sette Kristiansund på kartet i alle sammenhenger som er prioriterte i vår kommuneplan. Klima, bærekraft, digitalisering og fremtidsrettede tjenester innen våre sektorer er en forutsetning for å være en kommune, en administrasjon og en politikk som står seg inn i årene som kommer.

Vi er en av landets første kommuner med klimaregnskap.

Vi leder fylkets bærekraftsarbeid og inviteres på relevante nasjonale og internasjonale arena.

Vi er kåret til Europas nest mest innovative by.

Vi leverer på smarte løsninger, innovasjon med egne covid-løsninger i bruk i hele Norge, og vi fortsetter arbeidet med å gjøre vår administrasjon og vår politiske organisering og gjennomslagskraft bedre.

POLITISK STYRING

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Ordførers kontor
- Politikere

Ordfører leder bystyrets og formannskapetets møter og er kommunens rettslige representant. Han er også byens fremste folkevalgte representant og byens ansikt utad.

Området er tillagt kommunens vigselsmyndighet og ivaretar borgerlige vigslar.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
100 Politisk styring	2,18	1,72	0,51	6,53
110 Kontroll og revisjon	0,46	-0,49	1,04	0,71
Sum	2,64	1,24	1,56	7,23

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for politisk styring, kontroll og revisjon er 95,3 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til å være 4,7 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 2,6 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	14 525	14 525	14 525	14 525
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	341	-676	-676	-676
Sum tidligere vedtatte tiltak	341	-676	-676	-676
Konsekvensjusteringer	407	407	407	407
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	407	407	407	407
Konsekvensjustert ramme	15 273	14 256	14 256	14 256
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	15 273	14 256	14 256	14 256

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	15 487	15 810	16 566	15 549	15 549	15 549
Brutto driftsinntekter	-2 037	-1 285	-1 293	-1 293	-1 293	-1 293
Netto ramme	13 450	14 525	15 273	14 256	14 256	14 256

Innenfor rammen for Politisk styring er det avsatt 1,534 mill. kroner til kontrollutvalgssekretariatet samt 1,725 mill. kroner til revisjonsarbeid, i tråd med vedtak i Kontrollutvalget 29. september i år i sakene 47/21 og 48/21.

I gjeldende økonomiplan er det lagt inn 0,8 mill. kroner årlig til utarbeidelse av Kristiansunds historie. Det er siste året i prosjektperioden i 2022, og midlene er tatt ut igjen fra 2023 og framover.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Egenkapitalinnskudd KLP	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum investeringstiltak	5 000	5 000	5 000	5 000

Egenkapitalinnskudd

Kommunens egenkapitalinnskudd i KLP er i sin helhet lagt under dette rammeområdet. Innskuddet er på 5 mill. kroner i 2022, og er fremskrevet flatt de fire neste årene.

SENTRALADMINISTRASJON

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Kommunens administrative ledelse med tilhørende stabsfunksjoner innenfor
  - oppvekst
  - helse, omsorg og sosial
  - innkjøp, økonomi, lønn og personal
  - eiendomsskattekontor
  - informasjon, IKT og sak/arkiv
  - samfunnsutvikling
  - samfunnssikkerhet og beredskap
  - virksomhetsstyring, internkontroll og kvalitetsarbeid
- Politisk sekretariat
- Kommuneadvokat
- Servicetorg

Området har et gjennomgående fagansvar for hele organisasjonen, til forskjell fra de øvrige rammeområdene som har linjeansvar for sine respektive enheter.

Den administrative ledelsen og stabsfunksjonene tilrettelegger for politiske og administrative beslutningsprosesser, analyse- og utredningsarbeid, forvaltning og utvikling. Tjenestene bistår hele kommuneorganisasjonen samt innbyggere, folkevalgte, næringsliv og sentrale myndigheter.

Politisk sekretariat tilrettelegger for politiske styringsprosesser og sikrer at politiske råd og utvalg har gode arbeidsvilkår og gode beslutningsgrunnlag. Tjenesten er ansvarlig for gjennomføring av stortingsvalg og kommune- og fylkestingsvalg i kommunen. Tjenesten er også beredskapssekretariat for kommunens kriseledelse og politirådet i Kristiansund.

Kommuneadvokaten gir juridisk bistand til kommunens politiske og administrative organer, kommunale foretak og selskap samt stiftelser innenfor samtlige rettsområder. Tjenesten bistår også andre kommuner på Nordmøre i rettslige spørsmål.

Servicetorget bistår med informasjon og veiledning om alle kommunale tjenester, og er kommunens primære kontaktpunkt mot brukere og innbyggere.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
120 Administrasjon	-6,24	3,16	8,04	-0,12
Sum	-6,24	3,16	8,04	-0,12

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for administrasjon er 95,3 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 4,7 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 6,2 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	73 608	73 608	73 608	73 608
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	-55	-55	-55	-55
Sum tidligere vedtatte tiltak	-55	-55	-55	-55
Konsekvensjusteringer	2 455	2 455	2 205	2 205
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	2 061	2 061	2 061	2 061
UN Global Compact Norge 2 år (17.06.21)	250	250		
Universell utforming av IKT-løsninger	144	144	144	144
Konsekvensjustert ramme	76 008	76 008	75 758	75 758
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	76 008	76 008	75 758	75 758

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	139 696	116 666	118 916	118 916	118 522	118 522
Brutto driftsinntekter	-55 185	-42 808	-42 908	-42 908	-42 908	-42 908
Netto ramme	84 511	73 858	76 008	76 008	75 758	75 758

Nytt regelverk for universell utforming av IKT-løsninger trer i kraft fra 1. januar 2022. Rammetilskuddet til kommunene er økt i statsbudsjettet til dekning av kostnader til teknisk omlegging av nettsteder, mobilapplikasjoner og opplæring.

Det er lagt inn midler til fortsettelse av prosjektet UN Global Compact Norge. Prosjektet vil sikre økt konkurransekraft i Kristiansund gjennom å;

1. bygge kompetanse om bærekraft i Kristiansundsregionen,
2. mobilisere næringslivet til å ta større ansvar for bærekraftig omstilling, og
3. skape møteplasser, gode partnerskap og økt skaperkraft for å lykkes med å identifisere og realisere løsninger på komplekse bærekraftsutfordringer.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Sikring, rydding og tilgjengeliggjøring av eldre arkiv	1 250	1 250	1 250	
Rådhuset - oppgradering butikklokaler torget	600	600		
Sum investeringstiltak	1 850	1 850	1 250	

Eldre arkiv

Arbeidet med sikring, rydding og tilgjengeliggjøring av eldre arkiv fortsetter i tre år til, og er planlagt ferdigstilt i 2024.

Rådhuset

Infrastruktur og teknisk anlegg på Rådhuset begynner å bli utdatert, og forårsaker avvik innen drift og HMS. Det kartlegges behov og planlegges hvordan det kan gjennomføres for å utbedre både teknisk standard og funksjonalitet. Utbedring av avvik i underste etasje prioriteres først med 0,6 mill. kroner for hvert av årene 2022 og 2023.

FELLES AVSETNINGER

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Avsetning til lønnsoppgjøret
- Inntektsføring av kalkulatoriske renter og avskrivninger fra selvkostområdene
- Andre felles utgifter på kommunenivå
- Leieinntekter fra Kristiansund Parkering AS

Området blir benyttet til nødvendige avsetninger til formål som er felles for kommunen eller som ikke faller naturlig under et annet rammeområde.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	25 768	25 768	25 768	25 768
Tidligere vedtatte tiltak				
Nullstilling av ramme	-25 768	-25 768	-25 768	-25 768
Sum tidligere vedtatte tiltak	-25 768	-25 768	-25 768	-25 768
Konsekvensjusteringer	-17 784	-24 535	-30 940	-38 347
Ny kalkulering selvkostrenter	-18 602	-22 113	-25 960	-28 981
Ny kalkulering selvkostavskrivninger	-31 582	-34 822	-37 380	-41 766
Gateleie fra Kristiansund Parkering AS	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Læringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst, 2,5 %	34 200	34 200	34 200	34 200
Konsekvensjustert ramme	-17 784	-24 535	-30 940	-38 347
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	-17 784	-24 535	-30 940	-38 347

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	200 595	172 353	35 200	35 200	35 200	35 200
Brutto driftsinntekter	-262 691	-146 585	-52 984	-59 735	-66 140	-73 547
Netto ramme	-62 096	25 768	-17 784	-24 535	-30 940	-38 347

Felles avsetninger er et teknisk rammeområde uten enheter og ansatte. Budsjettområdet brukes til felles tiltak som gjelder hele kommunen, samt andre budsjettbehov som ikke naturlig hører inn under andre budsjettområder. Rammeområdet nullstilles for hvert år, og nye budsjettsummer beregnes og legges inn i tråd med budsjettforutsetningene som tilligger budsjettområdet.

Det er kalkulert nye kalkulatoriske renter og avskrivning for selvkostområdene basert på gjeldende balanseførte investeringer, og forslag til investeringsprogram i kommende fireårsperiode. Renteanslagene er basert på en høyere rentebane enn i gjeldende økonomiplan, i tråd med nye forutsetninger.

Gateleien fra Kristiansund Parkering AS er lagt inn med videreføring av dagens nivå.

Midler til læringer er videreført med bakgrunn i bystyrevedtaket om budsjett og økonomiplan for perioden 2020 til 2023.

Det er avsatt midler til både lønnsoppgjøret for 2022 i tråd med anslaget på 3,2 % lønnsvekst. Det er også funnet rom til å legge inn kompensasjon for prisvekst på 1,5 %. Avsetningen blir fordelt til de øvrige rammeområdene i løpet av 2022.

EKSTERNE ENHETER

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Kristiansund Havnekaske
- Kristiansund kommunale Sundbåtvesenet KF
- Kirkelig Fellesråd
- Varde AS
- Nordmøre Kriesesenter IKS

Rammeområdet består av overføringer til flere av kommunens eksterne enheter og skal ivareta viktige oppdrag for kommunen.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	25 299	25 299	25 299	25 299
Tidligere vedtatte tiltak				
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	613	613	613	613
Sundbåtvesenet KF, deflator 2,5 %	97	97	97	97
Kirkelig Fellesråd, deflator 2,5 %	372	372	372	372
Varde AS, deflator 2,5 %	46	46	46	46
Nordmøre Kriesesenter IKS, deflator 2,5 %	98	98	98	98
Konsekvensjustert ramme	25 912	25 912	25 912	25 912
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	25 912	25 912	25 912	25 912

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	24 354	25 299	25 912	25 912	25 912	25 912
Brutto driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto ramme	24 354	25 299	25 912	25 912	25 912	25 912

Overføringene til kommunens eksterne enheter er økt med den kommunale deflatoren på 2,5 % i tråd med anslagene for lønns- og prisvekst i statsbudsjettet, med unntak av Kristiansund Havnekaske grunnet et god økonomisk situasjon.

Nordmøre Kriesesenter IKS fikk økt overføringene med 0,7 mill. kroner i 2021. Følgende tilskudd legges til grunn for kommunens enheter i budsjett- og økonomiplanperioden:

- Kristiansund kommunale sundbåtvesen KF: 4,0 mill. kroner.
- Kirkelig fellesråd: 15,3 mill. kroner.
- Varde AS: 1,9 mill. kroner.
- Nordmøre Kriesesenter IKS: 4,0 mill. kroner.
- Kristiansund Havnekaske: 0,8 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Kirkelandet kirke - tak, toalett, varme, lys	4 000			
Sundbåten - realisering av autonom og prediktiv passasjerferge		22 000		
Sum investeringstiltak	4 000	22 000		

Autonom og prediktiv passasjerferge

Det er lagt inn totalt 25 mill. kroner til realisering/bygging av en autonom og prediktiv passasjerferge. (3 mill. kroner i 2020, samt 22 mill. kroner i 2023.) Prosjektet skal gjennomføres via Sundbåtvesenet KF. Fremdriften i prosjektet har ikke vært som forventet. Midlene som tidligere lå i 2021 er derfor flyttet ut i tid til 2023.

Kirkelandet kirke

Det gjennomføres en større renovering av taket på Kirkelandet kirke. Prosjektet omfatter også toalett, varme og lysanlegg.

OPPVEKST

Status og utfordringer

Kristiansund kommune har rundt 5 000 barn og unge mellom 0 og 18 år. Derav går om lag 1 000 barn i barnehage og om lag 2 700 elever i grunnskolen.

Alle barn og unge har rett til en god oppvekst med; helsetilbud, barnehagetilbud, grunnskoletilbud, videregående tilbud, fritid og hjelp når de eller deres familie behøver det. Dette får vi til gjennom samarbeid mellom tjenestene, med barnet og med foresatte. Vi jobber hardt for å sette barnet i sentrum og fokusere på hvordan vi i fellesskap skal skape en god oppvekst for våre barn og unge slik at de trives og mestrer sine liv.

Det er flest hverdager - også i kommunen. De viktigste møtene er med barn, ungdom, foreldre og vordende foreldre. Det som teller er den jobben som gjøres i hver skoletime, i hver barnehagedag, i hver konsultasjon, i hvert trøstende ord, i hvert møte, i enhver vanskelig sak og i hvert skrevne ord. Hvis kommunen skal kunne bidra best mulig inn mot barn og familier som trenger det, så må vi være godt koordinert og samarbeide. Oppvekstsektoren blir stadig bedre, men selv om alle ønsker å samhandle, viser dette seg utfordrende. Blant annet fordi oppvekstsektoren er kompleks og jobber etter ulike lovverk.

Det som samler oppvekstsektoren er Oppvekstplan for Kristiansund 2019-2027.

Oppvekstsektoren samlet har i løpet av 2020 hatt en nedgang i sykefraværet sammenlignet med 2019, selv om det fortsatt er ulikheter mellom enhetene. Sektoren har god kompetanse, og det oppleves at det er kvalifiserte søkere til utlyste stillinger i sektoren.

Tilsyn med barneverntjenesten, som Fylkesmannen åpnet i 2017, er lukket og tjenesten kan vise til gode tall ved rapportering på oppgaver og frister gjennom året.

Den aller største utfordringen vi står ovenfor i oppvekstsektoren er hvordan vi skal tilpasse tjenestetilbudet til den store nedgangen i barnetall. De siste syv årene har vi sett en stor befolkningsnedgang i aldersgruppen fra 0-5 år. Denne nedgangen har nå kommet inn i barneskolene og vil også fremover bidra til et stadig lavere elevtall der. Deretter vil nedgangen komme til ungdomsskolene. Aldersgruppen 0-19 år reduseres med nærmere 500 personer i løpet av økonomiplanperioden.

Nedgang i barnetall betyr også lavere økonomiske overføringer til kommunen. Dette betyr at enhetene allerede nå driver tjenestene med trangere økonomiske rammer. For å kunne opprettholde tilfredsstillende kvalitet i tjenestene til våre til barn og unge, kreves det at det gjøres modige grep. Vi må prioritere hardere, vi må se på hvordan tjenester er organisert, vi må se på skolestruktur og barnehagestruktur og vi må jobbe annerledes og smartere.

Barnevernreformen innføres fra 2022 og innebærer at kommunene får et større faglig og økonomisk ansvar innenfor barnevern. Målet med reformen er at kommunen skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging, at hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov, at rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt og at ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv. Endret ansvar og endrede krav som følge av barnevernreformen er en utfordring for en samlet oppvekstsektor.

Utfordringene som oppvekstsektoren ellers står overfor er:

- En høy andel barn og unge lever i lavinntektsfamilier.
- En høy andel barn og unge mottar spesialpedagogisk hjelp i barnehage og skole.
- Høyt press på hjelpetjenester som PPT, barnevern og helsetjenester.

Slik vil vi ha det

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Oppvekst.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.
	Vi har et aldersvennlig samfunn.
	Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.
	Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.
	Vi har gode tjenester og god service.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippssamfunn.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.
	Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver.
	Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.
	Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.
	Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i perioden

Oppvekstplan for Kristiansund (2019 – 2027) med inkludert handlingsplan er revidert.

De tre hovedmomentene som må prioriteres for å møte fremtidige krav og utfordringer i oppvekstsektoren er:

- Riktig struktur og organisering av tjenestene tilpasset den befolkningen, de kravene og de rammene vi til enhver tid har.
- Generell forebygging gjennom god grunnkvalitet i de universelle tjenestene våre.
- Tidlig og tverrfaglig innsats der oppvekstsektoren samhandler til det beste for våre barn og unge.

Struktur og organisering

Vi må prioritere å gå grundig gjennom struktur og organisering av tjenestene våre for å tilpasse oss en endret befolkning, endrede behov, endrede oppgaver og endrede økonomiske rammebetingelser.

Vi må gjøre nødvendige endringer i skolestrukturen.

Vi må endre og utvikle tjenestene våre slik at vi har riktig kapasitet og riktig kompetanse for å møte befolkningens behov.

Forebygging

Vi må vri innsatsen fra selektive tiltak til universelle tiltak. Vi vet at forebygging lønner seg både sett i et samfunnsøkonomisk perspektiv og for det enkelte individ. Utfordringene ligger i å finne de riktige forebyggende tiltakene og å prioritere forebygging.

Vi må prioritere et kvalitativt godt grunntilbud i helsestasjon, barnehage og skole:

- Kompetanseheving på læringsmiljø i barnehage og skole.
- Videreføring av prosjektet "Tilpasset barnehage tilbud i et tverrfaglig perspektiv", i samarbeid mellom barnehage og skole.
- Videre innføring av Fagfornyelsen i grunnskolen.

Tidlig og tverrfaglig innsats

Det er et langsiktig mål å få samlokalisert sentrale støttetjenester innen oppvekst. På veien mot målet må vi jobbe for mer systematisk samhandling. Vi må reagere tidlig og sette inn riktige tiltak og riktig dimensjonerte tiltak når utfordringer oppstår.

Vi må sørge for en god ressursutnyttelse og samhandling mellom tjenestene.

Vi må prioritere å gå inn tidlig når utfordringer oppstår:

- Barnevernet skal gjennomføre veiledningsprosjekt i regi av Bufdir.
- Videreføre Barneblikk - et lavterskel hjelpetilbud med barnet i fokus, i samarbeid mellom barne- og voksentjenestene innen kommunen og helseforetak.
- Etablering av eget tiltaksteam i barneverntjenesten.

Klima og miljø

Sektoren har også et ansvar for å bidra med klimatiltak. For oppvekstsektoren er det så langt satt fokus på gjenbruk av inventar og kildesortering.

PP-TJENESTEN

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Førskoleteam
- Grunnskoleteam
- Videregående skoleteam
- Veiledningsteam

Kommunens pedagogisk psykologiske tjeneste er sakkyndig instans i saker om spesialpedagogisk hjelp. Tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet lovpålagte sakkyndige vurderinger. Tjenesten skal bistå barnehagene og skolene i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehagetilbudet og opplæringstilbudet for barn med særlige behov.

PPT for Ytre Nordmøre er en interkommunal tjeneste med 4 eierkommuner: Kristiansund, Averøy, Aure og Smøla.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjonene 201 Førskole/barnehage og 202 Grunnskole. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområdene for barnehager og grunnskoler.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	8 349	8 349	8 349	8 349
Tidligere vedtatte tiltak				
-				
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	234	234	234	234
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	234	234	234	234
Konsekvensjustert ramme	8 583	8 583	8 583	8 583
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	8 583	8 583	8 583	8 583

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	19 095	18 607	19 016	19 016	19 016	19 016
Brutto driftsinntekter	-9 001	-10 258	-10 433	-10 433	-10 433	-10 433
Netto ramme	10 094	8 349	8 583	8 583	8 583	8 583

Budsjettrammen til PPT er styrket med lønns- og prisvekst for 2021. Som beskrevet i månedsrapportene i løpet av 2021 jobbes det med tiltak for å tilpasse driften til vedtatt budsjettramme.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

GRUNNSKOLER

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- 9 barneskoler med skolefritidsordning, inkludert forsterket skoletilbud og 2 innføringsgrupper for barn med minoritetsspråklig bakgrunn
- 3 ungdomsskoler, inkludert forsterket skoletilbud, 1 innføringsgruppe for barn med minoritetsspråklig bakgrunn og alternativ læringsarena
- Voksenopplæring

Tjenestene legger til rette for et godt og tjenlig grunnskoletilbud som sikrer elevene gode basiskunnskaper og grunnleggende ferdigheter.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
202 Grunnskole	-9,96	-7,67	6,88	3,40
213 Voksenopplæring	-1,16	-4,32	-5,22	-4,52
215 Skolefritidstilbud	-3,00	-3,54	-3,72	-3,25
222 Skolelokaler	4,96	4,66	6,83	12,88
223 Skoleskyss	-3,80	-3,76	-3,28	-3,79
Sum	-13,0	-14,6	1,5	4,7

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for grunnskole er 94,9 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 5,1 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 13 mill. kroner i 2020 sammenlignet mot K9, men bruker vesentlig mer enn K9 på skolestruktur/skolelokaler (4,96 mill. kroner).

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	260 530	260 530	260 530	260 530
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak Handlingsprogram 2021-2024	4 162	4 162	4 162	4 162
Sum tidligere vedtatte tiltak	4 162	4 162	4 162	4 162
Konsekvensjusteringer	7 858	7 858	7 858	7 858
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	7 295	7 295	7 295	7 295
En time ekstra naturfag for skoleåret 2022/23	417	417	417	417
Konsekvensjustert ramme	272 550	272 550	272 550	272 550
Nye tiltak				
Nedgang i antall elever	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum nye tiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ny ramme	270 550	270 550	270 550	270 550

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	304 147	299 279	310 677	310 677	310 677	310 677
Brutto driftsinntekter	-53 407	-38 749	-40 127	-40 127	-40 127	-40 127
Netto ramme	250 740	260 530	270 550	270 550	270 550	270 550

Budsjettrammen er styrket med lønns- og prisvekst i 2021 med om lag 7,3 mill. kroner, i tråd med den kommunale deflatoren på 2,8 %.

I statsbudsjettet er det lagt inn midler til å ha én time ekstra naturfag fra og med skoleåret 2022/23.

Antall innbyggere i aldersgruppen 6 til 15 år som det ytes grunnskoletjenester til, har gått ned med 76 fra 1. juli i 2021 til 1. juli 2022. Det er derfor beregnet lavere budsjettramme til grunnskoler for å finansiere kapasitetsøkningen innen helse og omsorg.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Nye skoler - prosjektering/start bygging	12 000	50 000	220 000	220 000
IKT-satsing skoler	5 000			
Nordlandet ungdomsskole - etablering av søppelskur	500			
Innlandet barneskole - brannpåklegg	1 350			
Allanengen barneskole - generell oppussing	1 500			
Sum investeringstiltak	20 350	50 000	220 000	220 000

Det er lagt inn siste året med IKT-satsningen i skoler med 5 mill. kroner i 2022. Det må i 2022 evalueres og utredes ambisjonsnivå og finansiering for kommende økonomiplanperiode.

Det er lagt inn bygging av søppelskur på Nordlandet ungdomsskole, lukking av brannpåklegg på Innlandet barneskole og oppgradering ved Allanengen barneskole.

Nye barneskoler

Det er lagt inn midler til bygging av to nye barneskoler. Den ene skal erstatte dagens barneskoler på Dalabrekka og Gomalandet, mens den andre skal erstatte Rensvik og Bjerkelund barneskoler.

Prosjekteringen starter allerede i 2021, og det er lagt fram [prosjektmandat](#). Prosjektmandatet skal sikre at ansvarslinjer, fremdrift og kvalitet i prosjektene realiseres innenfor de rammene som følger av lov- og avtaleverk, kommunens planer og bystyrets vedtak. I prosjektmandatet er mål, organisering, ansvar og medvirkning satt i system.

Bystyret har også gitt en klar bestilling til rådmannen om ferdigstilling av prosjektene senest 2025 og 2026 for henholdsvis Dalabrekka/Gomalandet og Bjerkelund/Rensvik.

BARNEHAGER

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omhandler kommunen som barnehagemyndighet og omfatter:

- Barnehageeier og drift av 6 kommunale barnehager
- Tilskudd til 9 private barnehager
- Opplæringstjeneste med
  - spesialpedagogisk hjelp og minoritetsspråklig veileder til førskolebarn
  - logopedtjeneste til barn og voksne

Tjenesten gir et pedagogisk tilbud for barn under opplæringspliktig alder og legger til rette for at barn med spesielle behov får et tilfredsstillende utbytte av barnehageoppholdet. Som barnehagemyndighet er kommunen ansvarlig for godkjenning av barnehager, veiledning til og føre tilsyn med barnehagene, samordne opptak samt sikre barns lovfestede rett til barnehageplass etter barnehageloven. Kommunen har også ansvar for økonomisk likebehandling av kommunale og private barnehager.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
201 Førskole	-0,80	-4,51	2,36	2,59
211 Styrket tilbud førskolebarn	10,20	17,74	14,77	12,17
221 Førskolelokaler og skyss	8,22	6,60	2,60	0,00
Sum	17,6	19,8	19,7	14,8

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for barnehage er 82,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 17,4 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 17,6 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9. Det er hovedsakelig styrket tilbud førskolebarn som står for merforbruket, hvor kommunen bruker 10,2 mill. kroner mer enn K9 i 2020.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	178 461	178 461	178 461	178 461
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak Handlingsprogram 2021-2024	-680	-350	-47	-47
Sum tidligere vedtatte tiltak	-680	-350	-47	-47
Konsekvensjusteringer	4 218	4 218	4 218	4 218
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	4 997	4 997	4 997	4 997
Redusert pensjonssats i private barnehager	-779	-779	-779	-779
Konsekvensjustert ramme	181 999	182 329	182 632	182 632
Nye tiltak				
Lavere antall barnehagebarn	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum nye tiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ny ramme	179 999	180 329	180 632	180 632

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	206 574	197 636	200 019	200 385	200 722	200 722
Brutto driftsinntekter	-24 318	-19 175	-20 020	-20 056	-20 090	-20 090
Netto ramme	182 256	178 461	179 999	180 329	180 632	180 632

Budsjettrammen til Barnehager er styrket med lønns- og prisvekst i 2021 på nærmere 5,0 mill. kroner.

Regjeringen har i statsbudsjettet foreslått å redusere pensjonspåslaget i beregningen av det kommunale tilskuddet til private barnehager med 2 prosentpoeng, til 11 %, fra 1. januar 2022. Det foreslås samtidig en egen overgangsordning for enkeltstående barnehager. Samlet sett innebærer dette at kommunene får lavere utgifter til private barnehager.

Det har vært en stor nedgang i antall innbyggere og barnehagebarn i aldersgruppen 1 til 5 år de siste årene. Nedgangen har gitt utfordringer med å tilpasse barnehagekapasiteten og bemanning, og det har vært jobbet godt med å få til nødvendig tilpasning.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Dale barnehage - Ny varmekilde	350			
Sum investeringstiltak	350			

Dale barnehage

Det er behov for etablering av flere varmekilder i "ny-del" av barnehagen, og det utredes for bruk av varmepumpe.

BARN - FAMILIE - HELSE

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Interkommunal barneverntjeneste med
  - småbarnsteam
  - skoleteam
  - omsorg og ettervern
- Forebyggende helsetjenester for barn og unge med
  - helsestasjon for gravide, ungdom, foreldre og barn, samt tverrfaglig helsestasjon
  - skolehelsetjeneste
  - helsetjeneste for flyktninger
  - vaksinasjonskontor
  - fysioterapi for barn og unge
  - psykisk helsetjeneste for barn og familier

Tjenestene sikrer at barn og unge får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, bidrar til trygge oppvekstvilkår, fremmer psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdommer og skade. Området organiserer også kommunens psykososiale kriseteam.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste	7,30	11,14	5,27	5,55
244 Barnevernstjeneste	1,98	1,60	2,45	-1,74
251 Barneverntiltak i familie	-0,48	-0,22	-1,65	-0,86
252 Barneverntiltak utenfor familien	-1,14	0,22	-1,48	-2,71
Sum	7,66	12,74	4,59	0,24

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for barnevern er 105 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 5 % mer kostnadskreven å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 7,6 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	63 103	63 103	63 103	63 103
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak Handlingsprogram 2021-2024	-3 860	-3 860	-3 860	-3 860
Sum tidligere vedtatte tiltak	-3 860	-3 860	-3 860	-3 860
Konsekvensjusteringer	12 462	12 462	12 462	12 462
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	1 767	1 767	1 767	1 767
Ansvarsreform barnevern - særskilt fordeling	2 964	2 964	2 964	2 964
Ansvarsreform barnevern - delkostnadsnøkkel	3 574	3 574	3 574	3 574
Innlemming av øremerka stillinger i barnevernet	3 913	3 913	3 913	3 913
Innfasing utdanningskrav i barnevernet fra 2030	244	244	244	244
Konsekvensjustert ramme	71 705	71 705	71 705	71 705
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	71 705	71 705	71 705	71 705

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	100 073	93 503	102 373	102 373	102 373	102 373
Brutto driftsinntekter	-34 354	-30 400	-30 668	-30 668	-30 668	-30 668
Netto ramme	65 720	63 103	71 705	71 705	71 705	71 705

[Barnevernreformen](#) er en oppvekstreform som gir mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og skal styrke

kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Reformen trer i kraft i 2022. Rammetilskuddet til kommunene økes med 1,31 mrd. kroner for de nye oppgavene og ansvaret.

Kristiansund kommune har fått økningen både gjennom de ordinære overføringene til barnevernet gjennom inntektssystemet på knapt 3,6 mill. kroner, samt nesten 3,0 mill. kroner gjennom særskilt fordeling. Det er lagt opp til at ytterligere 0,8 mrd. kroner skal overføres til kommunene for utvidet ansvar på et senere tidspunkt.

Tidligere øremerket finansiering av stillinger i barnevernet er innlemmet i kommunenes rammefinansiering fra og med 2022. Disse midlene er tilført kommunen gjennom rammetilskuddet, og tilføres Barn, familie, helse med i overkant av 3,9 mill. kroner.

Stortinget har vedtatt nye krav om relevant utdanning for ansatte i barnevernet med en implementeringsperiode på ti år. Merkostnadene er anslått til 0,44 til 0,61 mrd. kroner for kommunene fra 2031. Det utgjør over 0,2 mill. kroner for Kristiansund kommune sin del i 2022, og beløpet legges til budsjettrammen til Barn, familie, helse.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

HELSE OG OMSORG

Status og utfordringer

Sektoren yter tjenester til innbyggere med behov for bistand til helse, pleie, omsorg og/eller sosial.

I 2019 var det 1 319 personer som mottok hjemmebaserte tjenester. I 2020 er tilsvarende tall 1 537 personer. Vi driver 122 sykehjemsplasser, samtidig kjøper vi 16 sykehjemsplasser i nabokommuner. På Storhaugen helsehus har vi 35 plasser, dette inkluderer ø-hjelpsplasser som vi driver sammen med Averøy, Tingvoll og Gjemnes kommuner. Helsehuset driver i tillegg 8 ekstra plasser.

Vi har de siste årene, med bekymring, sett at sektorens kostnadsnivå ligger svært høyt i forhold til K9 kommuner i KOSTRA. Faktum er at Kristiansund kommune har flere tjenestemottakere per 1 000 innbyggere enn gjennomsnittet av K9 kommunene. Det er bare på antall med langtidsopphold i institusjon og antall personer som mottar omsorgslønn at vi ligger under gjennomsnittet. En indikator som enten kan bety at vi gir (for) mange tjenester til (for) mange mennesker, eller som viser at tjenestenivået er dimensjonert etter befolkningens helsetilstand. Vi ser også at vi ligger helt på gjennomsnittet på antall brukere per ansatt. Dette kan indikere at vi driver effektivt.

Ved inngangen til 2022 har kommunen en helt ny helhetlig plan for helse og omsorg. Planen må brukes systematisk for å sikre stø kurs frem mot 2030.

Befolkningsframskrivingen for Kristiansund kommune viser at vi skal gå inn i en lang periode med betydelig flere eldre enn vi har i dag. Dette betyr økt press på kommunens helsetjenester. Vi er derfor nødt til å finne kostnadseffektive måter å drive med tjenesteproduksjon på. Dette forutsetter omstillingsvilje og -evne. Arbeidet med å legge til rette for et aldersvennlig samfunn må prioriteres i alle deler av kommuneorganisasjonen slik at folk kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig. Vi må styrke innbyggernes mulighet til å ta ansvar for egen helse, trivsel og mestring. Dette innebærer at tjenestene våre skal understøtte den enkelte innbyggers egne ressurser. Vi må fortsette med digitalisering av tjenester, herunder også å ta i bruk velferdsteknologi. Vi må sørge for å bygge kompetanse i tråd med behovene vi møter i samfunnet. Vi må arbeide for å finne riktig balanse mellom tjenester som skal ytes i hjemmet og våre institusjonsbaserte tjenester. Vi starter arbeidet med Helseplattformen. Det vises for øvrig til Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030 for en grundigere gjennomgang av utfordringene sektoren står over for.

Samhandling er en kritisk suksessfaktor for å lykkes med et bærekraftig helsevesen. Vi må bygge kompetanse og drive organisasjonsutvikling som fremmer god samhandling.

Vi har over flere år hatt en avtale om legevaktsdrift ved Kristiansund sykehus. Helse Møre og Romsdal har sagt opp denne avtalen. Det pågår nå et utredningsarbeid som innbefatter hvor legevakten skal driftes, hvordan den skal organiseres, ledes og ikke minst; hva en ny drift vil koste. Rådmannen vil komme tilbake til bystyret med en egen sak om ny legevakt. Ny ordning må være etablert 1. april 2022.

Slik vil vi ha det

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Helse og omsorg og hvilke strategier som følges opp i Helhetlig plan for helse og omsorg.

Overordnet er gjennomføring av kvalitetsreformen Leve hele livet.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder. Vi har et aldersvennlig samfunn. Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle. Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv. Vi har gode tjenester og god service. Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippssamfunn. Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune. Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver. Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon. Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten. Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i perioden

Helhetlig plan for helse og omsorg gir tydelige føringer for hvordan kommunen bør prioritere i perioden. Det er særlig følgende faktorer som har vært avgjørende i planarbeidet:

- Befolkningsframskriving.
- Forventet sykdomsutvikling i befolkningen, herunder særlig Alzheimers sykdom og kreft.
- Kvalitetsreformen Leve hele livet.
- Tiltak rettet mot barn og unge i lavinntektsfamilier.
- Tiltak rettet mot utenforskap.

Hverdagsmestring skal etableres som egen avdeling. Dette for å komme utfordringene med alle uønskede sykehusinnleggelser og alle våre utskrivningsklare pasienter til livs.

Arbeidet med å øke antallet sykehjemsplasser. Arbeidet må ses i sammenheng med tomtepolitikk, boligpolitikk og andre løsninger som kan bidra til at behovet for institusjonsplasser blir minst mulig.

Målsetningene i kvalitetsreformen Leve hele livet skal være ledende for alle våre valg og prioriteringer. I tillegg til et bredt engasjement i hele kommuneorganisasjonen for å utvikle et aldersvennlig samfunn, innebærer dette følgende innsatsområder:

1. Muligheten til å velge - Leve hele livet er en reform for større valgfrihet (hvem, hva, hvordan og når). Målet er økt aktivitet, gode opplevelser og fellesskap.
2. Matglede for de eldre - Leve hele livet er en reform for større matglede, enten du bor hjemme eller du er på sykehjem. Måltidet skal være en begivenhet, det skal legges til rette for flere måltider gjennom døgnet og vi skal sikre god ernæring.
3. De eldres helse- og omsorgstjeneste - Det viktigste spørsmålet er; Hva er viktig for deg? Reformen skal gi trygghet for å få hjelp når en trenger det.
4. Pårørendeomsorg - Leve hele livet er en reform for pårørende. Den skal vise omsorg for de som yter omsorg, ta vare på de nærmeste slik at de ikke sliter seg ut.
5. Alternative arbeidsordninger - Leve hele livet er en reform for alle som gjør jobben i helse og omsorg. Den skal inspirere til å ta i bruk ny teknologi, nye metoder og løsninger. Reformen skal utfordre til å organisere slik at det blir større kontinuitet i tilbudet.

Rådmannen legger opp til en gradvis tilpasning av budsjettet. Det vil si at ressurser gradvis skal dreies fra oppvekst over til eldre. For 2022 innebærer dette styrking av følgende tilbud:

- Enhet sykehjem og fellestjenester styrkes med nattevakt, 1 mill. kroner.
- Enhet sykehjem og fellestjenester styrkes med 50 % stilling vernepleier på Rokilde, 430 000 kroner.
- Enhet sykehjem og fellestjenester styrkes med helgebemannning på Kringsjø, 270 000 kroner.
- Enhet sykehjem og fellestjenester styrkes med faglederressurs, 850 000 kroner.
- Forutsetning for dette er at vi samtidig øker avlastningskapasiteten med 2 plasser.
- Storhaugen helsehus styrkes med lederressurs for å etablere hverdagsmestring, 850 000 kroner.
- Storhaugen helsehus styrkes med tilleggslønn kveld og helg for å etablere hverdagsmestring, 200 000 kroner
- Dagtilbud for demente styrkes for å øke åpningstidene, 400 000 kroner.

Vi skal innta en proaktiv rolle i utvikling av SNR Kristiansund.

Vi skal bidra innen klima og miljø blant annet gjennom bruk av elbiler, og tilstrebe å redusere forbruket av plast i tjenestene.

FELLESTJENESTER HELSE OG OMSORG

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Tildeling og koordinering av vedtaksbaserte tjenester innenfor helse og omsorg
- Tildeling av kommunale tilrettelagte boliger
- Kostnader til utskrivningsklare pasienter
- Kjøp av sykehjemsplasser i andre kommuner
- Helseplattformen
- Responssenter med
  - responsteam
  - utviklingssenter for sykehjem og hjemmebaserte tjenester (USHT)

Tjenesten sikrer at kommunens innbyggere får nødvendig hjelp når det trengs og med en kvalitet som er innenfor rammen av gjeldene bestemmelser. Tjenesten ivaretar også kommunens og spesialisthelsetjenestens ansvar for individuell plan og koordinator. Responssenteret er stedet som tar imot og svarer på varsler fra digitale og trykthetsskapende løsninger.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	31 688	31 688	31 688	31 688
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	1 000	5 000	5 000	5 000
Sum tidligere vedtatte tiltak	1 000	5 000	5 000	5 000
Konsekvensjusteringer	2 715	2 715	2 715	2 715
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	887	887	887	887
E-helseløsninger	1 395	1 395	1 395	1 395
Likeverdsreformen - Barnekoordinator	433	433	433	433
Konsekvensjustert ramme	35 403	39 403	39 403	39 403
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	35 403	39 403	39 403	39 403

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	67 216	41 418	45 254	45 254	45 254	45 254
Brutto driftsinntekter	-23 142	-9 730	-9 851	-9 851	-9 851	-9 851
Netto ramme	44 074	31 688	35 403	35 403	35 403	35 403

Budsjettrammen er styrket med lønns- og prisvekst etter forutsetningene for den kommunale deflatoren i revidert nasjonalbudsjett.

Helse- og omsorgsdepartementet sendte i juli 2021 på høring et forslag om endringer i pasientjournalloven som blant annet innebærer en plikt for kommuner til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert grunndata og helseID, kjernejournal, e-resept og helsenorge.no. I statsbudsjettet for 2022 er rammetilskuddet til kommunene økt som følge av dette, og Kristiansund kommune sin andel er på nærmere 1,4 mill. kroner. Økningen i rammetilskuddet tilsvarer dagens kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men staten legger til grunn at kommunene må bidra til å dekke kostnadsveksten fra 2021 til 2022.

Som en del av Likeverdsreformen blir det innført en lovfestet rett til barnekoordinator. Helårsvirkningen av denne lovfestingen er anslått til 0,751 mill. kroner for Kristiansund kommune. Det legges opp til ikrafttrede av den nye loven fra 1. august i 2022. Kristiansund kommune får 0,433 mill. kroner til finansiering av oppgaven i 2022.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Velferdsteknologiske tiltak	1 500	1 500	1 500	1 500
Helseplattformen	7 000	15 000		
Nye ladepunkter for el-bil	1 000			
Sum investeringstiltak	9 500	16 500	1 500	1 500

Helseplattformen

Helseplattformen er navnet på ny, felles journalløsning i midtnorske sykehus, kommuner, fastleger og private aktører. Målet er en mer sammenhengende helsetjeneste for pasienter og ansatte i hele regionen. Det er lagt inn 22,0 mill. kroner i investeringsmidler de neste fire årene i forbindelse med ny journalløsning. Det er ansatt prosjektleder som prosjekterer innføringen.

Velferdsteknologi

Det er forslått bevilgning til investering i velferdsteknologiske tiltak som sees i sammenheng med reduksjonene i driftsbudsjettene for mer kvalitativ og effektive tjenesteløsninger.

Nye ladepunkter for el-bil

Det er lagt inn midler til utbygging av ladepunkter som oppfølging av strategien om å gå vekk fra fossile tjenestebiler og over til el-biler.

SYKEHJEM

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- 3 sykehjem med langtidsplasser som omfatter
  - somatiske avdelinger
  - bofellesskap, skjermede avdelinger og én skjermet og forsterket avdeling for personer med demens
- Omsorgsboliger og dagsenter
- Støttetjenester til andre enheter og direkte til befolkningen innenfor
  - kjøkken og hjemmelevert mat
  - vaskeri
  - transport
  - hjelpemiddelformidling

Tjenesten gir et variert pleie- og omsorgstilbud innenfor rammen av gjeldende lovverk, tilpasset den enkelte pasients sykdom og livssituasjon, med fokus på livskvalitet, aktivitet, ernæring, trivsel, respekt og medbestemmelse.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
253 Helse og omsorgstjenester i institusjon	33,56	23,62	41,67	26,13
256 Botilbud i institusjon	3,12	2,11	-5,42	2,40
Sum	36,68	25,73	36,26	28,52

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for pleie, omsorg og botilbud i institusjon er 107 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 7 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 36,7 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	125 208	125 208	125 208	125 208
Tidligere vedtatte tiltak				
Drift nye sykehjemsplasser				22 300
Sum tidligere vedtatte tiltak				22 300
Konsekvensjusteringer	3 506	3 506	3 506	3 506
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	3 506	3 506	3 506	3 506
Konsekvensjustert ramme	128 714	128 714	128 714	151 014
Nye tiltak				
Nattevakt	1 000	1 000	1 000	1 000
Helgebemannning Kringsjå	270	270	270	270
Faglederressurs	850	850	850	850
Vernepleier i Rokilde	430	430	430	430
Sum nye tiltak	2 550	2 550	2 550	2 550
Ny ramme	131 264	131 264	131 264	153 564

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	157 515	154 323	160 681	160 681	160 681	187 979
Brutto driftsinntekter	-45 292	-29 115	-29 417	-29 417	-29 417	-34 514
Netto ramme	112 223	125 208	131 264	131 264	131 264	153 564

Sykehjem styrkes for å for å ha kapasitet til å imøtekomme tyngre pleiebehov med nærmere 2,6 mill. kroner. Det forutsettes at avlastningskapasiteten økes med 2 plasser.

Budsjettrammen for Sykehjem blir også kompensert med lønns- og prisvekst, med i overkant av 3,5 mill. kroner.

I gjeldende økonomiplan er det vedtatt kapasitetsutvidelse med 50 nye sykehjemsplasser. Halvårseffekten av driften av de nye plassene er foreløpig beregnet til netto 22,3 mill. kroner, som er satt av i 2025. Helårseffekten for 2026, året utenfor økonomiplanperioden, vil med det være 44,6 mill. kroner. Kostnader og inntekter ved for driften, herunder utgifter til

forvaltning, drift og vedlikehold, vil bli beregnet endelig når konsept og valg av alternativ er klart.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	9 000	50 000	270 000	270 000
Tilskudd nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser			-135 000	-135 000
Kringsjø sykehjem - brannpålegg	1 400			
Sum investeringstiltak	10 400	50 000	135 000	135 000

Kringsjø sykehjem

Det er satt av midler til lukking av brannpålegg, med en beregnet prosjektkostnad på 1,4 mill. kroner.

Nytt sykehjem

Nytt sykehjem kom inn i økonomiplanen etter initiativ fra bystyret desember 2019. Rådmannen arbeider for å finansiere et nytt sykehjem innenfor en ramme av 600 mill. kroner, hvor det er lagt til grunn 270 mill. kroner i tilskudd. Prosjektet er kun på planleggingsstadiet, og beløpene i økonomiplanen er estimater som vil endre seg og må revideres etter hvert som tomtevalg, kostnader til tomt og opparbeidelse, øvrig infrastruktur og andre større komponenter i prosjektet blir klart.

Fremdriftsplanen forutsetter at bystyret har valgt tomt innen sommerferien 2022. Deretter starter arbeidet med reguleringsplaner og skisseprosjekt. I starten på 2023 kan en begynne arbeidet med konkurransegrunnlag for anbudskonkurranse. Anbudsfrist /forhandling /samspill kan foregå høsten 2023. Byggestart vil sannsynligvis bli ved årsskifte 2023/2024.

HJEMMETJENESTER

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- 6 roder/avdelinger
- Bofelleskap for heldøgns pleie- og omsorgstjenester

Tjenesten bidrar til at kommunens innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig til tross for sykdom, funksjonshemming eller alderdomssvekkelse. Tjenesten yter bistand innen hjemmesykepleie, hjemmehjelp, BPA - brukerstyrt personlig assistanse, PA - personlig assistanse, trygghetsalarmer, hjelpemidler, matombringing. I tillegg har tjenesten en kreftkoordinator som koordinerer et frivillig og profesjonelt tilbud til alvorlig syke pasienter, og en demenskoordinator som koordinerer et frivillig og profesjonelt tilbud til pasienter med en demensdiagnose.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	64,70	74,16	88,04	75,18
Sum	64,70	74,16	88,04	75,18

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for pleie og omsorg i hjemmet er 107 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 7 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 64,7 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	114 850	114 850	114 850	114 850
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	417	417	417	417
Sum tidligere vedtatte tiltak	417	417	417	417
Konsekvensjusteringer				
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	3 216	3 216	3 216	3 216
Konsekvensjustert ramme	3 216	3 216	3 216	3 216
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	118 483	118 483	118 483	118 483

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	141 501	117 566	121 249	121 249	121 249	121 249
Brutto driftsinntekter	-19 460	-2 716	-2 766	-2 766	-2 766	-2 766
Netto ramme	122 041	114 850	118 483	118 483	118 483	118 483

Det er lagt til grunn kompensasjon i budsjettet til Hjemmetjenester for lønns- og prisvekst i 2021 med i overkant av 3,2 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
J.P. Clausensgate 7 - nytt yttertak			2 000	
J.P. Clausensgate 7 - brannpålegg	2 120			
Grunden 3 - brannpålegg	1 700			
Politimester Bendiksen gate 31 og 33 - utvendig rehab.	4 000			
Fredrik Selmers gt 1-3-5	72 700			
Fredrik Selmers gt 1-3-5 - husbanktilskudd	-18 000			
Bekkefarete boliger - nytt yttertak	0	2 200		
Barmannhaugen - brannsikkerhet og ny bruk	14 000	10 000	7 900	
Barmannhaugen - 17 nye parkeringsplasser i bakgård	0	1 850		
Kårhaugen 14 - ombygging til 18 omsorgsboliger	46 000			
Kårhaugen 14 - ombygging til 18 omsorgsboliger - husbanktilskudd	-20 800			
Sum investeringstiltak	101 720	14 050	9 900	

Det er avsatt midler til en del nødvendige prosjekt som lukking av brannpålegg og utskifting av tak.

Fredrik Selmers gate 1-3-5

Tiltaket er en del av strategi i boligpolitikken som den kommer fram av Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030. Dette er planlagt å bli et bygg med omsorgsboliger for eldre, med ulike fasiliteter og fellesareal. Plasseringen i gangavstand fra Hjemmetjenestens lokaler på Barmannhaugen er ideell.

Barmannhaugen

Midlene i økonomiplanen inneholder blant annet oppussing av leilighetene på Barmannhaugen. 14 leiligheter per etasje i tre etasjer. Denne planen er erstattet med ombygging og sammenslåing til 10 omsorgsboliger per etasje, samt et fellesrom. Prosjektet har gått fra å være et oppussingsprosjekt, til et ombyggingsprosjekt, med kvalitetsheving til omsorgsbolig standard. Ny planløsning er brukergodkjent, og sammenfaller med Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030. Endringen av prosjektet er ikke fullfinansiert, og det er foreløpig ikke lagt inn søknad om husbanktilskudd.

Når prosjektet er mer avklart, vil en egen sak om dette legges frem for bystyret. Prosjektet er tidsmessig fra administrasjonens side planlagt etter Fredrik Selmers gate 1-3-5.

Kårhaugen 14

Det er satt av midler til ombygging av Kårhaugen 14 til å romme 18 omsorgsboliger. Prosjektkostnaden er stipulert til 46,0 mill. kroner, og det er lagt inn 20,8 mill. kroner i finansiering gjennom tilskudd fra Husbanken.

PSYKISK HELSE OG RUS

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Hjemmebaserte tjenester og oppfølging
- Innsatsteam, rehabiliterende team og oppfølgingsteam
- Forebyggende innsats
- 2 bofellesskap
- Aktiviseringstilbud og lavterskeltiltak til målgruppen for psykisk helse og rus

Tjenesten sikrer et godt omsorgs- og behandlingstilbud til mennesker i en vanskelig livssituasjon gjennom råd og veiledning, samt adekvate helsetjenester til mennesker med psykiske lidelser, vansker og/eller ruslidelser.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområde for hjemmetjenester.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	35 120	35 120	35 120	35 120
Tidligere vedtatte tiltak				
-				
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	1 447	1 447	1 447	1 447
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	983	983	983	983
Rusreform - rådgivende enhet	464	464	464	464
Konsekvensjustert ramme	36 567	36 567	36 567	36 567
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	36 567	36 567	36 567	36 567

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	65 864	61 850				
Brutto driftsinntekter	-20 823	-26 730				
Netto ramme	45 041	35 120				

Stortinget har vedtatt at det skal opprettes rådgivende enheter i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Enhetene skal møte personer når oppmøte for enheten er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon. Rammetilskuddet er økt for å finansiere etablering av disse enhetene, og utgjør nærmere 0,5 mill. kroner.

Utover det har Psykisk helse og rus fått tilført kompensasjon for lønns- og prisveksten som var i 2021.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

VELFERD

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Sosialtjeneste
- Flyktning- og innvandrertjeneste

Sosialtjenesten utøver en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning som skal bidra til bred deltagelse i arbeid og samfunn, og økonomisk trygghet for den enkelte. Flyktning- og innvandrertjenesten har koordineringsansvar for flyktninger som bosettes i Kristiansund.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	4,35	4,35	4,69	1,69
243 Tilbud til personer med rusproblemer	-5,46	-6,09	-3,11	-2,91
281 Økonomisk sosialhjelp	-12,16	-8,96	-4,11	-5,99
Sum	-13,27	-10,70	-2,53	-7,21

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for sosiale tjenester er 103 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 3 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 13,3 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	51 782	51 782	51 782	51 782
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	-3 000	-5 300	-5 300	-5 300
Sum tidligere vedtatte tiltak	-3 000	-5 300	-5 300	-5 300
Konsekvensjusteringer				
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	1 321	1 321	1 321	1 321
Barnetrygd utenfor sosialstønad - uttak av styrking 2021 (17.06.21)	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Redusert dagsats medfører økt sosialhjelp	320	320	320	320
Konsekvensjustert ramme	-959	-959	-959	-959
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	47 823	45 523	45 523	45 523

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	61 071	56 262	52 506	50 206	50 206	50 206
Brutto driftsinntekter	-7 832	-4 480	-4 683	-4 683	-4 683	-4 683
Netto ramme	53 239	51 782	47 823	45 523	45 523	45 523

Budsjettrammen er styrket med lønns- og prisvekst for 2021. Tiltakene i gjeldende økonomiplan er tatt med, og gjelder hovedsakelig tilpasning av flyktning- og integreringstjenesten (FLINT) som følge av flere år med lavere bosettingstall og prognose for et stabilt lavere nivå for bosetting enn det som var i en tidligere periode.

Det er ikke funnet økonomisk rom til å videreføre tiltaket med å holde barnetrygden utenfor beregningen av sosialstønad, som da måtte bli lagt inn med helårseffekt. Det vises til [saksframlegget](#) som redegjør nærmere for bakgrunn og alternativer rundt tematikken som er til politisk behandling i høst.

Regjeringen har foreslått å innføre en felles dagsats for tiltakspenger tilsvarende minstesats for dagpenger fra 1. januar 2022. Det forventes at tiltakspengemottakere som allerede mottar supplerende sosialhjelp, vil motta mer sosialhjelp når tiltakspengene reduseres, og for å kompensere for det har Kristiansund kommune fått i overkant av 0,3 mill. kroner som tilføres rammen til Velferd.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

BO OG HABILITERING

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Botilbud med døgnkontinuerlige tjenester
- Dag- og arbeidstilbud
- Avlastning for barn og voksne
- Institusjon barnebolig
- Støttekontaktordning
- BPA - brukerstyrt personlig assistanse

Tjenesten gir tilrettelagt tilbud etter enkeltvedtak til personer med utviklingshemming og/eller funksjonshemming eller som av andre årsaker, har behov for bistand i bolig eller ved arbeidstilbud/fritidstilbud. Tjenesten skal bidra til en meningsfull hverdag med å bevare sosialt nettverk, mulighet til yrkesaktivitet, og opplevelse av trygghet og mestring.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
234 Aktivisering eldre og funksjonshemmede	13,23	5,19	14,51	9,31
Sum	13,23	5,19	14,51	9,31

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmoniserer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for aktivisering eldre og funksjonshemmede er 107 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 7 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 13,2 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	147 853	147 853	147 853	147 853
Tidligere vedtatte tiltak				
Ytterligere reduksjon vedtakstimer 100 timer/uke	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750
Sum tidligere vedtatte tiltak	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750
Konsekvensjusteringer	4 140	4 140	4 140	4 140
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	4 140	4 140	4 140	4 140
Konsekvensjustert ramme	150 243	150 243	150 243	150 243
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	150 243	150 243	150 243	150 243

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	220 954	196 946	200 130	200 130	200 130	200 130
Brutto driftsinntekter	-49 658	-49 093	-49 887	-49 887	-49 887	-49 887
Netto ramme	171 296	147 853	150 243	150 243	150 243	150 243

Det jobbes med en rekke ulike tiltak i Bo og habilitering for å tilpasse driftsnivået til budsjettrammen, som rapportert i månedsrapportene i 2021. I tillegg jobbes det med forutsatt iverksetting av tiltak vedtatt i 2022 gjennom [spareprosjektet](#).

Utover det kompenseres Bo og habilitering for lønns- og prisvekst i 2021 med i overkant av 4,1 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - kost	8 500	13 000		
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - salgsinntekt	-3 500	-5 500		
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - husbanktilskudd	-3 000	-4 500		
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - momskompensasjon	-2 000	-3 000		

Samlokalisering avlastningstilbud Sommero	37 981			
Sommero Barnebolig i tilknytning til avlastningstilbud	7 000			
Sum investeringstiltak	44 981			

Avlastningstilbud Sommero

Prosjektet "[Samlokalisering avlastningstilbud Sommero](#)" gjelder bygging av 9 avlastningsboliger i Østerveien 4, inkludert kontorer og fellesarealer.

Sommero barnebolig i tilknytning til avlastningstilbud

Det er i forbindelse med pågående anbudskonkurranse ved Sommero-prosjektet spilt inn som et ekstra element at tilbyderne skal oppgi opsjonspris for to barneboliger i tilknytning til bygget. Dette er et viktig tiltak for å muliggjøre en effektivisering av tjenestene innenfor Bo og habilitering, ved at man samler flere enheter i ett bygg. Budsjettbehovet for dette tiltaket er estimert til ca. 13,7 mill. kroner. Deler av bygget vil kunne finansieres ved salg av eksisterende barneboliger i kommunen, men dette vil ikke bli gjennomført før nye boliger står ferdige.

Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29

Eiendommen i Konsul Johnsens gate 29 er kjøpt i 2021 for 2,5 mill. kroner. Her skal det bygges om til 5 omsorgsboliger for psykisk utviklingshemmede. Kommunen står for kjøp og ombygging av eiendommen. Når bygget er klart, selges det til et nyopprettet borettslag, og beboerne blir andelseiere. Salgssummen per leilighet blir prosjektkostnader inkludert tomt, fratrullet husbanktilskudd og momskompensasjon. Prosjektet skal være et nullspill økonomisk for kommunen.

Prosjektet er et resultat av et privat initiativ fra brukere/pårørende, noe som samsvarer godt med føringene som er lagt til grunn i Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030.

STORHAUGEN HELSEHUS

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Døgntilbud med
  - korttidsplasser for utredning og behandling
  - spesialiserte korttidsplasser innen rehabilitering og palliasjon
  - interkommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud
- Legetjenester og samfunnspsykologi med
  - kommunelege som administrerer fastlege, legevakt og kommunale legeoppgaver
  - interkommunal legevakt
  - kommunepsykologtjeneste
- Forebyggende og rehabiliterende tjenester med
  - regional utviklingssentral for friskliv og mestring
  - ergo- og fysioterapitjenester for voksne
  - fysioterapeuter med driftsavtale
  - miljøarbeidertjeneste
- Hverdagsmestring

Helsehuset er et kommunalt kompetansesenter og leverer tjenester som understøtter innbyggernes evne til hverdagsmestring og selvstendighet, akuttmedisinske tjenester, samt tjenester ved livets slutt. Helsehuset tilbyr tjenester for innbyggere i alle aldersgrupper og på alle nivåer i omsorgstrappen.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
233 Forebyggende arbeid, helse og sosial	2,66	-2,77	0,12	-1,20
241 Diagnose, behandling og rehabilitering	-7,45	-12,91	-10,35	-7,31
Sum	-4,8	-15,7	-10,2	-8,5

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for kommunehelse er 96,9 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 3,1 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 4,8 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)			Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021			97 728	97 728	97 728	97 728
Tidligere vedtatte tiltak						
-						
Sum tidligere vedtatte tiltak						
Konsekvensjusteringer			2 948	2 948	2 948	2 948
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst			2 727	2 727	2 727	2 727
Basistilskudd fastleger			221	221	221	221
Konsekvensjustert ramme			100 676	100 676	100 676	100 676
Nye tiltak						
Lederressurs for å etablere hverdagsmestring			850	850	850	850
Tilleggslønn kveld og helg for å etablere hverdagsmestring			200	200	200	200
Dagtilbud demente, utvidet åpningstid			400	400	400	400
Sum nye tiltak			1 450	1 450	1 450	1 450
Ny ramme			102 460	102 460	102 460	102 460
(tall i tusen)		Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan	
					2023	2024
Brutto driftsutgifter		137 163	114 008	119 528	119 528	119 528
Brutto driftsinntekter		-41 979	-16 280	-17 068	-17 068	-17 068
Netto ramme		95 183	97 728	102 460	102 460	102 460

Basistilskudd fastleger ble økt med virkning fra 1. juli 2021, og ble tilført budsjettrammen til Storhaugen helsehus i budsjettjusteringssaken før sommeren i 2021. Helårseffekten av det er innarbeidet i rammetilskuddet til kommunene og

utgjør i overkant av 0,2 mill. kroner ekstra i 2022.

Utover det er budsjetttrammen tilført kompensasjon for lønns- og prisstigning i 2021.

Det legges inn midler for å etablere hverdagsmestring med lederressurs og tilleggslønn for helg og kveld. Samlet utgjør det nærmere 1,1 mill. kroner.

Åpningstiden for dagtilbudet til demente foreslås utvidet med en kostnad på 0,4 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Storhaugen - etablering av kjøle-enhet på vent-anlegg.	700			
Solcelleanlegg Storhaugen Helsehus	1 500			
Sum investeringstiltak	2 200			

Ventilasjon

Det er lagt inn midler til å etablere kjøle-enhet på ventilasjonsanlegget for å bedre innetemperaturen for brukere med 0,7 mill. kroner.

Solcelleanlegg

I tråd med plan for klimabudsjettet og tidligere bystyrevedtak, legges det opp til etablering av solcelleanlegg på Storhaugen helsehus. Investeringsiltaket er lagt inn med en kostnad på 1,5 mill. kroner i 2022.

TEKNISK OG KULTUR

Status og utfordringer

Sektoren leverer tjenester som alle kommunens innbyggere benytter seg av. Noen av disse tjenestene tas nok som selvfølgelige, som leveranse av vann, avløpstjenester og vedlikehold av vei og friluftsområder.

Vedtatte tiltak i hovedplan for avløp og vannmiljø gjennomføres fortløpende, for å oppfylle nye og strengere krav til avløpsrensing. Her er renseanlegget på Hagelin satt i drift og oppfyller rensekravene godt. Overføringssystemene fra bydelene Innlandet, Kirkelandet og Goma til renseanlegget er gjennomført. Nordlandet arbeides det fremdeles med og det er i dag ikke godkjent overføringsnett på avløp. Dette er en begrensning for større etableringer. Også handlingsdelen og prosjektene i vedtatt hovedplan for vannforsyning er fortsatt relevant. Her vil fornying av ledningsnett være en oppgave i uoverskuelig framtid. Fastsatte kvalitetskrav for vann og avløp er opprettholdt og godt innenfor kravene.

Kommunen har over 200 000 kvadratmeter med formålsbygg som skoler og barnehager samt 700 andre boliger, hvorav 320 er omsorgsboliger. Eiendomsdrift forvalter og vedlikeholder kommunale bygg og har blant annet 180-190 inn- og utflyttinger med tilhørende behov for oppussing i løpet av ett år.

Brann og redning, som inngår i et samarbeid med tre av nabokommunene, har på et normalår over 450 blålysoppdrag i Kristiansund og 200 andre hasteoppdrag. De tre andre kommunene har anslagsvis 120-130 oppdrag, som koordineres og ledes fra Kristiansund.

Kulturenheten sørger for å opprettholde et godt og mangfoldig tilbud innen kultur og idrett. Det er tilrettelagt anlegg og arbeides med nye anlegg som skal sikre god tilgang for både topp- og breddeidrett og kulturoplevelser.

Plan og byggesak opplever et stort trykk i antall byggesaker og reguleringsplaner. De skal fortsatt gjennomføre en smidig, rask, forutsigbar og korrekt saksbehandling og veiledning. Arbeidet med kommuneplanens arealdel (KPA) følger planlagt fremdrift.

Det arbeides godt i enhetene innenfor sektoren. Det leveres gode tjenester selv med knappe ressurser og utfordringer med et planverk som kan være av eldre årgang og ikke foreligger i digitalisert form.

Byen står foran store og spennende utviklingsprosjekter de neste fire årene, både i regi av kommunen og i samarbeid med andre aktører. Samtidig er de økonomiske ramme redusert til et minimum og antall administrativ personell/rådgivere er vesentlig redusert. Ny utvikling og drift må finansieres innenfor dagens rammer. Kommunens ambisjoner forutsettes derfor redusert tilsvarende og god forvaltning av arbeidsgiverrollen blir stadig viktigere.

Estetikk, energiøkonomisering og miljøtiltak vektlegges i planlegging av nye offentlige bygg. Eiendomsstrategien for kommunens formålsbygg implementeres og det skal utarbeides en langsiktig forvaltningsplan for å sikre en god eiendomsforvaltning, herunder handlingsplaner for vedlikehold.

Det gjennomføres tilfredsstillende drift og vedlikehold av veianlegg, parker, friområder, kommunale lekeplasser og turområder i forhold til gitt ramme. Det er viktig at tidligere investeringer i anlegg, bygningsmasse og annen infrastruktur blir fulgt opp med tilstrekkelig drift og vedlikehold slik at verdiene ikke blir unødig forringet og skaper et etterslep på vedlikehold.

Kommunen vil bidra til å opprettholde et godt og mangfoldig tilbud innen kultur og idrett gjennom riktig fordeling av midler og sikring av tilgang til anlegg for både topp og bredde i henhold til vedtatte politiske vedtak.

Slik vil vi ha det

Alle tjenesteområder og enheter har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Teknisk og kultur.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder. Vi har et aldersvennlig samfunn. Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv. Vi har gode tjenester og god service. Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippssamfunn. Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer. Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling. Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet. Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune. Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner. Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver. Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon. Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten. Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i perioden

Fullføring av kommuneplanens arealdel (KPA 2020-2032) er prioritert. Planen er et viktig styringsverktøy for utviklingen av arealer i kommunen. Her fremkommer det arealer avsatt til næring, boliger og idrettsanlegg, men planen er også svært viktig for å ivareta miljø og grønne områder.

Når kommuneplanens arealdelen er på plass bør arbeidet med modernisering, det vil si revisjon, av gamle planer påstartes. Vi har planer fra 1950 som fremdeles er gjeldende og som ikke dekker dagens behov. Digitalisering av alle planer og behandlingsprosesser er et stort prosjekt og ønskes igangsatt i perioden.

Sektoren må bidra i utviklingen av et aldersvennlig samfunn med flere tilpassede boliger for gruppen og fornying av boligmasse som allerede er eid av kommunen. Dette gjøres gjennom planlegging av nye boliger, kjøp og salg av eiendommer og reduksjon av vedlikeholdsetterslep på allerede kommunalt eide boliger.

Sektoren står foran store utbyggingsprosjekt på skoler og sykehjem. Dette er krevende og det er ansatt egen prosjektleder for å ivareta dette på Eiendomsdrift.

Arbeidstilsynet har fremdeles pålagt kommunen å utbedre arbeidsforhold for Brann og redning. Bygging av ny brannstasjon er prioritert og ønskes satt i drift i 2023.

Alle anskaffelser av boliger og nybygg skal ha fokus på bærekraft og vurderinger opp mot klima og miljø. Gode løsninger i form av materialvalg, energiforbruk og muligheter for solcelleanlegg og lignende skal vurderes.

Vei- og parktjenester er en tjeneste som er sterkt utfordret. Her er det nødvendig å tilrettelegge for at tjenesten fortsatt skal levere godt både i sommer- og vinterhalvåret. Tjenesten er svært dyktig til å vedlikeholde de grønne friområdene i byen og dette er fortsatt et prioritert område for Kommunalteknikk.

Tekniske tjenester har mange tilsyn gjennom et år. Alle slike myndighetspålegg må prioriteres og lukkes rett-tidig.

Det største prosjektet for kulturenheten, sammen med andre er opera- og kulturhuset. Arbeidet består av prosjektering av bygningsmassen i forhold til økonomi og reguleringsplan. Aktivitetstilbud for barn og ungdom med tilrettelegging av gode fritidstilbud som musikk- og kulturskoletilbud, idrettsanlegg og være en god samarbeidspartner for organisasjoner som tilrettelegger for økt bruk og tilgjengelighet av vår natur. Slike tilbud må omfatte alle aldersgrupper.

KULTUR

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Idrettspark med idrettshall, badeland, kafé og kommunale idrettsanlegg
- Kulturskole med tilbud innen musikk, teater, musikkterapi og visuell kunst
- Bibliotek med litteraturhus
- Kulturavdeling med oppgaver knyttet til
  - kommunens kulturoppgaver
  - kunst- og kulturformidling/produksjon
  - tilskuddsordninger til lag og foreninger, øvrig frivillig virksomhet og profesjonelt kulturliv
  - administrasjon av Caroline kino- og konferansesenter, Festiviteten og andre sentrale kultur- og fritidstilbud

Tjenesten sikrer et godt fritids- og kulturtilbud til det beste for alle innbyggere lokalt og regionalt, i nært samarbeid med frivillige og profesjonelle aktører innen kultur, kulturnæring, idrett og friluftsliv.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
380-381 idrett	6,00	6,24	4,74	6,18
231-370-373-375-377-383-385-3866 Kultur	-15,84	-0,63	-0,75	1,44
Sum	-9,84	5,61	3,99	7,63

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen idrett og kultur hadde et lavere utgiftsnivå med 9,8 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9. Idrett bruker vesentlig mer enn K9 (6 mill. kroner), mens kultur har et mindreforbruk.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	39 375	39 375	39 375	39 375
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	-383	-383	-383	-383
Sum tidligere vedtatte tiltak	-383	-383	-383	-383
Konsekvensjusteringer	734	734	734	734
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	734	734	734	734
Konsekvensjustert ramme	39 726	39 726	39 726	39 726
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	39 726	39 726	39 726	39 726

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	69 095	73 460	57 911	57 911	57 911	57 911
Brutto driftsinntekter	-27 187	-34 085	-18 185	-18 185	-18 185	-18 185
Netto ramme	41 907	39 375	39 726	39 726	39 726	39 726

Det er lagt til grunn videreføring av tiltakene i gjeldende økonomiplan, som blant annet bygger på [spareprosjektet](#).

Budsjettet for 2022 er tilført kompensasjon for lønns- og prisvekst i 2021 med i overkant av 0,7 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Bakgården: ombygging	3 000			
Biblioteksystem	350			
Atlanten idrettspark - bilpark	1 000			
Festiviteten - utvendig rehab.	3 000			

Nærmiljøanlegg Goma	2 700			
Atlanten stadion	71 500			
Atlanten stadion - tiltakspakkemidler/spillemidler	-9 700			
Tilskudd OMKK Eiendom AS	30 000	120 000	150 000	
Kommuneplan for fysisk aktivitet og friluftsliv	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum investeringstiltak	102 850	121 000	151 000	1 000

Det er lagt inn flere investeringer innen kulturområdet, med et samlet beløp på i underkant av 1/3 mrd. kroner. Tiltakene innebærer blant annet istandsetting av ungdomslokaler i Bakgården, utskiftning av biblioteksystem som kan overføres til nye biblioteklokaler, spesialkjøretøy til driften av Atlanten idrettspark, nærmiljøanlegg på Goma og utvendig rehabilitering av Festiviteten.

Atlanten stadion

Atlanten stadion er lagt inn med sluttfinansiering i 2022, etter utfordringer i tidsplanen og budsjettrammen til prosjektet i 2021. For sistnevnte er det nytt budsjett som gjelder etter politisk behandling i august 2021.

Kommuneplan for fysisk aktivitet og friluftsliv

Det er videreført tilskudd med 1 mill. kroner årlig til tiltak i kommuneplan for fysisk aktivitet og friluftsliv. Midlene kan bare brukes på tiltak der kommunen selv er grunneier eller har eierandel om det er en ekstern aktør som eier og driver formålet som tiltaket er rettet mot.

Normoria

Det er lagt opp til et investeringstilskudd på totalt 300 mill. kroner til OMKK Eiendom AS i løpet av de tre neste årene for byggingen av [Normoria](#). Kommunen vil i tillegg gå inn med tomt på Kongens Plass, samt forprosjekt kjørt i Kristiansund kommune som tingsinnskudd i selskapet. Bygget skal huse opera, museum, bibliotek og kulturskole. Det vil komme ny sak til bystyret ved milepælen ferdig forprosjekt, med endelig plan for fordeling av finansiering mellom år, jf. bystyresak 47/20.

KOMMUNALTEKNIKK

Beskrivelse av rammeområdet

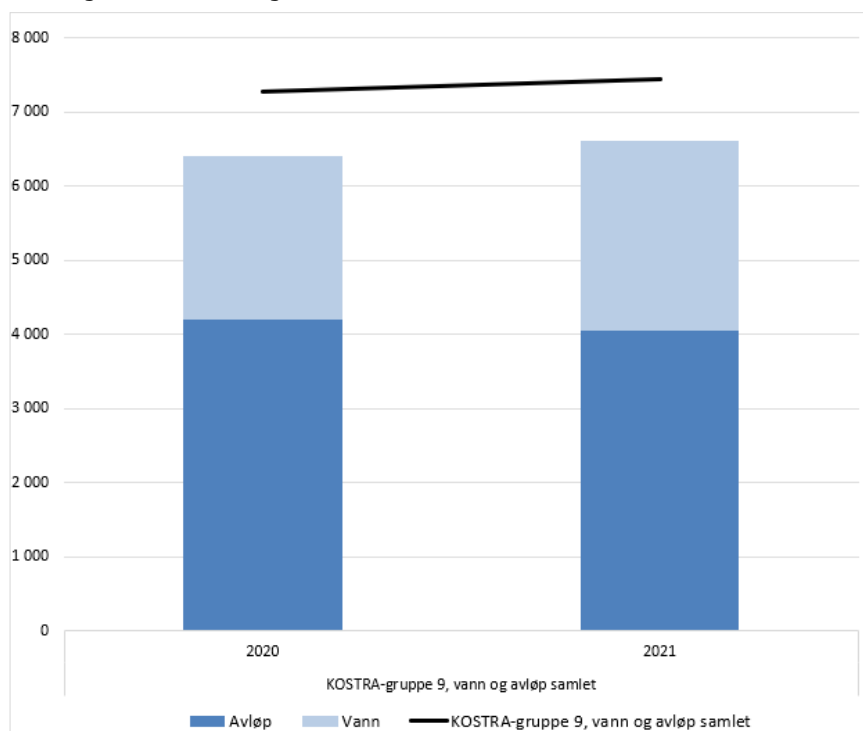
Rammeområdet omfatter:

- Planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av kommunaltekniske anlegg som vei, vann og avløp
- Forvaltning og drift av friluftsområder, parker og grøntanlegg
- Oppgaver etter forurensningslov, utslippstillatelser og forurenset grunn
- Oppgaver etter veglov, trafikkregulering og trafiksikkerhet
- Byggherrefunksjon ved utbygging av anlegg på vei, vannforsyning og avløp
- Beredskapstjeneste knyttet til
  - vannforsyning
  - avløpssystem og forurensning
  - vei/trafikk, snøbrøyting og strøing

Tjenesten forvalter og videreutvikler kommunalteknisk infrastruktur og service.

Styringsdata KT

Utvikling i kommunale utgifter

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	14 094	14 094	14 094	14 094
Tidligere vedtatte tiltak				
-				
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer				
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	395	395	395	395
Konsekvensjustert ramme	395	395	395	395
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	14 489	14 489	14 489	14 489

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	167 498	143 723	147 618	147 618	147 618	147 618

Brutto driftsinntekter	-153 289	-129 629	-133 129	-133 129	-133 129	-133 129
Netto ramme	14 209	14 094	14 489	14 489	14 489	14 489

Kommunalteknikk har et stort brutto budsjett, med 143,7 mill. kroner i driftsutgifter og 133,1 mill. kroner i inntekter. Selvkostområdene vann og avløp står for størstedelen av budsjettet, der utgiftene dekkes av gebyrinntekter. Nettorammen på knapt 14,5 mill. kroner går til vei og gatelys samt park og uteområder.

Til sistnevnte nettoramme er lønns- og prisvekst i 2021 på i underkant av 0,4 mill. kroner kompensert i foreslåtte budsjetttramme for 2022.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Kommunale veier og gatelys	22 700	13 000	13 000	13 000
Boligområder/Næringsområder	7 375	1 975	500	500
Vann	22 400	33 000	87 800	36 500
Avløp	89 600	50 000	77 000	28 500
Park	1 600	1 500	700	700
Utenomhus	500	500	500	500
Sum investeringstiltak	144 175	99 975	179 500	79 700

Kommunalteknikk har et omfattende investeringsbudsjett, og investeringssummene i tabellen over er gitt per tjenesteområde. Investeringsprosjektene på tiltaksnivå er i vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunale veier og gatelys

Det største prosjektet under kommunale veier er utskiftning av gatelys, og overgang til strømbesparende lys. Samlet er det lagt inn 24 mill. kroner i den kommende 4-årsperioden. Videre er det lagt inn videreføring av utbygging av sykkeltraséer gjennom prosjektet sykkelby med 1,5 mill. kroner årlig. Det er også lagt 13,2 mill. kroner til gjenoppbygging av eksisterende asfaltveier, samt 6,0 mill. kroner til å bygge om grusveier til asfaltveier.

Vannforsyning

Ledningsnett på 230 km og mange gamle anlegg krever omfattende standardbevarende tiltak og suppleringer for å sikre leveranse og trygt drikkevann. Mange gamle anlegg fører til at det årlig inntreffer et høyt antall uforutsette skader, som hurtig må utbedres. De mange små, men dyre strakstiltak forutsetter store rammebevilgninger for å ha på plass umiddelbar finansiering til iverksetting.

Ny hovedledning over Freifjorden foreslås påstartet i 2023 og gjennomført i 2024 da de to eksisterende vannledningene er 40 år gamle.

Avløp og avløpsrensing

Bebyggelsen på Nordlandet dekkes ikke av utslippstillatelse. Nye bolig- og industriprosjekt kan risikere byggeforbud inntil avløpsvannet fra bydelen er overført til renseanlegget ved Hagelin. Det gjenstår mye på avløpsprosjektene for Nordlandet. I løpet av programperioden regner man med å ha ferdigstilt de presserende avløpstiltakene for Nordlandet. Også på nordre Frei er det viktige avløpsanlegg som må bygges for å unngå forsinkelse av nye boligfelt med videre.

Det er en omfattende eksisterende anleggsstruktur på avløp, som krever betydelig standardbevarende tiltak og suppleringer for å unngå alvorlige lekkasjer av avløpsvann til sårbare resipienter og boområder. Det er hvert år mange uforutsette, men dyre strakstiltak som er avhengig av at det finnes finansiering gjennom sekkepost for raskt iverksetting.

PLAN OG BYGGESAK

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Veiledning og behandling av private reguleringsplaner
- Byggesak
- Oppmåling og forvaltning av geodata
- Eierseksjonering og matrikkel
- Naturforvaltning

Tjenesten ivaretar kommunens rolle som myndighetsutøver etter plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, konsesjonsloven, eierseksjonsloven, geodataloven og matrikkelloven. Tjenesten har også ansvar for kommuneplanens arealdel, og ivaretar rollen som samfunnsaktør i byutvikling, særlig innenfor fysisk planlegging og byutforming.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
301 Plansaksbehandling	-1,50	-2,45	-1,29	-1,39
302,304,305 Byggesak og deling	0,92	1,02	1,04	1,47
303 Kart og oppmåling	-1,11	-1,43	-1,00	-0,81
Sum	-1,69	-2,86	-1,24	-0,73

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen plan og byggesak hadde et lavere utgiftsnivå med 1,7 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9, men bruker mer enn K9 på bygge-, delsaksbehandling og seksjonering (0,9 mill. kroner).

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	4 903	4 903	4 903	4 903
Tidligere vedtatte tiltak				
-				
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	137	137	137	137
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	137	137	137	137
Konsekvensjustert ramme	5 040	5 040	5 040	5 040
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	5 040	5 040	5 040	5 040

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	21 595	21 261	21 856	21 856	21 856	21 856
Brutto driftsinntekter	-14 804	-16 358	-16 816	-16 816	-16 816	-16 816
Netto ramme	6 791	4 903	5 040	5 040	5 040	5 040

Det er lagt til grunn kompensasjon for lønns- og prisvekst i 2021 for budsjetttrammen for 2022.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

EIENDOMSDRIFT

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Kommunens byggherrefunksjon
- Kjøp og salg av bebygde eiendommer
- Forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg
- Renhold- og vaktmestertjeneste i kommunale formålsbygg

Tjenesten er i stor grad rettet mot interne forhold i kommunen, men innenfor områder som kjøp/salg, entreprise og boligforvaltning har tjenesten mange eksterne kontakter/brukere. Tjenesten forestår strategiske oppkjøp, bygger og driver kommunale bygg samt forvalter, vedlikeholder og utvikler den kommunale bygningsmassen. Tjenesten ivaretar også innleie av eiendom i det private markedet på vegne av kommunens virksomhet.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
265 Kommunalt disponerte boliger	4,74	-1,63	-5,10	-6,23
Sum	4,74	-1,63	-5,10	-6,23

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen kommunalt disponerte boliger hadde et høyere utgiftsnivå i 2020 på 4,7 mill. kroner sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	29 017	29 017	29 017	29 017
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatte tiltak økonomiplan	-780	-780	-780	-780
Sum tidligere vedtatte tiltak	-780	-780	-780	-780
Konsekvensjusteringer				
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	812	812	812	812
Konsekvensjustert ramme	812	812	812	812
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	29 049	29 049	29 049	29 049

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjet 2021	Budsjet 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	122 808	100 734	102 775	102 775	102 775	102 775
Brutto driftsinntekter	-90 739	-71 717	-73 725	-73 725	-73 725	-73 725
Netto ramme	32 069	29 017	29 049	29 049	29 049	29 049

Det er lagt til grunn videreføring av vedtatte tiltak i gjeldende økonomiplan, som i hovedsak gjelder økte husleieinntekter slik som bystyret vedtok ved behandlingen av handlingsprogrammet i desember 2021.

Budsjettrammen for 2022 er tilført i overkant av 0,8 mill. kroner som følge av lønns- og prisvekst i 2021.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Bygg og eiendom - biler og utstyr	1 200	500		
Myndighetspålegg	4 000	4 000	4 000	4 000
Hagelinområdet - utvidelse av verksted og utstyr	650			
Legionella installasjoner i boligbygg med brukere i risikogruppen	500	500		
IKT-verktøy for Eiendomsdrift	1 500	1 000	500	500
Boliger	5 000	5 000	5 000	5 000
Øvre Enggate 8 - fasaderehab	1 050			
Oppgradering kommunale bygg	3 500	3 500	3 500	3 500
Nytt adgangskontroll system	6 500	2 500	2 500	2 500
EL-sikkerhet kommunale bygg	800	800	800	800
Etablering av SD-anlegg i bygg som ikke har SD-anlegg.	800	600		1 400
Fornybar varmekilde kommunale bygg	1 600			
Skyreise og SD-anleggene	3 200	1 200	500	
ENØK-tiltak	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum investeringstiltak	35 300	24 600	21 800	22 700

Boliger

Prosjektet "Boligtiltak" benyttes til å fornye kommunens boligmasse, og til å skaffe mer hensiktsmessige boliger til leietakerne. Dette er en "netto budsjettsum". Eiendomsdrift kjøper og selger boliger gjennom året, og både anskaffelseskostnader og salgsinntekter føres på dette prosjektet.

Oppgradering kommunale bygg

Posten oppgradering av kommunale bygg, blir i løpet av året fordelt ut til ulike prosjekter på kommunens bygg. Dette kan være både til skoler, barnehager og andre formålsbygg. Eiendomsdrift prioriterer disse midlene i samråd med kommunalsjefene i forhold til behov.

ENØK-tiltak

Vesentlige prosjekter under Eiendomsdrift sin ramme vedrører ENØK-tiltak ved ulike bygg. Disse midlene fordeles til ulike konkrete prosjekter, hvor kommunen også kan søke om tilskuddsmidler fra Enova.

Myndighetspålegg

Det er avsatt 4,0 mill. kroner årlig til å lukke myndighetspålegg. Vilårene for bruk av midlene er at det kan klassifiseres som et investeringsprosjekt og at det foreligger pålegg fra tilsynsmyndighet.

Nytt adgangskontrollsystem

Nytt adgangskontrollsystem skal breddes ut i kommunen for å skape mer brukervennlig og sømløs adgang til kommunens bygg for både brukere og ansatte. Det er lagt inn totalt 14,0 mill. kroner til dette prosjektet i kommende 4-årsperiode.

BRANN OG REDNING

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Interkommunal brann- og redningstjeneste
- Feiing og tilsyn i private boliger
- Tilsyn i særskilte objekt som hotell, sykehjem, skoler med mer
- Beredskap for hendelser på sjø og ferskvann i egen kommune
- Vertskommune for kjemikalieberedskap og mot akutt forurensning på sjø og land for 11 kommuner

Tjenesten sikrer en effektiv beredskap og god samfunnssikkerhet for befolkningen, hvor formålet er å sikre mennesker, dyr og materielle verdier mot brann samt begrense skadevirkningene i branntilfeller og andre ulykkessituasjoner. Tjenesten ivaretar miljøet ved akutt forurensning og innbyggernes behov på andre områder selv om dette ikke er underlagt brannlovgivningen.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2020	2019	2018	2017
339 Beredskap mot branner og andre ulykker	-1,57	-0,75	1,19	3,15
Sum	-1,57	-0,75	1,19	3,15

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

**Kristiansund Kommune har byttet kommunegruppe fra tidligere kommunegruppe 13 til kommunegruppe 9 fra 2020.

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen beredskap mot brann og andre ulykker hadde et lavere utgiftsnivå med 1,6 mill. kroner i 2020 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett 2021	20 435	20 435	20 435	20 435
Tidligere vedtatte tiltak				
Endring stilling som følge av interkommunalt samarbeid	-336	-336	-336	-336
Sum tidligere vedtatte tiltak	-336	-336	-336	-336
Konsekvensjusteringer				
Lønnsoppgjør 2021 og prisvekst	572	572	572	572
Konsekvensjustert ramme	572	572	572	572
Nye tiltak				
-				
Sum nye tiltak				
Ny ramme	20 671	20 671	20 671	20 671

(tall i tusen)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
				2023	2024	2025
Brutto driftsutgifter	41 921	39 643	40 417	40 417	40 417	40 417
Brutto driftsinntekter	-22 247	-19 208	-19 746	-19 746	-19 746	-19 746
Netto ramme	19 675	20 435	20 671	20 671	20 671	20 671

Det er lagt til grunn videreføring av tiltak i gjeldende økonomiplan, som i hovedsak gjelder effektivisering som følge av det interkommunale samarbeidet innen brann og redning.

Lønns- og prisvekst for 2021 er kompensert i budsjettet for 2022.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Økonomiplan		
		2023	2024	2025
Nytt utstyr til brannvesen	200	200	200	200
Biler til feiervesenet		850		
Mannskapsbil		7 500		
Øvingskonteiner	3 500			
IUA-Bil	2 000			
Finansiering ved fond	-2 000			
Innsatslederbil	1 500			
Logistikkbil			200	
Ny Brannstasjon	119 000			
Sum investeringstiltak	124 200	8 550	400	200

Ny brannstasjon

Det er vedtatt at kommunen skal etablere ny [brannstasjon](#) på tomte til gamle Goma skole. Total kostnadsramme for prosjektet ble av bystyret i februar 2020 hevet til 155 mill. kroner, i sak PS 20/4.

Det er gjennomført samspillentreprise i prosjektet, hvor det har vært utfordrende å holde prosjektet innenfor de økonomiske rammene. Det forberedes en sak til politisk behandling for å avklare premisser og økonomi for prosjektet i løpet av høsten 2022.

Det er et krav om rapportering til Arbeidstilsynet om framdrift i prosjektet, da avvik som er gitt tidligere ikke kan lukkes før stasjonen er tatt i bruk.

Biler til feiervesen

Feiervesenet har ansvaret for kommunene Averøy, Smøla, Aure og Kristiansund. Det er ni stillinger som foretar feiing og ikke minst boligtilsyn, som er et godt brannforebyggende tiltak. Bilparken er gammel og vi må legge inn en ny bil og bytte av to andre i perioden. Det er krav til skille mellom ren og skitten sone i bilene. El-biler må sterkt vurderes.

Øvingsområde

Strengere krav til øving og dokumentasjon må oppfylles. Dette er utfordrende i dag, når det ikke er like lett å finne øvingsobjekt for nedbrenning. Dette øvingsanlegget var viktig for de andre kommunene for å velge oss i samarbeidet NIBR. Skriftlig dokumentasjon på slike øvelser må foreligge under tilsyn.

Mannskapsbil Brann og redning

Mannskapsbil er den bilen som bestandig benyttes og kjører først ut til alle hendelser. Dette er den bilen som har med seg det meste av utstyret og ikke minst mannskapet. Levetid som første bil er 10-12 år. Dagens bil er allerede 10 år og er tenkt benyttet som reservebil med levetid på 20 år. Leveringstid inkludert utlysning og oppbygging er ca. 18 måneder.